This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

1

LACUNA

In. Galen.

Interp.

61

L11a
R.

ANNOTATIONES IN GALENI INTERPRETES: QVIbus uarii loci, in quos hactenus impegerunt lectores, & explicantur, & ſumma fide reſtituuntur:

ANDREA LACVNA SECOBIENSI, *Doctore Medico, Milite Sancti Petri, authore.*

Venetiis apud Hieronymum Scotum.

1548

UNIVERSIDAD CENTRAL BIBLIOTECA DE LA FAC. DE MEDICINA

ILLVSTRISSIMO ET SAPIENTISSIMO Viro, D. D. Didaco Furtado à Mendozza, apud Paul. III. P. M. Oratori Cæſareo, longè Vigilantiſsimo, Andreas Lacuna, Secobien. Doct. Med. Miles Sancti Petri. S. P. D.

QVOD NON PERINDE noſtros lapſus cernamus, ac errata aliorum perſpicimus, in cauſa eſt quidem ἡ φιλαυτία, Vir Illuſtriſs. Nam quum unuſquiſq; cœcutiat erga eam rem quam amat (ut ſenſiſſe Diuinus ille Plato uidetur) cuncti autem ſe omnium maximè diligant, optima ratione contingit, ut de ſe nemo rectè iudicium ferat. Iccirco pulchrè, mea quidem ſententia, dictum eſt illud, geſtare nos duplicem manticam è collo ſuſpenſam: unam quidem ante, alienorum: alteram uerò poſt, noſtrorum errorum plenam: ac proinde nos, peccatis propriis relictis, ad aliena, quæ obiecta ſemper oculis ſunt, examinanda inclinari. Quanquam ſanè qui ſtudio ueritatis inueſtigandæ, non autem lædendi quempiam, id faciunt, adhibitaq; omni moderatione, ii certè non uenia modò, ſed ſumma etiam laude ſunt digni. Non deſunt tamen nonnulli malè feriati, qui ex alienis contumelijs gloriam ſibi aucupantes, in uiros eruditos & candidos, quiq; nihil unquam tam habuerunt in uotis, quàm ut Reip. literariæ prodeſſent, ueluti in proditores patriæ, in cõtemptores Diuorum, communesq; humani generis hoſtes, acerbè ſimul

& impudẽter, uel leuisſima ex occaſione inuehãtur: quũ deberent potius illis bene precari, ob egregiè in cõem uſum nauatam operã. Inhumanũ quippe, maximeq; ferinũ eſt, eos qui ut cõia ſtudia iuuarent, ſeſe obiecerũt ſycophantarũ calũnijs, ob multa quidẽ ac uaria, quæ ex Græca in Latinã linguã fidelisſimè tranſtulerũt, non cumulare ſuis iuſtis laudibus: ob paucula uerò in qbus ſunt lapſi humanitus, probris & cõuitijs opprimere. Vt aũt reliquos oẽs prætercam, qui ſua induſtria artẽ Apollineã locupletarunt, certè Ioannes Guinterius Andernacus, in quẽ plurimi præter meritum debacchantur, unus ex primis fuit, qui Galenũ introduxerũt nobis Latinè, purè, atq; ornatè loquẽtẽ. Quòd ſi ex ijs quæ iãpridẽ uertit, nõnulla offendant aures delicatiores, id cuiq̃ mirũ eſſe nõ debet: quãdoquidẽ ſuperioribus annis, quũ Lutetiæ Parrhiſiorum politiores diſciplinæ inciperẽt iam renaſci et floreſcere, primumq́; ipſe ad trãsferenda Græca ſe accingeret, tũ ut tyronũ uotis obſecũdaret, qui ſitiẽtiſsimi Galenianæ doctrinæ, queadmodũ famelici pueri, qui ſemicrudas carnes deuorant, prius q̃ accuratè coquantur, incõfectos cõmẽtarios illi extorquebamus è manibus: tũ ut ſatisfaceret importunis typographorum precibus, coactus fuit tantũ ſingulis diebus uertere (id qđ ipſe teſtari poſſum) quantũ premi duplici torculari poterat: atq; ita ſuas tralationes, nõdũ integrè elaboratas, præcipitare. Quare (ut idem repetã) perperã mihi uidentur facere, qui Virũ in utraq; literatura abſolutũ, exquiſitiſsimumq́; Medicũ & Philoſophũ (cuius ſtudijs oẽs debemus plurimũ) tam inſolenter infeſtant: quum nullus extiterit hactenus adeò fidus Galeni interpres, qui interdum hallucinatus nõ fuerit: ac proinde ad ueritatẽ ipſam inueſtigandã, præſertim in re-

*bus arduis & maximis, cuiuſmodi Ars Medica exiſtit, neceſ-
ſariò ingenia pluriũ deſyderentur: ut uidelicet quæ hunc fu-
giunt, ille cernat exactius. Sunt enim difficilia ſemper, quæ
optima. Quum igitur ſuperioribus diebus uniuerſa Galeni
opera in methodũ longè breuiorẽ, ac faciliorẽ contrahens,
obiter reperiſſem cõplura, hactenus animaduerſa à nemine,
in quæ lector facilè impingere poterat: rẽ haud inutilem me
facturũ exiſtimaui, ſi omnia loca præcipua, quæ, iudicio meo,
aliã requirebant expoſitionẽ, pauculis annotarẽ, arbitriũq;
ſtudioſis relinquerẽ, aut ſequendi uerſionẽ noſtram, aut cõſu-
lendi Græca exẽplaria. Neq; enim tantũ mihi ipſi tribuo, ut
uelim illis ita meam ſententiã probari, ac ſi Lycurgi, aut So-
lonis decretum eſſet. Nam & inſitam mihi fragilitatẽ agno-
ſco, & iudicio omni ex parte difficile, ut qui homo ſit, paſsim
non decipiatur: id quod Galenus ſecũdo libro de compoſitio-
ne pharmacorum ſecundũ partes, non minus uerè q̃ elegan-
ter, confirmat dicens.* Χαλεπὸν γὰρ ἄνθρωπον ὄντα μὴ
διαμαρτάνειν ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα,
τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ δ' ἀμελέστερον γράψαντα:
*quẽadmodum certè aliquando mihi accidiſſe fateor, qui iu-
uenili pruriens olim ſcribendi libidine, nonnulla paulo ma-
turius edidi, quæ optarem nunq̃ prodiiſſe in lucem. Quan-
quam animus haud dubiè eſt, ubi ocium fuerimus nacti, quæ-
cũq; à nobis cõſcripta citra perfectũ iudicium ſunt, ea omnia
recoquere, reuocareq́; ad limã accuratiorẽ: idq́; patrũ grauiſ-
ſimorũ exẽplo, ꝗ uel in ſacris literis, in ꝗbus maiori cũ peri-
culo erratur, retractare ꝓpria ſcripta nõ dubitarũt. Quòd ſi
ꝗs interim Vir Doctus iuxta & ſyncerus, uel in hiſce noſtris
annotatiõibus, uel in aliis oĩbus, quæ aliàs à nobis ſunt exa-*

rata, meliora in medium produxerit, ego primus omnium illa amplexabor, eiq; immortales gratias habebo, nec mino res, q̄ ſi mihi laboranti graui ophthalmia, oculorum aciem reſtituiſſet: modò eo utatur candore & modeſtia, quæ uiros philoſophos decet, ueritatisq; amantisſimos. Semper nanq; à moribus Eraſiſtratæorum abhorrui, qui adeò pertinaciter ſuam tuebantur hæreſim, ut cenſerent patriā potius proden-dam eſſe, quàm proprium dogma. Quòd uerò hic præſens labor mihi inſtitutus non fuerit, ut oſtentarem ingeniū, aut uigilijs hominum Doctisſimorum detraherem, ſed ut publi-cæ utilitati conſulerem, rationemq; redderē diligentiæ præ ſtitæ in condenda Galeni Epitome, nouit quidem ille, qui ani morum eſt ſcrutator, Deus Opt. M. Porrò ut id ipſum lu-cubrationum quod eſt, ſub ſplendore nominis tui publica-rem, me occaſiones uariæ impulerunt, Vir Clarisſime. Vna & potisſima, ut amor ille ardentisſimus, qui inter Excel-lentiam tuam, & Illuſtriſsimum atq; Reuerendiſs. D. D. Franciſcum à Bouadilla & Mendozza, Cardinalem Cau-rien. Patronumq; meum non uulgarem, indies magisq; con ſolideſcit, ex hoc argumēto innoteſceret cunctis: ſimulq; ob-ſeruantia mea in utrunq;. Secunda, ut uitiligatorum calum niis ianuam detrectandi obſerarem, tutumq; à rabidorum me canum morſibus redderem. Quippe ueriſimile eſt, quæ tibi ſemel ſunt conſecrata, tuæq; protectioni ſe crediderūt, ea ueluti in aſylo quodam intemerato iam eſſe: quum nemo futurus ſit adeò temerarius aut impudens, ut iſtam Ampli-tudinem tuam, authoritatemq; ſummam, non reuereatur. Tertia quæ me illexit cauſa eſt, qua ducti ſtudioſi omnes, te unicum protectorem Muſarum, Doctorū hominum patrem,

promotoremq́; ingenuarũ omnium diſciplinarum, nunquam non confitentur: nempe multijuga iſta eruditio tua, feruentisſimusq́; ſapientiæ amor, claritudini generis, prudentiæ, humanitatiq́; coniunctus: ut interim ſingularem ad omnia ingenii tui promptitudinem, admirandamq́; in agendis rebus dexteritatem prætercam. Quas inſignes uirtutes (quæ rarò in unũ conſpirant) in te cumulatas ſentiens Carolus. V. Cæſar, indies concredit tibi maxima molimina rerum: quæ adeò feliciter conſilio & ſapientia tua illi confecta & expedita reddis, ut diuino planè ingenio præditus eſſe uidearis: id quod etiãnum prædicare de te Illuſtriſsimus hic Venetorũ ſenatus non deſinit: qui & lugeret hodie receſſum tuum, niſi Illuſtriſs. Vir D. D. Ioannes à Mendozza, aureũ quoddam tuarum uirtutum exemplar, dolorem ipſum foueret, leniret, ac mitigaret. Siquidem in eo præſente (cui eadem mens, idem candor, prudentia eadem, ut cognomentũ idem) deſyderium tui abſentis exatiant: in eo ſuos oculos paſcunt: qui tanta cum grauitate, ſapientia, fide, ſtudio, atq́; ſedulitate, fungitur Oratoris munere, ut minimè iam ipſe hinc abeſſe uidearis. Ne igitur diutius quàm par eſt, ſuſpenſam tuam amplitudinem teneam, en offerimus tibi, Vir Illuſtriſs. in Galeni interpretes haſce noſtras annotationes. Quas quidem ſi tuo patrocinio dignatus fueris, ipſæ quidem omnes inſultus atq́; incurſiones reſpuent: ego uerò tuam ſemper Excellentiam ſuſpiciam: quam in multos annos Chriſtus nobis ſeruet incolumem. Venetijs ex ædibus Illuſtriſs. Viri, D. D. Ioannis Furtadi à Mendozza, apud Venetos Cæſarei Oratoris Splendidiſsimi. Decimo Cal. Decemb.

M. D. XLVIII.

AD LECTOREM.

ADuertas Candide Lector, numerum illum qui paſſim occurret tibi in noſtris annotationibus, referre paginas eorum Galeni commentariorum, qui in octo claſſes digeſti, repurgatiq; ab innumeris mendis, anno 1541. ſub formula octaua fuerunt Venetijs excuſi, idq; induſtria Clariſsimi & Eruditiſsimi Viri, Victoris Trincauelij, Doct. Med. nec non diligentia Auguſtini Ricci, Medici etiam abſolutisſimi.

ANNOTATIONES IN GALENI INTERPRETES

Andrea Lacuna Secobienſi, Doct. Med. Milite Sancti Petri, Authore.

Sectionis primæ, parte prima.

Pagina prima.

UNIVER B UELLA

STATIM IN AVSPIciis libelli de exhortatione ad artium liberalium ſtudia. ſic habet dictio Galeni. Εἰ μὲν μηδόλως λόγου μέτεστι τοῖς ἀλόγοις ὀνομαζομένοις ζώοις, ἄδηλόν ἐστι. ἴσως γὰρ, εἰ καὶ τοῦ μὴ κατὰ τὴν φωνὴν, ὃν καὶ προφορικὸν ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ τοῦ γε τὴν ψυχὴν, ὃν ἐνδιάθετον καλοῦσι, μετέχει πάντα, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἧττον. Quæ ſanè ſic vertit Eraſmus Roterodamus. An animantia quæ dicuntur bruta, prorſus expertia ſint rationis, nondum ſatis liquet. Fortasſis enim, tametſi non habent eam rationem, quæ iuxta vocem intelligitur, nobiſcum communem, quā vocant enunciatiuam, certè eam quę ſecundum animam accipitur, quam rationem appellant affectuum capacem, habent nobiſcum communem omnia, licet alia magis, alia minus. &c. Conſtat itaq; τὸν ἐνδιάθετον λόγον, ab Eraſmo verti rõnem affectuū capacem: quum potius internā, ſiue intus deliteſcentem, vertendū fuiſſet. Siquidem eo in loco Galenus, tā brutis, quàm ipſis hominibus, rationē videtur tribuere: hoc interiecto diſcrimine, ꝙ illorum quidē ratio ſit muta, recōditaq́; id qđ eſt ἐνδιάθετος λόγος: noſtra aūt, explicet ſermone.

Cuius opinionis videtur etiam fuiſſe Fabius Quintilianus, qui ſecundo ſuarum inſtitutionum libro ſic differit. Et hercle Deus ille Princeps, Parens rerum, fabricatorq; mundi, nullo magis hominem ſeparauit à cæteris, quæ quidē mortalia eſſent, animalibus, quàm dicendi facultate. Et paulo poſt. Sed ipſa ratio, nec tam nos iuuaret, nec tam eſſet manifeſta in nobis, niſi quæ cōcepiſſemus mente, promere etiam loquendo poſſemus: quod magis deeſſe cæteris animalibus, quàm intellectum & cogitationem quādam videmus. Nam & moliri cubilia, & nidos texere, & educare fœtus, & excludere, quin etiam reponere alimēta in hyemem, opera quædam nobis inimitabilia, qualia ſunt cerarum, ac mellis, efficere, non nullius fortè rationis eſt. Sed quia carent ſermone, quæ id faciunt, muta, atq; irrationalia vocantur. Deniq; homines quibus negata vox eſt, quantulum adiuuat animus ille cœleſtis? Quare ſi nihil à Diis oratione melius accepimus, quid tam dignum eſſe cultu, ac labore ducamus, aut in quo malimus præſtare hominibus, q̃ quo ipſi hoīes cæteris animalibus præſtant? Hæc Fabius. Non defuerunt tamen qui rationem illam enunciatiuā, etiam brutis tribuerent. Quippe inter Græcos Porphyrius libro περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων, duplicem, vt Galenus, & ipſe rationem exprimit. Quarum vnam quidem vocat προφορικὸν λόγον, hoc eſt, rationem vocalem: alteram verò, ἐνδιάθετον, quod eſt, reconditam, ſiue, vt nos vertimus, intus deliteſcentem. Ac ſanè illius rationis primo loco aſſignatę, participes etiam eſſe feras pronunciat. Neq; enim mirandum eſſe, ſi earum ſermonē minimè percipiamus, quum nec Perſarum, nec Scytharū idioma vllus Græcus intelligat. Huic ſententiæ ſubſcribere videtur palàm etiam Lactantius Firmianus, libro de Ira Dei ſic differens. Nam cætera quæ videnť hominis eſſe propria, & ſi non ſint talia in mutis, tñ ſimilia videri poſſunt. Proprius homini ſermo eſt: tamen & in illis quædam ſimilitudo ſermonis. Nam & dignoſcunt inuicem ſe vocibus: & quum iraſcuntur, edunt ſonum iurgio ſimilem: & quum ſe ex in-

teruallo vident, gratulandi officiũ voce declarãt. Nobis quidem voces eorum videntur inconditæ: ſicuti & illis fortaſſe noſtræ. Sed ipſis qui ſe intelligunt, verba ſunt: deniq; in omni affectu certas vocis notas exprimũt, quibus habitum mentis oſtendant. Et paulo poſt. Quid tam homini propriũ quàm ratio, & prouidentia futuri? Atqui ſunt animalia quæ latibulis ſuis diuerſos & plures exitus pandant: vt ſi quod periculum inciderit, fuga pateat obſeſſis. Quod non facerẽt, niſi ineſſet illis intelligentia & cogitatio. Ac poſtea ſubdit. Quòd ſi horum omniũ, quæ adſcribi homini ſolent, in mutis quoq; deprehenditur ſimilitudo, apparet ſolam eſſe religionem, cuius in mutis nec veſtigium aliquod, nec vlla ſuſpitio inueniri ſolet. Huc pertinent quę Plin. lib. x. Cap. xxviii. naturalis hiſtorię, ait de Luſciniis. Certant inter ſe, palamq; animoſa contentio eſt. Victa morte finit ſæpe vitam, ſpiritu prius deficiente, quàm cantu. Meditantur aliæ iuniores, verſusq; quos imitentur, accipiunt. Audit diſcipula intentione magna, & reddit: vicibusq; reticent. Intelligitur emendatæ correctio, & in docente quædã reprehenſio. &c. Recedere tamen hæc iam ab inſtituto videntur: cuius prorſus eram oblitus, nimirum delinitus hiſtoriæ naturalis dulcedine, perinde ac ſi loton arborem, ſuauiſſimam quidem illam, guſtaſſem. Galenus itaq; τὸν ἐνδιάθετον λόγον quodammodo opponit τῷ προφορικῷ: ita vt illa quidem, quæ ſola ineſt brutis, ſit ratio occulta, reconditaq;: hæc autẽ, qua nos ipſi, veluti auctario quodam, præditi ſumus, illuſtretur ſermone. Quòd autem hæc ita habeant, non alium teſtem, ſed Galenum producamus in mediũ, qui ſe ipſum interpretatur, cõmentario primo in librum Hippocratis κατ᾽ ἰητρεῖον, ſic diſſerens. Τῶν αἰσθήσεων ἁπάσαις τὴν γνώμην ἐφεξῆς ἔταξεν, ὅπερ ἐστιν, τὴν διάνοιαν, ἥν τε καὶ νοῦν καὶ φρένα κοινῶς οἱ ἄνθρωποι καλοῦσιν. ἐπειδὴ καὶ τῶν κατὰ φωνὴν ἐστι τὶς λόγος. ἀφορίζοντες οὖν τοῦτον τὸν προειρημένον λόγον οἱ φιλόσοφοι, καλοῦσιν ἐνδιάθετον, ᾧ λόγῳ τά τε ἀκόλουθα, καὶ τὰ μαχόμενα γιγνωσκομένοις ἐμπεριέχεται, καὶ διαίρεσις, καὶ

σύνθεσις, καὶ ἀνάλυσις, καὶ ἀπόδειξις, ὅσα τἆλλα τοιαῦτα.
Quæ omnia fideliter ſimul & eleganter à Victore Trincauellio, Viro citra controuerſiam Doctisſimo, ſic ſunt in ſermonem Latium conuerſa. Poſt omnes ſenſus ſtatim intelligentiam collocauit, hoc eſt cogitationem, ſeu rationem, quam homines communiter mentem & intellectũ nominare conſueuerunt. At verò quoniam & in voce quædam ratio reperitur, ideo philoſophi, vt hanc ab illa diſcernerent, interiorem hanc appellarunt, qua & conſequentia, & repugnantia cognoſcimus: quibus diuiſio, compoſitio, reſolutio, ac demonſtratio, cæteraq; id genus comprehenduntur. Atq; hactenus circa hanc primam annotationem: quam pertractaui, minimè quidem ut ſuggillarem Eraſmum, qui tam illuſtrauit bonas artes & diſciplinas, quàm qui maximè, ſed ut Galeni mentẽ exactè illius ſtudioſis exponerem, id quod videor abundè iam præſtitiſſe.

Libro de optima ſecta.

Pag. 57.

IVnius Paulus vertit. Et ægrotantes non multo in conficiendis cibis labore indigere. Græce habetur. Καὶ ὅτι οἱ νοσοῦντες δέονται τῶν μὴ πολλῆς κατεργασίας δεομένων τροφῶν. Hoc eſt. Et quòd ægri egeant cibis, qui non admodum difficulter coquantur: vel qui longam elaborationem non poſtulent.

Pag. 58.

IVnius Paulus. Ab huiuſmodi præceptum naſcitur, liquidi cibi omnes, febricitantibus bene faciunt. Græcè legimus. ἐπὶ τούτοις γίγνεται τὸ θεώρημα τοῦτο. αἱ ὑγραὶ διαίται πᾶσι τοῖσι πυρεταίνουσι ξυμφέρουσι. Quod eſt. Ex his tale oritur theorema. Cibi humidi omnibus febrientibus conferunt.

Pagina. 61.

IVnius Paulus. Aiunt enim, ante quàm adhibendorum remediorum vires quis didicerit, nihil aliud vtile ab ex-

perientia prouenire. Græcè legitur. φᾶσι γὰρ πλὴν τοῦ τὰς δυνάμεις τῶν προσφερομένων ἐκμαθεῖν ἕτερον οὐδὲν χρήσιμον ἐκ τῆς πείρας παραγίνεσθαι. Quod eſt. Aiunt enim, præter hoc quòd facultates exhibendorum per eam cognoſcũtur, nihil aliud vtile ab ipſa experientia accedere. &c. Fefellit autem interpretem, vocularum πλὴν καὶ πρὶν, affinitas atque ſimilitudo.

Pagina. 86.

IVnius Paulus. Quandoquidem non ab effectis ſed ab efficientibus (quemadmodum & ipſi profitentur) indicationes accipiendæ ſunt. Græcè legitur. οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀποτελούντων, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ἀποτελουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι, χρὴ τὰς ἐνδείξεις γίγνεσθαι. Quæ contrario modo vertenda erant: ſic ſcilicet. Non enim ab efficientibus, ſed ab effectis (quemadmodum & ipſi fatentur) indicationes ſumendæ ſunt.

Pag. 95.

IVnius Paulus. τὰς κοινότητας ſemper communia vertit, non communitates, vt ſanè vertendum eſt, ſi velimus veram Galeni phraſim atque ſententiam exprimere.

Lib. De conſtitutione artis Medicæ.
ad calcem libri.

BArtholomeus Syluianus vertit. quod labefactatur. Aldinus codex habet, ὅτι διαφθείρεται. hoc eſt: quia corrumpitur. Baſilienſis autem, ὅτι διαφορεῖται. & rectè quidem: quod vertendum eſt, quia digeritur & reſoluitur.

Libro. I. De elementis.
Pag. 190.

LEOnicenus. Vel ſecundum ſubſtantiam quibus contigit eſſe elementa. Cui verſioni ſuffragantur cæteri interpretes. Græcè tamen legitur. ἢ κατὰ τὰς οὐσίας, αἷς συμβέβηκεν αὐτοῖς εἶναι στοιχείοις, Hoc eſt.

An ſecundum ſubſtantias, quarum ratione contigit ipſis eſ-ſe elementis. Cæterùm loco αἷς crediderim eſſe legendum ἃς: niſi quis forte dicat Galenum vti Latina phraſi, vtpote diu in Vrbe Roma verſatum.

Libro III. Pag. 285.

LInacer. Vt ſi carnoſi q̃s iuuenis in frigida lauatione corpus eius ex accidenti, non ex propria poteſtate calfacere dicat. Græcè. οἷον εἰ τὴν ψυχρολουσίαν ἐπ᾽ εὐσάρκου νέου θερμαίνειν τὶς φαίη τὸ σῶμα κατὰ συμβεβηκὸς, οὐκ οἰκείᾳ δυνάμει. Quod ſonat. Vt ſi quis dicat frigidam lauationem calfacere corpus carnoſi iuuenis, ex accidenti, non facultate propria.

Lib. de inæquali intemperie. Pag. 314.

LInacer. Calfit quidem ſanguis aliquando vniuerſus, quicũq; non naturalem illum calorem, qui ex humoris putredine eſt obortus, recepit. Græcè legitur. ἐκθερμαίνεται μὲν ἐνίοτε σύμπαν ἤδη τὸ αἷμα, καὶ δέδεκται τὴν παρὰ φύσιν ἐκείνην θερμασίαν, τὴν ἐκ τῆς σηπεδόνος τῶν χυμῶν ὁρμηθεῖσαν. Quod vertimus. Calfit quidem ſanguis quandoq; vniuerſus, recipitq́; illum calorem præter naturam, qui ab humorum putredine proficiſcitur.

Pag. 318.

LInacer: In qua alterum ſit comprehenſum. Græcè habetur. ἐν ᾧ θάτερον οὐχ ὑπάρχει. hoc eſt, in quo etiam non adſit alterum.

Lib. De animæ morum, & corporeæ temperaturæ mutua conſequutione, Cap. 3.

BArtholomeus Syluianus. At incorporeæ ſubſtantiæ, quũ per ſe ipſa eſſe poſſit, neq; qualitas aut ſpecies corporis ſit, differentiam nullam intelligo. Cui verſioni alii ſubſcribunt interpretes. Gręcus tñ codex habet in hunc modũ. ἀσωμάτου δ᾽ οὐσίας, αὐτῆς καθ᾽ ἑαυτὴν εἶναι δυναμένης, οὐκ οὔσης δὲ ποιότητος, ἢ εἴδους σώματος, οὐδεμίαν νοῶ διαφοράν. Quod ſic ſanè vertendũ eſt. Incorporeæ verò ſubſtãtiæ, quæ ipſa quidẽ per ſe cõſiſtere valeat, nec corporis qualitas

aut ſpẽs ſit, equidẽ nullam differentiam inuenio, &c. Quibus nimirum verbis conuellens opinionẽ Platonis, qui animam conſtituebat incorpoream quandam ſubſtantiam, & quæ poſſet per ſe ſubſiſtere, conatur Galenus oſtendere, illã eſſe aut qualitatem, aut aliquam ſpeciem corporis: quum alioqui, ſi eſſet quid alienum & abſtractum à corpore, neutiquã illam diuiſionem admitteret, qua in tres ſpecies, ſeu differẽtias, uel à Platone ipſo diſtinguitur.

Lib. III. De naturalibus facultatibus.

Pag. 444.

LInacer. Siquidem iterna arteriæ tunica. Græcè legitur. ὁ γὰρ ἔνδον χιτὼν τῆς γαστρὸς. Quod eſt. Etenim interna uentriculi tunica.

Lbi. I. De motu muſculorum.

Pag. 504.

COdices Latini ſunt deprauati: in quibus habetur. At reliquum, & quartum, & motum tranſgreſſi, conſydere mus. &c. Græcè nanque habetur. ἐπὶ τὴν λοιπὴν καὶ τετάρτην μεταβάντες κίνησιν, ἐπισκεψώμεθα καὶ τὸν ταύτης τρόπον. Hoc eſt. Ad reliquum autem & quartum motum tranſgreſſi, modum ipſius expendamus.

Libro ſecundo. Pag. 521.

LEonicenus. In quacunque autẽ talium conſtituens membrum, muſculis circa ipſum tonicè agentibus commiſeris, figuram ſic ſeruant, adeò ut ſedentes quidam dormiuerint. &c. Græcè legimus. ἐν ᾧ γὰρ ἂν τῶν τοιούτων καταστήσας τὸ κῶλον, τοῖς τονικῶς ἐνεργοῦσιν ἀμφ᾽ αὐτὸ μυσὶν ἐπιστρέψῃς τὴν φυλακὴν τοῦ σχήματος, ὧ δὲ φυλάττουσιν, ὥστε καὶ καθήμενοι πολλάκις ἐκοιμήθησάν τινες. Quod ſic vertimus. In quacũque enim talium cõſtituens membrum, ſi muſculis circa ipſum tonicè agentibus commiſeris figuræ cuſtodiam, adeò illam tuenſ, vt ſedẽtes ſæpe quidã dormiuerint.

Pag. 522.

LEonicenus. Itaque & ſupinum iacere, & hiare, ſtertoris, aut exolutionis, aut ebrietatis, aut ignauiæ ſunt ſigna.

Græcè. καὶ τὸ χάσκειν οὐκ ἄνευ τοῦ ῥέγχειν. Quod eſt, & hiare cum ſtertore.

Pag. 524.

LEonicenus. At (dicet fortè quiſpiam) non aſſequimur mente ea fieri: nam nec palpebrarũ motũ ſemper. &c. Quo in loco Galenus reſpondet ad obiectionem tacitam. Ac proinde ita debemus legere. At (dicet forte quiſpiam) non aſſequimur mẽte ea fieri. Neq; etiam (ſupple dicemus nos) palpebrarum motui ſemper adhibes mentem: &c. ac ſic ſanè ſententia illa euadit perſpicua. Tu interim conſu le Græcum exemplar.

Lib. primo de ſemine.

Pag. 557.

IAnus Cornarius. Attractoriam quidem familiariũ, per quam attracturum, & alteraturum, alimentumq́; ſibi facturum erat: expulſoriam autem alienorum & ſuperfluorũ. Sic autem habet Græcus vetuſtus codex: nam impreſsi ſunt deprauati. ἑλκτικὴν μὲν τῶν οἰκείων: ᾗ δὲ καθέξειν τε καὶ ἀλλοιώσειν ἔμελλε. καὶ ᾗ τροφὴν ἑαυτῷ ποιήσασθαι, τῶν ἀλλοτρίων δὲ καὶ περιττῶν ἀποκριτικήν. Quod eſt vertendum. Attractricem quidem, familiarium: & qua etiam retenturum erat, quaq́; alteraturum, & ſibi nutrimentum facturum: ac deniq; alienorum, ſuperfluorumq́; excretricem. Galenus ſi quidem impræſentiarum quatuor illas facultates, maximè inter ſe diſtinctas, aſcribit ſemini: nec vult ipſum per attractricem, aut alterare, aut ſibi alimentum conficere: id quod dictu eſſet planè ridiculum: quum nimirum ſingulis earum facultatum ſit ſuum munus proprium, nullaq́; alterius operationem vſurpet. Attactricis quippe eſt attrahere: retentricis retinere & conſtrigere: alteratricis alterare & cõcoquere: expultricis deniq;, aliena & ſuperuacanea expellere: id quod ſatis ſuperq́; à Galeno demonſtratum videtur, quum in aliis locis, tum vel maximè in commentariis de naturalibus facultatibus.

Cornarius

Pag. 567.

COrnarius(cui cæteri interpretes ſuffragantur) vertit in hunc modum. & ob id ſanguini facillimum eſt carnē fieri: difficillimū verò mēbranæ, & neruo, & venæ, & arteriæ, & tunicæ. Græcè legitur. καὶ διὰ τοῦτο τῷ αἵματι ῥᾷστον μὲν γενέσθαι σαρκὶ, χαλεπώτερον δ' ὑμένι, καὶ νεύρῳ καὶ φλεβὶ, καὶ ἀρτηρίᾳ, καὶ χιτῶνι. Quod eſt vertendum. Iccirco facillimum quidem eſt ſanguini fieri carnem: difficilius autem membranam, & neruum, & venam, & arteriam, & tunicam. Docet quippe eo in loco Galenus, ipſas particulas ſolidas vix poſſe confici ex ſanguine: carnem autem facillimè: quum nimirum illæ quidem, à ſemine: hæc autem à ſanguine, originem nanciſcantur.

Pag. 582.

COr. Continetur autem in teſtibus ſeminarius humor. Et paulo poſt. Trahunt igitur etiam teſtes ſeminarium humorem. Vtrobiq; autem Græca exemplaria habent ὀῤῥῶδες ὑγρὸν, hoc eſt, humor ſeroſus: qualis certè genitura ipſa exiſtit, & præcipuè quæ in ſiniſtrum deſcendit teſtem: quum videlicet ſiniſtrum vas ſeminarium oriatur ab emulgente vena, quæ ſeroſiſſimum ſanguinem vehit ad renem ſiniſtrum, vt illic expurgetur.

Lib. II. de Semine. Pag. 590.

COrn. Poſſe autem Hippocrates etiam opinatus eſt, ex vtriſq; permiſtis vnum perfectum ſemen fieri, etiā ſi hoc ita eſſe impoſſibile ſit. Græcè legimus, δύναται δὲ καὶ ὡς ἱπποκράτης ὑπελάμβανεν, ἐξ ἀμφοῖν κεραννυμένων ἓν τέλειον γίγνεσθαι σπέρμα. Καὶ τίν' ἦν δυνατὰ, εἰ μὴ ταῦτα; Quod nos vertimus. Poteſt autem(quemadmodum exiſtimauit Hippocrates) ex ambobus miſtis, etiam vnum ſemen perfectum fieri. Et quæ obſecro poſſibilia eſſent, ſi hæc talia non forent? Itaq; non refellit opinionem Hippocratis, ſed illam potius(quod ſolet ſemper) ceu Dei oraculum, & recipit, & amplexatur.

Pag. 602.

CORnarius. Non tamen impoſsibile eſt animo concipere tale temperamentum animalis corporis, vt perfectum animal generet, abſq; alterius commiſtione. Græcè autem legitur, ὡς γεννῆσαι ἀτελέον. hoc eſt: vt imperfectū generet. Quam lectionem probandam eſſe indicat ſequens dictio, quæ ita habet. Animal tamen perfectum in ſe ipſo cōcipere, verè difficile eſt. Aduertat item candidus lector, paſſim in commentariis de ſemine, Cornarium τὸ θῆλυ, quod eſt in Græco, quodq́; fœmineum ſignificat, uertere nobis muliebre. Pag. 620.

CORnar. Apparet ex his quatuor vaſis, quæ appellatum vmbilicū, ſimulq́; meatum iuxta vragon, ꝯſtituūt. etc. Græcè legimus. φαίνεται γὰρ τῶν εἰρημένων τεττάρων ἀγγείων, ἃ κατὰ τὸν ὀνομαζόμενον ὀμφαλὸν, ἅμα τῷ κατὰ τὸν οὐραχὸν πόρῳ συνίστησιν, etc. Quæ ſonant. Apparet enim ex his quatuor vaſis, quæ iuxta appellatum vmbilicū, vnà cum meatu, qui ad vrinaculum eſt, coeunt.

Libro de inſtrumento odoratus. Pag. 654.

LVdouicus Belliſarius. Eaq́; quæ de foraminibus dixit aperiri ſolitis, q̄ q̄ non intelligentiam fugiunt, etc. Græcus codex habet. ἀλλὰ καὶ τὸ λεγόμενον ὑπ᾽ αὐτοῦ περὶ τῶν ἀνακαλυπτομένων πόρων, ἀδύνατον μὲν οὐκ ἔστι. Quæ ita uertenda ſunt. Cæterùm quod ab eo dictum eſt, de reſeratione meatuum, impoſsibile quidem non eſt.

Sectionis primæ parte ſecunda.

Lib. II. de anatomicis adminiſtrationibus. Pag. 64.

ANdernacus. Quòd vngues igitur ex prædictis omnibus coaleſcant. Græcè. ὅτι μὲν οὖν συμπεφύκασιν ταῖς εἰρημένοις ἅπασιν οἱ ὄνυχες. hoc eſt. Quod igitur prædictis omnibus ipſi vngues accreſcant.

Lib. III. Pag. 76.

ANdernacus. Amplæ magnitudinis porrigi neruos diximus. Græcè. ἡ φορὰ τῶν μεγάλων ἐστὶ νεύρων, hoc eſt. Magni feruntur nerui.

Pag. 78.

ANdernacus. Detectis enim plurimis iam brachii partibus, reliquos duos neruos, propter internam ipſius regionem, conſpicis, in quam etiam prædicti tres paulo inferius, q̃ tertius neruus eſt, inſeruntur. Græcè legitur. γεγυμνωμένων γάρ σοι τῶν πλείστων μερῶν ἤδη τοῦ βραχίωνος, ἐπισκέπτου λοιπὰ δύο νεῦρα κατὰ τὴν ἔνδον αὐτοῦ χώραν (εἰς ἣν καὶ τὰ προειρημένα τρία τὴν ἐπὶ βάσιν εἶχεν) ὀλίγῳ τινὶ κατωτέρω τοῦ τρίτου νεύρου. Quod eſt. Nudatis enī iam plurimis brachii partibus, reliquos duos neruos iuxta ipſius regionem internam (in quam etiam prædicti tres inſerunt) expende, paulo inferiores, q̃ ſitus ſit tertius neruus.

Pag. 90.

ANdernacus. Manu aūt immiſſa intercipienda eſt. Græcè. καθέσθαι δὲ τὴν χεῖρα, καὶ διαλαμβάνεσθαι. Hoc ē. Demitti autem manum, intercipiq́ʒ: eſtq́ʒ ſubaudiendum oportet. Vult ſiquidem vt manum liberè demittam, ac ſic pēdulam excipiamus vinculo, ad hoc vt venæ exactè promineant: id quod hodie etiam in quotidiano eſt vſu.

Pag. 102.

OMnia latina exemplaria ob typographorum inaduertentiam ſunt deprauata. Habent enim. Mox alia penitus grandis: quum penitius legendum ſit: quandoquidem Græcè legitur διὰ βάθους μᾶλλον.

Lib. VI. Pag. 175.

ANdernacus. Quam poſſibile eſt ſolius peritonei facere. Græcè. ἦν οἷόν τε τοῦ περιτοναίου μόνου ποιεῖσθαι. Quod equidem verterem. Quam poſſibile eſt à ſolo peritonæo fieri. Conſtat nanq; eam futuram abdominis à nerueis illis peritonæi filamentis conflari.

Pag. 185.

ANdernacus. Guloſis verò & timidis ineſt magnum iecur & multifidum, aliter quidem affectis. Græcus codex excuſus habet. τοῖς μὲν τοι λίχνοις, καὶ δειλοῖς μέγα τ' ἐστὶ, καὶ πολυσχιδὲς ἧπαρ, ἔντερον πρὸς δὲ τοῖς ἐναντίοις. etc. Sed in quodam antiquiſſimo legimus. ἐτε-

ἕτοιον δὲ τοῖς ἐναντίοις. Hoc eſt. Diuerſum autem cõtrarijs. Atq; ita legendum eſſe nemo tam obtuſo ingenio eſt, ut non videat.

Pag. 187.

ANder. Hoc autem ſub tenui tunica aperiri euidenter apparet. Græcè. ἐναργῶς δὲ ὁρᾶται τοῦτο διανοούμενον ὑπὸ λεπτῷ τῷ χιτῶνι. Quæ ſic verterem. Perſpicuè autem hoc ſub tenui comprehenſum tunica apparet.

Lib. VII. Pag. 197.

ANder. Non tamē ipſi cordis corpori pericardios hæc tunica connexa eſt, uerùm in aliis omnibus haud parua quædam regio intermedia eſt, motui cordis accommodata, ad baſim ipſius, quæ, vt eſt expoſitum, orbicularis eſt, prodeuntibus ex ea vaſis connexa. Græcè legimus. οὐ μὲν αὐτῷ γε τῷ σώματι τῆς καρδίας ὁ περικάρδιος οὗτος χιτὼν συμπέφυκεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οὐ μικρά τίς ἐστιν ἡ μεταξὺ χώρα, τῆς καρδίας ἀνακειμένη κινήσει. κατὰ δὲ τὴν ἑαυτοῦ βάσιν, ἥ τις (ὥσπερ ἐῤῥέθη) κύκλος ἐστὶ, τοῖς ἐκφυομένοις αὐτῆς ἀγγείοις συμπέφυκεν. Id quod vertimus. Non tamen ipſi cordis corpori pericardios hæc tunica connexa eſt: verùm circa alias quidem omnes illius partes, haud parua quædam regio ītermedia eſt, motui cordis accommodata: ad baſim verò ſui ipſius, quæ ſanè (ut iā expoſuimus) eſt circulus, exortis ab illo vaſis annectitur.

Libro octauo. Pag. 232.

ANdernacus. Quemadmodum etiam ſi in contractione thoracis per ſectiones inaniti aere extrinſecus illapſo, eas obturaueris, reſpirabit confeſtim animal. Græcè. ὥσπερ γε καὶ ἐὰν ἐν τῇ συστολῇ τοῦ θώρακος ἐκκενωθέντος. διὰ τῶν τομῶν τοῦ παρεμπεπτωκότος ἔξωθεν ἀέρος, φράξῃς αὐτὰς, ἀναπνεύσει τε καὶ φωνήσει παραχρῆμα τὸ ζῶον. Quod ſic clarius vertitur. Quemadmodum ſi in contractione thoracis, inaniti aere per ſectiones elapſo, obſtruxeris ipſas ſectiones, reſpirabit, vocemq; edet confeſtim aīal.

Pag. 241.

ANdernacus. Nam intercoſtalibus muſculis uehementer hoc tempore protenſis. Græcè autem legitur περιστελλομένων: hoc eſt contractis, aut concidentibus.

Pag. 248.

ANdernacus. Quæ manifeſtam ſui inſpectionem efficit. Græcè legitur. σαφῆ τὴν δι' αὐτοῦ θέαν ἐργαζόμενος. Hoc eſt. Manifeſtam per ſe inſpectionem faciens. Quibus verbis Galenus ſignificat, vbi per anatomen, coſtas ſuccingens membrana, ſola & ſimplex relicta fuerit, nempe liberata à coſtis & muſculis, facilè nos per ipſam, ceu per cornu quoddam, aut vitrum, inſpecturos interna viſcera.

Ibidem.

ANdernacus. At manifeſtior adhuc ſpeculatio fit, cum in diaphragmate nudato peritonæi vertex auellitur. Græcè. σαφεστέρα δὲ ἔτι τοῦ δὲ γίγνεται θέα κατὰ τὸ διάφραγμα γυμνωθὲν, ἀποδερομένης τῆς κορυφῆς τοῦ περιτοναίου. Nempe. Manifeſtior autem adhuc fit ſpeculatio per diaphragma nudatum, vbi peritonæi vertex auulſum fuerit.

Lib. IX. Pag. 251.

ANdernacus. Dum igitur membranæ cerebri plexus oſsibus quæ ambiunt detegis, ſubinde quippiam abrũpitur. Græcus codex habet. ἐν αὐτῷ μὲν οὖν τῷ γυμνοῦσθαι τῶν περικειμένων ὀστῶν τὰς διπλόας τῆς μήνιγγος, πολλάκις ἀπορρήγνυταί τι καὶ διασπᾶται. Qđ eſt. Interim enim dũ exuũtur à circumiectis oſsibus, ipſius meningis plexus, ſæpenumero quippiã obrũpitur, diuelliturq́;.

Pag. 253.

ANdern. Atq; ipſius vſum ſimul inſpiciendo nudabis. Græcè legitur. καὶ τῆς χρείας αὐτῆς ἅμα τῇ θέᾳ γυμνωθείσης: qui locus eſt deprauatus: planeq́; conſtat, non γυμνωθείσης, ſed γνωθείσης, legendum eſſe: vt reddatur ita Galeni ſententia: atq; ipſius vſum ſimul inſpiciũdo exploraueris. Lib. IIII. De uſu particularum.

Pag. 404.

NIcolaus Regius. cum autem nulla iam ſuperſit. Græcè ὄντος δ' οὐδενὸς ἔτι. Quod eſt. Nulla autem iam ſuperſit. Quam lectionem ſi nō recipias, tota Galeni ſententia abrumpitur, uixq́; intelligi poterit.

Pag. 414.

NIcolaus R. ad ilia. Græcè legitur κατὰ τὰς λαγόνας: quod eſt per ilium regionem.

Pag. 428.

NIcolaus Regius. & paulo minus alba. Græcè habetur. καὶ μικροῦ δεῖν, λευκή. Hoc eſt. Et parum abeſt, quin alba. Pag. 403.

NIcolaus Regius. Quum tamen neq; inteſtinorũ quodvis, coquendi alimenti, neq; uenæ ſanguinis gignendi gratia extiterint. Græcè legimus. γέγονε δ' οὔτε τῶν ἐντέρων οὐδὲν ἕνεκα πέψεως, οὔτε φλέβες αἱματώσεος. Quod eſt vertendum. Neq; uerò vllum inteſtinorum gratia cōcoctionis eſt cōditum, neq; gratia ſanguificationis, vlla venarum. Pag. 434.

NIcolaus Regius. In tranſuerſos & rotundos villos diſſoluendam. Vbi Græcè legitur ἀναλυόμενον. hoc eſt reſolutam.

Lib. V. Pag. 447.

OMnes latini codices ſunt mendoſi: in quibus legitur. ne quod inferiorum inteſtino externo aliquando indigeret auxilio. Eſt ſiquidem legendum inteſtinorũ.

Lib. ſexto. Pag. 477.

NIcolaus Reg. Quod verò deinceps eſt, ſimul cum particulis quæ ipſo thorace continẽtur, agemus ſatius eſſe ſcribere arbitrati, in hunc librum diſtulimus. Græcè legitur. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δὲ, τῇ τῶν ἐν θώρακι μορίων ἐξηγήσει συναναγράφειν ἄμεινον εἶναι νομίζοντες, εἰς τὸν δὲ τὸν λόγον ἀνεβαλόμεθα. Quod ſic ſanè vertendum eſt. Quod verò reliquũ erat, ſatius eſſe putantes, ſi id inter eas partes conſcriberet, quæ in thorace ambiuntur, ipſum in præſentem commentarium diſtulimus.

Pag. 479.

NIcolaus Regius cõcentum eſſe reſpirationis. Græcè habetur. τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν. hoc eſt eundem concentum.

Pag. 481.

NIcolaus Reg. Molles enim quum ſint hi, ac tenues, longoq; interuallo ſecundum rectitudinẽ tendantur, maximamq; præterea particulam à ſe ipſis pendẽtem, uẽtriculum ſcilicet, habeant, quem cibo cõpleri ſubinde oportebat, ab ipſius tum mole, tum pondere tenſi aſſiduè, facilè diſrumperentur. Græcè habetur. μαλακὰ γὰρ ὄντα ταῦτα, καὶ λεπτὰ, καὶ διὰ μακροῦ κατ᾽ εὐθὺ τεταμένα, καὶ μέγιστον μόριον ἐξημμένον αὐτῶν ἔχοντα, τὴν γαστέρα πληρώσει σιτίων ἀνακείμενον, ὑπὸ τοῦ ταύτης ὄγκου τε καὶ βάρους ἀεὶ κατατεινόμενα, ῥαδίως ἂν ἀπορρήγνυντο. Quæ ſic nobis transferenda videntur. Hi enim molles ac tenues quum ſint, ſi ẽt longo interuallo ſecundum rectitudinem tenderentur, maximam præterea particulam à ſe ipſis pendentem habẽtes, ventriculum ſcilicet, quem ſubinde compleri cibo oportebat, certè ab ipſius tum mole, tum pondere aſſiduè tenſi, facilè diſrumperentur. etc. Nam ꝙ ii nerui minimè ſecundum rectitudinem producantur, indicat ſermo ſuperior, vbi Galenus ſic ait. Adde huc, ꝙ neruis qui à cerebro in ventriculũ iuxta ſtomachum deferũtur, obliqua uia tutior multo erat futura, quàm recta.

Pag. 492.

NIcolaus R. Quem ſanguinem appellant. Græcè habet. ἣν αἱματικὴν ὀνομάζουσιν. hoc eſt: quem ſanguificum vocant.

Pag. 511.

NIcolaus R. Poſt autem id ipſum. Græcè κἄπειτ᾽ αὐτό. Cæterùm quum τὸ αὐτὸ nihil aliud quàm ſpiritum referat, nos certè (quem poſtea) vertimus.

Pag. 532.

NIcolaus R. Per anaſtomoſin applicuiſſet. Græcè legitur. ἀναστομώσασα. hoc eſt. aperuiſſet.

Lib. VII. Pag. 545.

NIcolaus Reg. Si omni natura cartilago fuiſſet nudata. Græcè habetur, εἰ φύσεως γυμνὸς ἦν ὁ χόνδρος. Sed legendum eſt φυσικῶς, ut vertamus. Si chartilago naturaliter eſſet nudata.

Lib. I X. Pag. 635.

NIcolaus R. Quæq; ĩ ea eſt, membranam pericranium. Græcè. καὶ τὸν κατ' αὐτῆς περικράνιον ὑμένα. Quod vtiq; vertendum erat. Quæq; ex ea oritur pericranion membranam. Nemo ſiquidem neſcit ex craſſo cerebri inuolucro, per cranii ſuturas elapſo, pericranium ducere originem.

Pag. 637.

NIcolaus R. Atq; ita rurſus ſuperiori parte diuiſis vnitionis ipſorum. Græcè. καὶ οὕτω πάλιν σχιζομένων, ἔξωπισθεν αὐτῶν τῆς ἑνώσεως. Quod nos vertimus. Atq; ita rurſus diuiſis poſt eam, ante unitionem quidem ipſorum, etc. Galeni quippe ſentẽtia eſt, neruos illos viſificos, prius quàm craſſa meninge excidant, conſpirare in vnum: diuaricari autem, vbi illam fuerint elapſi: præterea, ante coitionem ipſorum, peluim quendam conſiſtere.

Pag. 647.

NIcolaus R. In omnibus animalibus primi hi neruorũ omnium ſunt iam duriſſimi. Græcè legimus. διὰ παντὸς ταῦτα πρῶτα τῶν νεύρων, ἀκριβῶς ἐστὶν ἤδη σκληρά. Hoc eſt in vniuerſum aũt, ex neruis ipſis, hi exiſtunt primi, qui iam exquiſitè ſunt duri, etc. Nam dicere neruos ſeptimæ cõiugationis eſſe neruorum omnium duriſſimos, hominis planè eſt in anatome minimè exercitati: quum liquidò conſtet neruos omneis, qui ab ſpinali oriuntur medulla, eis longè duriores exiſtere.

Pag. 650.

NIcolaus Reg. Neq; perforatum. Græcè καὶ ἀκατάτρητον. Sed ἀκατάτρεπτον eſt legendum, vertendumq;, & quod comminui non poſſit.

Pag. 653.

NIcolaus R. Qui verò ad oſſa maxillæ īferioris magnos dentes ſcilicet penetrant, etc. Græcè habetur. ὅσον δ᾽ εἰς τὰ τῆς κάτω γένυος ὀστᾶ παρερχόμενον τοὺς ὀδόντας τοὺς μεγάλους. Quæ ſonant. Quantum verò ex ipſis ad oſſa maxillæ inferioris magnos prætergrediuntur dentes. Quæ lectio ex ſententia ſubdita etiam colligi poterit.

Ibidem.

NIcolaus Reg. Propagines recipiunt per eam quidem viam, quæ per genam fert, quam paulo ante indicauimus, malæ conſpicuas & magnas: gingiuarumq́; aliæ quidem maiores, aliæ verò minores: omnes tamen tenues ac vix conſpicuas accipiunt, uelut & longi dentes. Græcus codex habet. ἀποσχίσεις λαμβάνουσι, κατὰ μὲν τὴν διὰ τῆς γένυος ὁδὸν, ἣν ἐδηλώσαμεν ὀλίγῳ πρόσθεν, αἱ γε μύλαι σαφεῖς καὶ μεγάλας. καὶ τῶν οὔλων, τὰ μὲν ἧττον, τὰ δὲ μᾶλλον. ἅπαντα δ᾽ οὖν λεπτάς τε καὶ δυσθεωρήτους, τά τ᾽ οὖλα καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ὀδόντων. Hoc eſt. Recipiunt propagines per genæ regionē, quā paulo ante indicauimus: cæterùm molæ quidem, cōſpicuas & magnas: ex gingiuis autem, hæ quidē, minus: hæ verò, magis conſpicuas: omnes tamen tenues, obſcurasq́;, tum gingiuæ, tum reliqui dentes.

Pag. 658.

NIcolaus R. Tres enim ſunt omnino capitum figuræ. Græcè. τρία μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστι τὰ πάντα σχήματα. Quod eſt. Ipſorum autem vniuerſæ figuræ ſunt tres, etc. Agebat autem de capitibus faſtigiatis, quorum figuras ait eſſe tres: nempe vnam, vbi vtraque eminentia, anterior videlicet & poſterior abeſt: ſecunda, vbi anterior tantùm: tertia deniꝗ, vbi poſterior dūtaxat eſt exoluta. Quòd ſi de vniuerſis capitis figuris Galenus impræſentiarum egiſſet, præter has tres, annumeraſſet etiam naturalem figuram, atꝗ adeò complures alias ſe preter naturam habentes.

ANNOTATIONES IN

Lib. X. Pag. 664.

NIcolaus Reg. Quocirca medius is vehit ad ipſum cryſtallinum. Græcè habetur. ὥστε διὰ τοῦτο μέσον ὀχεῖται κατ᾽ αὐτὸ, τὸ κρυσταλλόειδες. Quod nos vertimus. Ac proinde medius in ipſo vehitur cryſtallinus humor. etc. Ait itaq; non vitreum humorem in cryſtallino, ſed cryſtallinũ in vitreo, veluti ſemiſectam ſphæram in aqua (hac enim vtitur Galenus analogia) natare: id quod licet videre manifeſtisſimè. Siquidem cryſtallinus humor inſtar glaciei eſt compactus: vitreus autem humidior eſt, ipſamq; aquam refert. Ob idq; in eo cryſtallinus vehitur, veluti globus ſemiſectus in aqua.

Ibidem.

NIcolaus Reg. Atq; etiam ophthalmia laborantes lux quidem offendit, eosq; deprehendit. Græcè. ἀλλ᾽ καὶ τοὺς ὀφθαλμιῶντας ἐξελέγχει μὲν καὶ βλάπτει τὸ φῶς. Quod clarius vertitur. Quin & lippitudine laborantes redarguit quidem ſplendor, ac lædit.

Pag. 671.

NIcolaus R. Quum igitur opifex noſtri prouidere vellet, vt qua eſt foramen hoc, tunica cornea humorem cryſtallinum aliquando non contingeret. Græcè legitur. ὅπως οὖν μηδὲ κατὰ τοῦτο τὸ τρῆμα ψαύσῃ ποθ᾽ ὁ κερατοειδὴς χιτὼν τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ, προνοήσας ἡμῶν ὁ δημιουργός. Quod eſt vertendum. Vt igitur nec per hoc foramen cornea tunica aliquando cryſtallinum humorem tangeret, quum proſpexiſſet conditor noſter: etc. Non proſpexit ſiquidem vt aliquando non tangeret, ſed vt nunquam cryſtallinum cornea contingeret, quemadmodum re vera non tangit, niſi dum ipſius oculi fabrica oĩno labefactatur.

Pag. 679.

NIcolaus Reg. aceruati hi omnes ſuis aponeuroſibus. Græcè ἀπονευρούμενοι δὲ πάντες. Quod eſt. Diſſoluti autem omnes in filamenta neruoſa.

Lib. XI. Pag. 713.

NIcolaus Reg. Quòd ſi magni ſint. Græcè. ὅτι μεγάλοι. Hoc eſt. Quoniam magni exiſtunt.

Pag. 724.

OMnia Latina exemplaria habent ad palatum columnam. Græcè legitur, κατά τε τὴν ὑπερῴαν καὶ τὸν κίονα. Quod eſt, iuxta palatum atq; columnam.

Pag. 743.

NIcolaus R. Qui igitur hic quoq; natura contraria vniri inter ſe poſſe deſperauit? Græcè. πῶς οὖν ἡ φύσις κἀνταῦθα, τοῦ μὲν ἑνοῦν ἀλλήλοις τὰ ἐναντία κατέγνω. Quod ego ſanè verterem. Quo pacto igitur hic quoq; natura contraria inter ſe mutuo vnire conſtituit?

Pag. 746.

NIcolaus R. Tum quòd ex baſi capitis eſt, quæ dura eſſe oportet. Græcè. ὅτι τε γὰρ τῶν ἐκ τῆς βάσεώς ἐστι τῆς κεφαλῆς, σκληρῶν εἶναι δεομένων. Quæ ſonant. Quòdq; ex iis ſit, quæ baſi capitis inſunt, quæq; dura eē expediebat.

Pag. 747.

NIcolaus Reg. Ante hos verò tertium. Vbi legendum eſt. ante hæc verò tertium: quum ille articulus referat duo naſi oſſa. Similiter paululo inferius, ubi uertit Nicolaus regius, ſupra quos alii ſunt duo: legendum eſt, ſupra quæ alia ſunt duo: quum nimirum etiam illi articuli manifeſtè referantur ad oſſa.

Lib. XII. Pag. 767.

NIcolaus Reg. Ob idq; erat neceſſe quoſdam ei parte anteriore apponere. Græcus codex habet. καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἦν ἀντιτάξαί τινας αὐτοῖς ἔμπροσθεν μῦς. Quod vertimus. Ac proinde neceſſum erat quoſdam ipſis parte anteriori opponere muſculos.

Pag. 773.

NIcolaus Reg. Motus enim & ſenſus omnium partium infernarum læduntur læſo ſpondylo. Græcè clarius habetur. κίνησίς τε γὰρ καὶ αἴσθησις ἁπάντων βλάπτεται τῶν κάτω τοῦ πεπονθότος σπονδύλου μορίων. Hoc eſt,

Motus enim & ſenſus omnium particularum, quæ ſub læſo ſpondylo conſiſtunt, vitiantur.

Pag. 778.

NIcolaus Reg. Via autem omnis, quæ eſt inter primam productionem, & finem vltimæ. Græcè habetur. ἡ δ' μεταξὺ τῆς τε πρώτης ἐκφύσεως, καὶ τῆς ἐσχάτης τελευτῆς ὁδὸς. Quod nos vertimus. Via autem quæ eſt inter primam productionem, & inſertionem vltimam. etc. Quando quidem eo in loco Galenus, ſummam viæ ſecuritatem commendat, quæ ducit neruos à prima productione ipſorum, quæ fit ab ſpinali medulla, vſq; ad particulas in quas inſerũtur.

Ibidem.

NIcolaus R. Ad poſteriores ſiquidem partes ſpinæ os attinet: quo loco chartilago quàm plurima ei circumiacet. Græcè legitur. ἄχρι μὲν δὴ τῶν ὀπίσω περάτων ὀστοῦν ἐστι ἡ ἄκανθα, κατὰ ταῦτα δ' αὐτῇ χόνδρος περίκειται πάμπολυς. Quod ſic potius verterem. Quatenus autem ad poſteriores fines vergit os quod acanthã vocant, eatenus ei chartilago plurima circunducitur.

Pag. 782.

NIcolaus Reg. Niſi quod in thorace quum coſtæ non ſolum eis ſint. etc. Græcè. ἢ ὅτι κατὰ μὲν τὸν θώρακα τῶν πλευρῶν οὐ μόνον διαρθρουμένων αὐταῖς. Quod eſt An quòd in thorace, quum coſtæ non ſolum eis eſſent articulatæ, etc.

Lib. XIII. Pag. 795.

NIcolaus Reg. Apparet enim perſpicuè, ꝙ non præſtiterit ab vtroq; ipſius fine neruos quoſuis producere, ob id fuiſſe pertuſum. Græcè habetur. φαίνεται γὰρ ἐναργῶς, ὅτι καθ' ἑκάτερον αὐτοῦ τῶν περάτων, οὐκ ἦν ἄμεινον ἐκφῦναί τινα νεῦρα, καὶ διὰ τοῦτο τρηθεὶς αὐτός. Quæ ſonant. Apparet enim perſpicuè, quòd non præſtiterit per vtrunq; ipſius finem aliquem neruum producere: ob idq; ipſum fuiſſe pertuſum.

Pag. 797.

NIcolaus Reg. Quemadmodum & aliis omnibus eius loci ſpondylis propagines quaſdam exiguas mittit, quomodo & reliquis coniugationibus neruorum qui ſunt in collo. Græcè. ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοῖς τῇ δὲ σπονδύλοις, ἀποφύσεις τινὰς πέμπει σμικρὰς, ὁμοίως ταῖς ἄλλαις συζυγίαις τῶν νεύρων τῶν κατὰ τὸν τράχηλον. Quod eſt uertendum. Quemadmodum & aliis omnibus eius loci ſpõdylis propagines quaſdam exiguas mittit, quo modo & reliquæ coniugationes neruorum qui ſunt in collo.

Pag. 800.

NIcolaus Regius. Quas à ſpinali medulla neruos recipe re præſtiterat. Græcè legimus. οἷς βέλτιον ἦν ἐκ τοῦ κατὰ τράχηλον νωτιαίου τὰ νεῦρα λαμβάνειν. hoc eſt. Quas à ſpinali medulla colli præſtiterat neruos recipere.

Pag. 813.

NIcolaus Regius. Porrò à ſcapulæ proceſsibus ſuperna quidem, quæ eſt ad ſummitatem humeri (quam quidem à coruini roſtri forma κορακοειδῆ noiant) iterna verò, etc. Codex q dã vetuſtus habet. ὑπὸ δὲ τῶν ἀποφύσεων τῆς ὠμοπλάτης ἄνωθεν, τῆς κατὰ τὸ ἀκρώμιον, ἣν ἐκεῖνοι κορακοειδῆ προσαγορεύουσιν, ἔξωθεν δὲ Quæ ſonant. Porrò ab ſcapulæ proceſsibus ſuperioribus, eo quidem, qui eſt ad ſummitatem humeri (quem illi coruiformem appellant,) externo verò, &c.

Pag. 814.

NIcol. R. Qui ortus maxima ex parte coſtæ imæ ſcapulæ. Græcè. ἐκπεφυκὼς τοῦ πλείστου μέρους τῆς ταπεινῆς ἐν ὠμοπλάτῃ πλευρᾶς. Quod nos uertimus. Qui ortus à maxima parte iſerioris, quod in ſcapula eſt, lateris.

Ibidem paulo inferius.

NIcolaus Regius. Qui ex inferiore fine coſtæ imæ ſcapulæ proficiſcitur. Græcè. ὁ τοῦ κάτω πέρατος ἐκπεφυκὼς τῆς ταπεινῆς ἐν ὠμοπλάτῃ πλευρᾶς. Quod eſt vertendum. Qui ex inferiori ora lateris humilioris, quod in ſcapula eſt, proficiſcitur.

Pag. 816.

NIcolaus R. fertur ad humerum. Græcè legitur νῶτον. hoc eſt, dorſum. Et paulo inferius, Nicolaus Regius vertit: hoc quidem maximè trahit: quum vertendum fuiſſet: hunc, ſcilicet humerum, maxime trahit.

Lib. XIIII. Pag. 821.

NIcolaus Reg. Quæ propter corporis imbecillitatem, aut vitam omnino breuiſſimam. Græcè legitur. ὅσα διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν ἤτοι βραχυχρόνια τελέως. ſed legendum non ἤτοι, ſed εἰσὶ. vt vertamus. Quæ ob corporis imbecillitatem vitam exquiſite breuem ſortiũtur. Quippe ſententia Galeni eſt, quæ ob corporis imbecillitatem, admodum breuis vitæ futura erant, aut præda etiam fortioribus, iis animalibus remedium aſſidui interitus excogitaſſe naturam, nempe fœcunditatem generationis.

Pag. 828.

NIcolaus R. Verum (quod nuper diximus) fœmina in motu eſt. imperfectior: mas verò perfectior. Græcè. ἀλλ᾽ (ὥσ εἴρηται νῦν) τὸ μὲν ἀτελέστερον ἐν τῇ κινήσει, θῆλυ, τὸ δὲ τελεώτερον ἄρρεν γίνεται. Quod eſt. Cæterùm (quemadmodum eſt nuper dictum) quod imperfectius mouetur ſemen, fit fœmina: quod verò perfectius, mas.

Pag. 832.

NIcolaus R. Habet enim is dextro plures flexus varici formes. Græcus codex antiquus. καὶ γὰρ οὖν καὶ ψυχρότερος ὁ ἀριστερὸς τοῦ δεξιοῦ. Quod eſt. Etenim ſiniſter dextro eſt frigidior.

Pag. 833.

NIcolaus R. Siquidem fieri poteſt, vt etiam ſi initium à fœmina ſit profectum. Græcè. προιούσης γὰρ δὴ τῆς ἀπὸ τοῦ θήλεος ἀρχῆς, ἐνδέχεταί ποτε, &c. Hoc eſt. Procedente enim principio à fœmina, fieri aliquã poteſt, etc.

Pag. 836.

NIcolaus. R. Propagines quędam ad matricem rectà ferantur. Græcè. πρὸς τὴν κατ᾽ ἰθὺ μήτραν. Hoc eſt ad

matricem quæ è directo eſt ſita.

Pag. 8 3 8.

NIcolaus R. Fieri non potuit quin naturæ artem admiretur. Græcè. ἀδύνατον ἀυτοῦ μὴ θαυμάσαι τὴν τέχνην τῆς φύσεως. Hoc eſt. Impoſsibile eſt, quin ibidem artem naturæ admiretur.

Pag. 8 4 2.

NIcolaus R. Inſunt autem matrici & corpora muſculoſa. Græcè. ἔστι δὲ ἀυτῷ τὰ μυώδη σώματα. Quod eſt vertendum. Inſunt autem ei vaſi muſculoſa corpora. Quandoquidem articulus ille, nō matricem, ſed ſpermaticum vas, de quo nimirum Galenus agebat, refert.

Lib. X V. Pag. 8 5 7.

NIcolaus R. Hæc membrana omnibus matricis partibus, quæ ſunt ītra orificia, ſubiicitur. Græce. καὶ τοῖς μεταξὺ τῶν στομάτων ἅπασι μέρεσι τῆς ὑστέρας διπλοῦς ὑποτέτακται. Quod eſt. Atq; omnibus matricis partibus, quæ inter orificia conſiſtunt, duplex ſubiicitur.

Eadem pagina.

NIcolaus Reg. Eæ verò paululum progreſſæ. Græcè. προελθόνθα δ' ὀλίγον. Quod eſt. progreſſa autem parū: vt ſenſus ſit, matricis vaſa (non radices arboris, quēadmodum arbitratur interpres) paululum progredientia, per coniugationem coaleſcere.

Pag. 8 6 8.

NIcolaus R. Ac ſi ter aut quater non concinnè excidēs nō ſuffocaretur, eo certè modo accideret ex quadringentis verbi gratia fœtibus centum impediri. Græcè legitur. ἀλλ' εἰ μὲν ἢ τοι τρὶς, ἢ τετράκις οὐκ ἐπιτηδείως ἐκπίπτον ἅπαξ ἐκωλύετω, συνέβαινεν ἂν οὕτω γε σβέννυειν τετρακοσίων ἐμβρύων, εἰ τύχοι, ἑκατὸν ἐμποδίζεσθαι. Quæ dictio videtur eſſe corrupta. Ego verò ſic illam vertere. Cæterùm ſi ex tribus, aut quatuor non cōmodè excidentibus fœtibus, vnus impediretur, contingeret vtique ſic, ex quadringentis, verbi gratia, centum prorſus extingui.

ANNOTATIONES IN

Lib. XVI. Pag. 879.

NIcolaus R. Adfuſa autem ſiccis corporibus ac tenuibus, vt ipſa ꝑpetuo pinguedine natiua humectet, quæ celeriter in diuturnis inediis, ac vehementibus laboribus, & caloribus immodicis exiccatur, atq; indureſcit. etc. Quo in loco interpres id pinguitudini tribuit, quod de corporibus tenuibus & ſiccis intelligendum eſt: Ait nanq; Galenus, quandoquidem talia corpora facilè per labores & exiccantur & indureſcunt (id quod verba illa ξηραινόμενα καὶ σκληρυνόμενα planè nobis declarant)naturam illis ceu remedium quoddam, pinguitudinem adiunxiſſe.

Pag. 904.

NIcolaus R. Quocirca & arteriæ productio quæ in dextrum renem prorumpit, producitur ab arteria ſuperiore ea, quæ ad ſiniſtrum it. Græcè habetur. καὶ ἡ εἰς τὸν δεξιὸν ἐμβάλλουσα νεφρὸν ἀπονέμησις τῆς ἀρτηρίας, ἀνώτέραν τὴν ἔκφυσιν ἔχει τῆς εἰς τὸν ἀριστερὸν ἰούσης. Quod verti debet. Atq; arteriæ productio quæ in dextrum renem fertur, ſuperiorem habet exortum, quàm illa quæ ad ſiniſtrum tendit.

Pag. 912.

NIcolaus Reg. Tum à parte poſteriore in anteriorem. Græcè. καὶ πρόσθεν ὀπίσω. Hoc eſt ab anteriore ad poſteriora.

Lib. XVII. Pag. 918.

NIcolaus R. Quod ſi ipſum primum mouens(quod eſt princeps animæ facultas)reſpexeris, muſculi rationē inſtrumenti habebunt: ſin ad os quod ab ipſis mouet, non, ſed hanc effectoris habebunt rationē. Græca dictio accuratius mentē Galeni exprimit. πρὸς μὲν οὖν τὸ πρῶτον κινοῦν (ὅπερ ἐστι. ἡγεμονικόν)ὀργάνου λόγον οἱ μύες ἔχουσι. πρὸς δὲ τὸ κινούμενον ὀστοῦν ὑφ᾽ ἑαυτῶν, καὶ τοῦτον μὲν, ἀλλὰ καὶ τοῦ δημιουργοῦ. Hoc eſt. Ad primū igitur mouens (quæ princeps animæ facultas exiſtit)muſculi comparati, inſtrumenti rationem obtinent: ad os autem, quod ab ipſis mouetur, & illam, & rationem etiam opificis.

Pag. 919.

NIcolaus R. Quoniam autem nonnulli corporum elementa ea ſubſtantiis omnino poſuerunt, ut naturæ artificio coniungi nequeant. Græcè habetur. ἐπεὶ δ᾽ ἔφθασαν ἔνιοι στοιχεῖα τῶν σωμάτων ὑποθέσθαι τὰ τοιαῦτα ταῖς οὐσίαις, ὡς συναφθῆναι μὴ δύνασθαι τέχνῃ φύσεως. Quæ ſonant. Quandoquidem nonulli eleměta corporum talia ſubſtantijs initio conſtituerunt, ut coaleſcere naturæ artificio non poſſent.

Pag. 924.

NIcolaus R. Licet autem ipſam perſpicias naturam uel ex ipſis hominibus. Græcè. ἰδεῖν δέ ἐστι νῦν φύσιν λογικὴν καὶ κατ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Quod eſt. Cernere autem nunc licet quandam ratiocinatricem naturam, uel in ipſis etiam hominibus.

Pag. 925.

NIcolaus R. Neq; (quod dixi) contraria de ipſius uniuerſi elementis opinio, quam temerè quidam poſuerũt, inhæſeris. Quæ oratio aures grammaticorum offendit. Græcè autem legimus. πλὴν εἰ (καθάπερ εἶπον) ἀντέπεσέ τις δόξα περὶ τῶν στοιχείων τοῦ παντὸς, &c. Hoc eſt. Niſi (quēadmodum dixi) refragetur aliqua opinio, de elemětis uniuerſi concepta. &c. ἀντιπίπτειν ſiquidem eſt reſiſtere, refragari, reluctariq;.

Eadem pagina.

NIcolaus R. Non igitur ſoli medico opus de vſu partiũ eſt utile, ſed multo certè magis medico philoſopho, qui totius naturæ ſcientiam ſtudeat ſibi comparare, eumq; oportet his ſacris initiari. Græcè legitur καὶ κατ᾽ αὐτὴν χρὴ τελεῖσθαι τὴν τελετήν. Quod nos vertimus. Iuxta cuius indagationem nos conſeneſcere oportet. Licet etiam ad verbum reddere. In cuius quidem indagine oportet nos diem vltimam claudere.

Pag. 928.

OMnia latina exēplaria habent uel iaculis infixæ: fortè ob inaduertentiã typographi. Legendũq; eſt. infixis.

ANNOTATIONES IN Libro III. De placitis Hippocratis & Platonis. Pag. 970.

ANdernacus. Communiter reliqui huc ferri videntur. Felicianus. Pleriq; omnes verò in hanc ſententiam propendere ac ferri mihi videntur. Græci codices impreſſi habent. κοινῆ δέ μοι δοκοῦσι οἱ λοιποὶ φέρεσθαι ἐπὶ τοῦτο. Cæterùm vetus quidam habet non λοιποὶ, ſed ἄνθρωποι. Hoc eſt. Communiter autem mihi videntur homines. Atq; ita legendum eſſe, in primis docet illa Galeni præcedens dictio, κοινὴν ἐνταῦθα φορὰν ὁ Χρύσιππος εἴρηκε, τὸ κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις δοκοῦν. Hoc eſt. Communem impræſentiarum inclinationem appellauit Chryſippus, communem hominum opinionem.

Pag. 977.

ANdernacus. Niſi clare Homerus in his percenſet. Felicianus. Niſi his carminibus Homerus exprimit. Græcè εἰ μὴ σαφῶς ἐν τούτοις Ὅμηρος ἐνδείκνυται. Sed corruptè legitur εἰ μὴ, ἀντὶ τοῦ οἶμαι. Itaq; vertendum eſt. Clarè Homerus (vt arbitror) in his percenſet.

Lib. VI. Pag. 1090.

ANdernacus. Sed temporis ſpatio animal offenditur, iecore in totius corporis tabem (quam atrophiam vocant) & pallorem elangueſcente. Felicianus. Iecore enim debilitato, ſenſim animal, moráq; temporis, læſionem in alimento & colore contrahit. Græcè ἀλλ᾽ ἐν τῷ χρόνῳ βλάπτεται τὸ ζῶον εἰς ἀτροφίαν τε καὶ ἀχροιαν, ἥπατος ἀτονήσαντος. Quæ nos vertimus. Sed temporis ſpatio animal læditur, nutrimentíq; uſu non promouetur, ac pallidum contrahit colorem, iecore malè affecto.

Pag. 1099.

ANdernacus. Maxima autem fides, iecur nullum humorem in animalis particularum nutritionem cordi præparare, ſed ipſum vniuerſam eius ſpeciem abſoluere, quòd vna ſit vena quæ ex iecore aut corde procedat, altera verò non item contra enaſcatur ex alia ipſorum parte, quæ

elaboratum humorem in totum corpus deducat. Felicianus. Iecur verò nullum humorem in alimentum membrorum animalis cordi præparare, ſed ipſum totam humoris formam perficere, inde argumentum maximum habere poſſumus, quòd vna tantum vena cernitur à iecore ceu à corde exoriri: neque alia quæpiam ex alia parte ſeu iecoris ſeu cordis extat, quæ humorem ipſum & ſuccum iam concoctum in totum corpus ſemel traducat. Vterque autem ipſorum coactus eſt cum mendoſo codice hallucinari. Legitur autem in vetuſtisſimo quodam. τὸ μίαν εἶναι φλέβα τὴν ἐξ ἥπατος εἰς τὴν καρδίαν ἐκφυομένην, ἑτέραν δὲ μηκέτι ἀντεκφύεσθαι κατ᾽ ἄλλο μέρος αὐτῆς εἰς ὅλον ἅπαξ φέρουσαν τὸ σῶμα. &c. Quæ nos conuertimus. Quòd quum vna ſit vena quæ ex iecore in cor procedit, nulla alia enaſcatur ab altera ipſius cordis parte, quæ elaboratum humorem in totum corpus deducat.

Libro. VII. Pag. 1136.

ANdernacus. Meritò igitur generatur hic ſpiritus in cerebri ventriculo. Felicianus. Veriſimilius igitur eſt ſpiritum hunc in cerebri ventriculis oriri. Græcè legitur. εὔλογον οὖν γεννᾶσθαι μὲν τοῦτο τὸ πνεῦμα κατὰ τὰς κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου. Hoc eſt. Rationi autem eſt conſonum, hunc ſpiritum gigni iuxta ventriculos cerebri. &c. Etenim animalis ſpiritus, non in ventriculis cerebri, ſed in plexu retiformi, qui iuxta illos eſt, gignitur: vnde in uentriculos eructatur: vt illinc, veluti ex quibuſdam fonticulis emanans per neruos, vniuerſis animalis particulis motum atque ſenſum largiatur.

Pag. 1146.

ANdernacus. Quemadmodum guſtus humores. Felicianus. Sicuti ſuccos guſtatus. Græcè legitur. καθάπερ ἡ γεῦσις τῶν χυμῶν. Hoc eſt. Quemadmodum guſtus ſapores. Ait enim viſum colores ſentire, perinde vt guſtus ſapores percipit.

Ibidem.

ANdernacus. At coloratum corpus ſimul cũ eo cognoſcit, quemadmodum guſtus quod humores obtinet. Felicianus. Cum illis verò poſtea coloratum corpus, ſicut guſtus id quod ſuccos in ſe habet. Græcè. καθάπερ ἡ γεῦσις τὸ τοὺς χυμοὺς ἔχον. Quod eſt. Quemadmodum guſtus id quod ſapores continet. χυμὸς ſiquidem, non modò humorem, ſed ſaporem etiam crebro ſignificat.

Pag. 1151.

ANdernacus. Quemadmodum & tactilis ſenſus inſtrumenta ſenſu renixu. Felicianus. Quemadmodum verò ſenſus tactus ſenſilia per concurſum. Græcè. ὥσπερ δὲ τὰ τῆς ἁπτικῆς αἰσθήσεως αἰσθητὰ δι' ἀντιβάσεως. Quod eſt Quemadmodum tangendi ſenſus ſenſilia, per renixum.

Ibidem.

ANdernacus. Humorum dignotio corrumpitur. Felicianus. Succorum dignotio etiam interit. Græcè διαφθείρεται τῶν χυμῶν ἡ διάγνωσις. Quod eſt. Corrumpitur ſaporum dignotio.

Pag. 1166.

ANdernacus. Qui clarius manifeſtiusq; ſanè quemadmodum & alii complures, quaſi non habita illius dũtaxat ratione, qui à me illum accepturus erat, ſed tanq̃ aliorum quoq; imperitiorum illo manus eſſet peruenturus, à me eſſet ſcriptus. Cui etiam ſuffragatur Feliciani tralatio. At Græcus codex habet in hunc modum. ὃ σαφέστερον μὲν ἂν ἐγέγραπτο, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ, μὴ πρὸς μόνον ἀποβλέποντα τὸν λαμβάνοντά μου τὸν βιβλίον, ἀλλ' ὡς καὶ τῶν ἀμαθεστέρων ἐκείνου μελλόντων ὁμιλήσειν αὐτῷ. Quæ perſpicuè magis conuerti poſſunt, in hunc modum. Qui manifeſtius ſanè mihi cõſcriptus eſt, quemadmodum alii plures, idq; non habita eius tantùm ratione, qui à me illum acceptu rus erat, ſed aliorum etiam imperitiorum eo, quibus debebat item communicari.

Lib. IX. Pag. 1238.

ANdernacus. Itaq; ſcopi ſecũdum quos ſingula hæc rectè aliquis aggrediatur, omnino pauci ſunt: nempe in ipſis exercitatio, quæ non parum temporis requirit. Felicianus. Fines igitur quibus ſingula hæc rectè aliquis tractare poſſet, prorſus pauci ſunt: exercitatio ſcilicet, quæ tamen non paruo tẽpore videtur indigere. Græcè legimus. οἱ μὲν οὖν σκοποὶ καθ᾽ οὓς ἕκαστα τούτων ὀρθῶς ἄν τις μεταχειρίζοιτο, παντάπασιν ὀλίγοι. τὸ δὲ κατ᾽ αὐτοὺς γυμνάσιον, οὐκ ὀλίγου χρόνου δεόμενον. Quod ſic verterem. Scopi igitur ſecundum quos ſingula horum rectè tractare quis poſſit, omnino ſunt pauci. In ipſis autem exercitatio, haud exiguum tempus deſyderat.

SECTIONE SECVNDA.

Libro num ars tuendæ ſanitatis ad medicinalem artem ſpectet. Pag. 4.

IVnius Paulus. Ad neruorum ſutorem. Græcè. τοῦ νευρορράφου. Hoc eſt ad illum qui neruis conſuit.

Pag. 33.

IVnius Paulus. Sic vertit, aut peruertit potius carmen Homeri.

Dictior eſt cunctis medicus mortalibus vnus.

IN aliis tamen exemplaribus legitur. Doctior. Vtrobiq; autem ſententia poetæ eſt corrupta. Græcè ſiquidem legitur.

ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων,

Cuius ſententia eſt.

Vnicus exiſtens, ritè tamen omnia callens.

Pag. 44.

IVnius Paulus. Duabusq; artibus præpoſitis hæ ſingulæ deſeruit. Græcus antiquus habet. καὶ δίτταις ὑπηρετεῖ τέχναις ἀφεστώσαις ἑκάστη τῶν τοιούτων. Hoc eſt. Duabusq; artibus ſeparatis harum ſingulæ inſeruiunt.

Libro. I. De alimentorum facultatibus. Pag. 59.

MArtinus Gregorius. Deinde affigẽtes. Græcè κἄπειτα, περιπλάττοντες. Hoc eſt. Ac deinde circunlinentes. Monet ſiquidem illic Galenus, vt poſtea quàm cauitatem cydonii mali repleuerimus ſcammonio, malum ipſum obducamus, atq; circunlinamus, luto videlicet, aut fermento: ac dein aſſemus. Qui modus obſeruatur hodie in præparando ſcammonio.

Pag. 63.

MArtinus Gregorius. Et omnium maximè per aluum ſubſidet. Græcè. καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων ὑπέρχεται κατὰ γαστέρα. Quod verterem. Inter cæterosq; maximè per aluum deſcendit.

Lib. II. Cap. De fugacibus fructibus.

Pag. 102.

MArtinus Gregorius. Vtuntur autem omnes ipſa (cucurbita ſcilicet) magis quàm alio quouis fructuum eſculentorum: quòd cæteris fructibus ſint aridiores ac ſicciores. Hoc tamen non reperitur in Græco exemplari: nec videtur etiam rationi conſonum: quum cucurbitæ, nulli, aut certè paucis, aliorum fructuum humiditate cedant.

Pag. 128.

MArtinus Gregorius. Læditur autem maximè ab ipſorum eſu, quòd aut inflammetur, aut ſcirrho obſideatur. Græcè βλάπτεται δὲ καὶ φλεγμαῖνον, καὶ σκιῤῥούμενον ἐσχάτως ὑπὸ τῆς ἐδωδῆς αὐτῶν. Quod eſt. Extremè autem ab ipſarum (palmularum videlicet) eſu læditur, ſi obſeſſum phlegmone, aut ſcirrho fuerit. Neq; enim tam perniciosũm ait eſſe fructum palmarum Galenus, vt ex ſolò ipſarum eſu poſſit hepar, aut inflammationem, aut ſcirrhum contrahere: at iam inflammatum, aut ſcirrho induratum hepar, ab uſu phœnicum maximè oblædi pronunciat.

Lib. III. pag. 169.

MArtinus Gregorius. Quoniam non temere in ventriculo cuiusq; coagulatur. Græcè. διὸ καὶ σπανίως ἐτυρώθη τινὶ κατὰ τὴν γαστέρα. Quod eſt. Ac proinde raro alicui fuit coagulatum in ventre.

Lib. De euchymia & cacochymia.

Pag. 207.

FErdinandus Balamius. Haud ſanè exquiſitis admodum cibis vtatur. Græcè. οὐδὲ τῆς ἀκριβοῦς πάνυ διαίτης ἐδέησε. Hoc eſt. Nec cibis admodũ exquiſitis indiguit.

Libro De cognoſcendis curandisq; animi affectibus. Pag. 275.

BErnardinus Donatus, Nec tamen illud dixerim melius eſſe. &c. Eſt tamen codex corruptus, qui ſic inſtaurari debet. εἰ μὴ τὴν ἀρχὴν ἄμεινον ἐστι, &c. Quod nos vertimus. Niſi fortè melius eſſe videatur, initio, &c.

Pag. 281.

BErnardinus Donatus. Magnum quippe fuerit credo, ſi nullus eorum moderatior in cibo & potu ſumendo ſit viſus. Quòd ſi te ipſum hoc honore afficere decreuiſti. &c. Græcè habetur. μέγα γὰρ οὐδὲν ἐκείνων ἐσθίειν τε καὶ πίνειν ἐγκρατέστερον, εἰ δὲ περ οὕτως σαυτὸν ἔγνωκας τιμᾶν. &c. Quod eſt. Magnum quippe non fuerit ſi in cibo & potu illis temperantior videaris. Sed ſi te hoc honore afficere decreuiſti, &c. Vult nanq; eo in loco Galenus (id quod paulo poſt ſubdit) vt non cæteros modò, ſed nos etiam ipſos vincamus, modeſtius nempe, & continentius viuentes hodie, quàm heri.

pag. 293.

BErnardinus Donatus. Ac per hoc ipſum præceptum ſingulis diebus in ſingulis huiuſce operis partibus, nos ipſos exerceamus. Quod quidẽ quum cæteris ex puerili diſciplina contingat, aliis illis, quibus in hoc fortuna non fuerit, ſero tandẽ ea rõne quã expoſui, continget. Græcè habetur.

τὴν δ᾽ ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἔργων ἄσκησιν ἑκάστης ἡμέρας ποιουμένην ἐπὶ τοῖς δὲ τοῖς δόγμασι, ὅπερ ἐκ τῆς πρώτης παιδείας ἑτέροις ὑπῆρξε, τοῦτο τοῖς ἀτυχήσασιν ἐκείνοις ὕστερον ποθ᾽ ὑπάρξει, δι᾽ ἧς εἶπον ὁδοῦ. Quod eſt vertendum. Cæterùm ſi operibus particularibus circa hæc præcepta ſingulis diebus ſe exerceant, quod quidem ex prima educatione contingit cæteris, id infœlicibus illis poſtea tandem cõtinget, ea, quam expoſui, ratione.

Pag. 296.

BErn. Etenim ex iis in quibus ipſa ſe exercuerit, multo exiſtit generoſior. Quo in loco reddendo, interpres eſt Græcam phraſim ſequutus, quæ habet. ἐξ ὧν ἐγυμνάσατο: id quod præſtiterit vertere. Eo ꝗ ſe exercuerit.

Lib. I. De ſanitate tuenda. Pag. 345.

LInacer. Nempe per nares genasq́;. Græcè. κατά τε τὴν ῥῖνα, καὶ κατὰ βλέφαρα. Hoc eſt. Iuxta nares & palpebras. Ait nanq; Galenus, oculum explodere quicquid in eo excrementi gignitur, non per nares, ſed per foramẽ quoddam, quod in angulo interiori oculi, iuxta nares, intra palpebrasq́; conſiſtit: id quod in oculorũ anatome ſatis ſuperq́; iam demonſtrauerat.

Lib. II. Pag. 355.

LInacer. At procedente tempore, vbi iam adoleuit. Græcè. ὅταν ἤδη μειράκιον ἡμῖν γίγνεται. Quod eſt. Vbi iam adoleſcit.

Pag. 441.

LInacer. Frigidi nanq́; ſucci marcorem. Græcè. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῖς ψυχροῖς τά τε κώματα, καὶ οἱ μακρότεροι τῶν ὕπνων. Hoc eſt. Frigidi enim, ſopores, ac prolixiores ſomnos inducunt.

Lib. V. Pag. 476.

LInacer. Hæc facies, vbi naturalem planè habitum crura receperunt. Græcè. ὅταν δέ σοι ταῦτα πράξαντι, κατὰ φύσιν ἀκριβῶς ἔχῃ τὰ σκέλη. Hoc eſt. Hæc tibi perficienti, ſi exactè ſecundum naturam ſe habeant crura.

Lib.I. De ſimpl. medic. facult. Pag. 282.

THeodoricus Gerardus. Verùm ei qui eodem ſenſu cõmunicat, licet ſuggerere. Græcè. ἀναμνῆσαι μέντοι τὸν τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κεκοινωνηκότα. Hoc eſt. Recordari autem eum, cui talis ſenſus fuerit communicatus, poſſibile eſt. Galenus itaq; ait, impoſſibile quidem eſſe, ut exactè quis interpretetur differentias aſtringentis, auſteri, atq; acerbi ſaporis: fieri autem poſſe, ut recordetur illorum, vbi talia ſemel guſtarit.

Lib. III. Pag. 658.

THeod. Quod ſi ad id nonnihil faciat ipſius raritas. Græcè. συντελεῖ μὲν οὖν εἰς τοῦτο καὶ ἡ μανότης αὐτῆς. Hoc eſt. Conducit itaq; ad hoc etiam ipſius raritas.

Lib. IIII. Pag. 698.

THeod. Diuerſis tamen hactenus viribus omphacis aceti'q; ſuccus conſtant. Græcè habetur. διενήνοχε μέντοι τὴν δύναμιν κατὰ τοσὸν δὲ ὄμφακος χυλὸς ὄξους. Quod eſt. Eatenus autem facultate differt ab aceto omphacium.

Pag. 699.

THeod. Etenim ad hypochondria ardentia, præſtantior eſt ſuccus omphacis, quàm aceti. Græcè. ὄξους αὐτοῦ. Hoc eſt. Præſtantior eſt ipſo aceto. Nam aceti ſuccus non datur, præter ipſum acetum. Exprimitur autem ex vua immatura, cuius cremor appellatur omphacium.

Pag. 704.

THeod. Ac partim in hac coniugatione. Græcè. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ δὲ τῇ συζυγίᾳ τῆς κράσεως. Hoc eſt. Atq; hæc quidem, in hac temperamenti coniugatione.

Pag. 711.

THeod. Omnia ſaltẽ cuti noſtræ impoſita. Græcè. πάντα δ' οὖν. Quod eſt. Omnia igitur. &c.

Lib. V. Pag. 732.

THeod. Tantoq; ſiccius, quanto vincit ſiccitas. Græcè habetur. ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὑγρότερον, ἐφ' ὅσον ἡ ξηρότης &c. Quod eſt. Eatenus autem humidius, quatenus ſic-

citas ſuperat. Pag. 734.

THeod. Ex familiari animantis natura fiat alteratio. Græcè. ἐξ οἰκείας ὕλης τῷ ζώῳ τὴν ἀλλοίωσιν γίγνεσθαι. Quæ ſonant. Ex propria animali materia ipſam alterationem fieri. Pag. 754.

THeod. Alia verò ex putreſcente areſcenteq́; generationem ſortita. Græcè. ἡ δ' εἰς σηπεδόνος ὀξυνούσης ἔχει τὴν γένεσιν. Quod eſt. Hæc autem, à putredine exaſperante ducit originem.

Lib. VI. Pag. 793.

THeod. Icцirco mihi videntur veteres coronis ex eo plexis vti ſolere. Græcè additur. παρὰ τὰ συμπόσια. Hoc eſt. in conuiuiis.

Pag. 807.

THeod. Equidem vidi puellū, quandoq; octo totis menſibus morbo comitiali liberum. In Græco exemplari additur. ἐξ ὅτου τῆς ῥίζης ἐφόρει. Hoc eſt. Ex quo tempore, vel quādiu radicem ipſam geſtauit.

Pag. 819.

THeod. Cæterùm licet Zingiber & piper album. Græcè legitur. καὶ τὸ μακροπέπερι. Hoc eſt. & piper longum. Pag. 820.

THeod. Cui accedit & ea quæ ex ſalis eſt farinæ natura. Græcè. καὶ προσέτι τῆς ἀπὸ τῶν ἁλῶν, καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἀλεύρου κατὰ φύσιν. Hoc eſt. Et ea quæ ex ſalis eſt, & ea quæ ex farinæ natura.

Pag. 834.

THeod. Sicuti ſanè etiam coitus ſemen pudendo circunlita. Græcè legitur. κατὰ συνουσίαν. Hoc eſt. Coitus tempore.

Pag. 843.

THeod. Sed quæ illi amaritudinis dum potatur adſunt opera. Græcè. ἀλλ' ὅσα πικροτάτῳ ἔργα πρόσεστι πινομένῳ φαρμάκῳ. Hoc eſt. Sed quæcunq; amariſſimo pharmaco, dum bibitur, adſunt opera. &c.

Pag. 850.

THeod. Quinq; partibus ſucci plus erat. Græcè. πεντα-πλάσιος δ᾽ ἦν ὁ χυλὸς ἑκατέρου. Quod magis appoſitè vertitur. Ad vtrunq; autē ſucci portio erat quincupla.

Pag. 866.

THeod. In ſemine quidem viuentem habens qualitatem acidam. Græcè habetur. κατὰ μὲν τὸ σπέρμα. Hoc eſt iuxta ſemen: vel circum ſemen. Ait quippe Galenus id quod res eſt: nempe qcquid in malo Medico, ſiue citrio, iuxta ſemen adhęret, & unde exprimitur ſuccus, cum acore quodā ſiccare. Quādoquidem ſemen citrii minimè talem facultatem ſortiri, vel ex guſtu intelligi poterit.

Lib. VIII. Pag. 873.

THeod. Piri quidem ſylueſtris prorſum atq; abſolutè amarus eſt: ſcilicet fructus. Græcè habetur. στρυφνός. Hoc eſt, acerbus.

Pag. 875.

THeod. Veluti & chartæ combuſtæ cinis, niſi quatenus infirmior eſt, quàm papyri. Græcè. πλὴν ὅσον ἀσθενέστερα ἐστὶν ἡ τῆς παπύρου. Quod eſt. Niſi quatenus cinis papyri eſt infirmior. Cui lectioni ſuffragatur Paulus. Cuius verba ſunt hæc. Ad ſingula tamen papyri cinis multo inferior eſt.

Pag. 884.

THeod. Non tamen nec reſiccare, nec refrigerare manifeſtò poteſt. Græcè. οὐ μὴν οὔτε ξηραίνειν, οὐθ᾽ ὑγραίνειν ἐπιφανῶς πέφυκεν. Quæ ſonant. Cæterùm nec reſiccare, nec humectare manifeſtò poteſt.

Pag. 887.

THeod. Caries lignorum & maximè quæ particeps eſt aſtrictionis. Græcè. Σαπρότης ξύλων, καὶ μάλιστα ὅσα μετέχει στύψεως. Hoc eſt. Caries lignorum, eorū maximè, quæ aſtrictione ſunt prædita.

Pag. 889.

THeod. Nonnullā item amaram qualitatē obtinet: Græcè. τινὸς καὶ δριμείας ποιότητος. Quod eſt. Nonnullā item acrem qualitatē.

Pag. 89

THeod. Sion quantum guſtu odoratum eſt. Græcè. Σίον εἰς ὅσον ἀρωματίζει πως κατὰ τὴν γεῦσιν. Quæ ſonant. Sion quatenus guſtui vtcunque aromaticum eſt. &c. Nihil ſiquidem eſt odoratum guſtui, ſed ipſi tantum olfactui. At quæ aromatica ſunt, ea ſimul mouent olfactũ & guſtum.

Pag. 905.

THeod. Et nimium habet humiditatis. Græcè habetur oppoſitum. καὶ ἥκιστα μετέχων ὑγρότητος. Hoc eſt & minimum habens humiditatis.

Pag. 906.

THeod. Phorbii ſemine ad leucomata cum melle applicant. Græcè legitur χρῶνται. Hoc eſt vtuntur.

Pag. 936.

THeod. Cæterùm vtriuſque in medio eſt ſpuma litri. Græcè habetur, ἐν τῷ μέσῳ δ᾽ ἀμφοῖν ἐστι ὁ τοῦ λίτρου. Hoc eſt. In medio aũt amborum eſt nitri ſapor. Nam quum paulo ſuperius diſputaſſet de ſapore tum aphronitri, tum ſalis, poſtea ſubdidit, inter illos mediũ nitri ſaporẽ conſiſtere.

Pag. 938.

THeod. Dictum tamen paulo ante eſt aphrolitrum in medio cõſiſtentem habere facultatem aphronitri & ſalis. Corrigi tamen codex Græcus mendoſus debet, qui habet, ἀφρόλιτρον: quandoquidem eſſe legendum λίτρον, hoc eſt, nitrum, ex capite de ſale liquidò conſtat.

Pag. 942.

THeod. Quæ in editioribus domorum, in quibus fornaces extructæ ſunt, partibus, colligitur. Græcè. ἡ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις μέρεσι τῶν οἰκῶν (ſed legendum τειχῶν) ἀθροιζομένη κατὰ τὰς καμινείας. Hoc eſt. Quæ in editioribus partibus parietum ipſius fornacis colligitur.

Pag. 981.

THeod. Quod patientis inguinibus. Græcè legitur. ταῖς λαγόσι, Hoc eſt. iliis.

Pag. 1000.

THeod. Capitibus mœnidum ſale inueteratarum, ad ſe-

dis fiſſuras vtebatur quidam. Græcè additur. καίων τις. Hoc eſt, vſtis.

Pag. 1004.

THeod. Noui autem noſtratium quoſdã oſſa potui exhibuiſſe. Græcè legimus. ἔγνων δέ τινας τῶν καθ᾽ ἡμᾶς, ἀνθρώπων ὀστᾶ κεκαυμένα ποτίζοντας. Quod eſt. Noui equidem noſtratium quoſdam, propinantes humana oſſa combuſta.

Pag. 1006.

THeod. Porrò ſi laueris ea, vſſerisq́;, ignea in aquam natura depoſita, ipſam efficiunt cum tenuitate calefacientem. adeò vt & putrefaciat. Sed nonnunquam reliquum terrenum eſt, morſus expers, id quod maximè implendis cicatriceq́; claudendis vlceribus humidis eſt vtile. Græcus codex manuſcriptus habet in hunc modum. εἰ δὲ πλύναι αὐτὰ κεκαυμένα, τὸ μὲν οἷον ἐμπύρευμα πᾶν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι, καὶ τοῦτό γε ἐργάζεται θερμαῖνον λεπτομερῶς, ὡς καὶ σήπειν ἐνίοτε. τὸ δὲ ὑπόλοιπον, ἄδηκτον γίγνεται, γεῶδες. ὃ μάλιστά ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἑλκῶν χρήσιμον. Quæ ſic nos vertimus. Quod ſi ea, ubi exuſta fuerint, laueris, quicqd habebant igneum, id totũ in aqua ponunt. Ac proinde aqua quidem ipſa, excalfaciens cum tenuitate redditur, adeò vt putrefaciat interdum. Reliquũ verò terroſum, morſus expers efficitur, maximeq́; implendis, & cicatrice claudendis vlceribus auxiliatur.

SECTIONE III.

Libro De cauſis reſpirationis.

Pag. 25.

COrnarius. Sic etiam circa coſtas muſculi, quorum in mediis ipſius regionibus duo & viginti numerantur, duo quidem primarum coſtarum. Græci codices antiquiſsimi habent in hunc modum. οὕτω δὲ καὶ οἱ κατὰ τὰς πλευρὰς μύες, οἱ μὲν ἐν ταῖς μέσαις χώραις αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσιν τυγχάνουσιν. καὶ δύο μὲν οἱ τῶν πρώτων πλευρῶν. &c. Quæ in hunc modum nos vertimus. Sic etiã coſtarum mu-

ſculi, qui quidem in mediis regionibus ipſarum conſiſtunt, numerantur vigintiduo: ac præterea duo alii primarum coſtarum, &c.

Ibidem.

Cornarius. Ex dictis verò circa ſpinam muſculis. Græcè τῶν δ᾽ ὀρθίων τῶν κατὰ τὸν τράχηλον. Quod eſt. Ex rectis verò, qui iuxta collum conſiſtunt.

Ibidem.

Cornarius. Qui demum circa ſuperiorem ventrem ſunt muſculi. Græcè. οἱ δὲ κατὰ ἐπιγάστριον. Hoc eſt. Qui uerò in abdomine, ſiue epigaſtrio ſunt muſculi. Etenim ſuperiorem ventrem Galenus ſemper vocat ventriculum: Epigaſtrium autem eſt, tota illa membrana carnoſa, quæ molem inteſtinorum continens, ex cute, pinguitudine, quatuor obliquis, duobus tranſuerſis, totidemq; rectis muſculis conſtat.

Ibidem.

Cornarius. Violentæ verò, tum ſima humerorum, tum interna mediarum coſtarũ pars. Græcè legitur. βιαίας δὲ ἤτε κατὰ τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν, ἤτ᾽ ἐντὸς τῶν μεσοπλευρίων μοῖρα. Quæ ſonant. Violentæ verò, tum ſima ſcapularum, tum muſculorum intercoſtalium interna pars.

Ibidem.

Cornarius. Similiter autem & expirationis, inuiolentæ quidem, muſculi circa ſuperiorem ventrem: violentæ verò, externa mediarum coſtarum pars. Græcè habetur. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς ἐκπνοῆς, ἀβιάστου μὲν, οἱ κατὰ ἐπιγάστριον μύες, βιαίας δὲ, τῶν μεσοπλευρίων ἡ ἐκτὸς μοῖρα. Quod eſt. Similiter etiã & expirationis, inuiolentæ quidem, muſculi abdominis: violentæ verò, muſculorum intercoſtalium exterior pars.

Lib. I. De difficili reſpiratione.

Pag. 28.

Cornarius. Iuxta quas, aut veloces, aut tardæ appellantur. Græcè, καθ᾽ ἃς ἤτοι ταχεῖαι, ἢ βραδεῖαι λεχθήσον-

ται. Quod nos vertimus. Iuxta quas, veloces aut tardi dicentur motus. Quippe voces illæ ταχεῖαι καὶ βραδεῖαι, referuntur πρὸς τὰς κινήσεις, hoc eſt, ad motus, de quibus Galenus paulo ſuperius egerat.

Similiter vbi paulo inferius Cornarius vertit.

SEcundum quas aut magnas, aut paruas appellant, vertendum erat, aut magni, aut parui appellantur.

Pag. 33.

COrnarius. Vtilitate multum vrgente. Græcè habetur. ἱκανῶς ἐπειγούσης. Quod eſt, ſufficienter vrgente.

Pag. 35.

COrnarius. Sed ſi vtilitas multum ſit exoluta. Græcè. ἀλλ' εἴπερ ἐκλυθείη τὰ τῆς χρείας ἱκανῶς. Quod eſt. Cæterùm ſi quæ ad vſum pertinēt, exoluta ſufficienter fuerint.

Ibidem.

COrnarius. Eius videlicet, quæ circa expirationem conſiſtit. Græcè δηλονότι τῶν περὶ τὴν εἴσπνοὴν συνισταμένων. Quod eſt. Earũ videlicet, quæ circa inſpirationē cōſiſtũt.

Ibidem conſequenter.

COrnarius. Quare immodeſtia. Græcè. ὥσπερ γε καὶ ἡ ἀμετρία. Quæ ſonant. Quemadmòdum etiam immoderatio.

Ibidem.

COrnari9. Atq; ita ſanè eſſe, ratio ipſa poſcit: repugnat autem quippiam eorum, quæ euidenter apparent. Græcè legitur. ἆρ' οὖν ὁ μὲν λόγος οὕτως ἀξιοῖ, μάχεται δέ τι τῶν ἐναργῶς φαινομένων? Quod eſt. An igitur ſic ratio poſcit, repugnat autem quippiam eorum quæ euidenter apparent? Sic autem eſſe legendum, atq; vertendũ, indicat oratio ſubdita, vbi Galenus ait. Ego quidem omnia hæc conſentientia reperio.

Pagina. 42.

COrnarius. Nulla eſt autem differentia, quod ad id quod coarctatum eſt attinet, vt pulmo non poſſit. &c.

Græcè. διαφέρει δ' οὐδὲν πρός γε τὸ στενοχωρούμενον τὸν πνεύμονα μὴ δύνασθαι. Quæ clarius vertuntur ſic. Perinde autem eſt, ad hoc vt pulmo compreſſus non poſſit, &c.

Pag. 49.

C Ornarius. Contractiones itaq; thoracis citra horũ concitationem, nonnunquam magnam inſpirationem facere poſſunt. Græcè habetur. αἱ μὲν χωρὶς τῆς τούτων συντονίας συστωλαὶ τοῦ θώρακος οὐκ ἄν ποτε μεγάλην ἐκπνοὴν ἐργάσαντο. Quæ ſonant. Contractiones ſanè thoracis citra horum concitationem, nonnunquam magnam expirationem facere poſſint.

Pag. 54.

C Ornarius. Quanquam & adhuc eximium quiddam ad inæqualitatis erat generationẽ reſpiratio habebit præter pulſuum rationem. Græcè. καὶ τοίνυν περιττόν τι εἰς ἀνομαλίας γένεσιν ἕξει ϗ ἀναπνοὴ πρὸς τοὺς σφυγμούς. Quod eſt. Quin etiam abundans quid, ac veluti auctarium ad inæqualitatis generationem reſpiratio habebit præter pulſuum rationem.

Pag. 55.

C Ornarius. Nimirum quòd & viſa aliquando plus, aliquando minus, rationem ab eo quod ſecundum naturam eſt, amoueant. Ego verò, non viſa, ſed cnm Græco potius phantaſmata verterem.

Lib. III. Pag. 105.

C Ornarius. Propterea quòd per diſtãtiam organorum reſpirationis fit motus. Græcè magis perſpicua eſt ſententia. διότι κατὰ διαστήματος ϗ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων κίνησις. Quod vertimus. Quia per diſtantiã organa reſpirationis mouentur.

Pag. 112.

C Ornarius. Denſus & magnus fit ſpiritus. Græcè. πυκνὸν καὶ μικρὸν γίνεται τὸ πνεῦμα. Hoc eſt. Denſus & paruus fit ſpiritus.

Pag. 122.

CORnarius. Denſum autem & magnum eum, qui inflā-mationem reſpiratoriorum organorum indicat, haud quaquàm quis dixerit, niſi etiam calidus effietur. Græcè legimus. τὸ δὲ πυκνὸν καὶ μέγα, τὸ τῆς φλογώσεως τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων ἐνδεικτικὸν, οὐδ' ἂν ὀρθῶς τις λέγοι. etc. Quod vertimus. Denſum aūt & magnum, indicare incē dium organoꝝ reſpirationis, nemo rectè dicere poſsit, etc.

LIB. DE VSV PVLSVVM.

Pag. 141.

LInacer. At quomodo igitur ex pulſu maximè præſagimus. An inquies, minimè quidem vt ex cauſis id genus, quæ plurimum momenti habeant: immo vt ex opportunis ſignis. Græcè. πῶς οὖν ἐκ σφυγμῶν τὸ μέγιστον προγινώσκομεν, οὐχ ὡς ἐξ αἰτίων πολὺ δυναμένων, φήσει τις, ἀλλ' ὡς σημείων ἐπικαίρων. Hoc eſt. Quomodo igitur ex pulſibus maximè præcognoſcimus? Minimè quidem vt ex cauſis admodum efficacibus, aliquis dicere poſsit: ſed veluti ex oportunis ſignis.

Pag. 142.

LInacer. Quo minus mirum eſt, quum exiguum illi commodum ex corde ſuggeratur, ſi iugularibus venis vinculo exceptis, exiguum quoq; ſentiat incommodum. Græcè legitur: τῶν καρωτίδων λεγομένων ἀρτηριῶν βρόχοις διαληφθεισῶν. Hoc eſt. Carotidibus vocatis arteriis vinculo exceptis.

Lib. I. de differentis pulſuum.

Pag. 185.

HErmānus Cruſerius. Atq; inter ſeptendecim hos pulſus, qui ex trinis dimenſionibus conſtant. Græcè legit. ὄντων δὴ τούτων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι σφυγμῶν, τῶν κατὰ τὸ ποσὸν ἐν ταῖς τρισὶν ἅμα διαστάσεσι συνισταμένων. Quæ nos vertimus. Quum itaq; hi ſeptem & viginti pulſus habeantur, qui ſecundum quantitatem in trina dimenſione conſiſtunt.

Pag. 190.

HErm. Certis bifariam, aut triplici proportiõe. Græcè. ἢ ὥςεν πολλαπλασίῳ λόγῳ. Quod eſt aut multiplici proportione.

Pag. 202.

HErm. Cuius delapſum à primo diſtentionis termino, nulla dirimit manifeſta quies. Græcè legitur. Καὶ τὴν καταφορὰν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς πρώτης διαστολῆς. &c. Qđ eſt. Eius aũt delapſum à primæ dilatationis fine: etc.

Pag. 212.

HErm. Si iam moueri omnes ſimul cæperint. Græcè. εἰ μὲν οὖν. Quod eſt. Si igitur.

Ibidem.

HErm. Non tamen in ſecunda contineatur, ſicut nec ipſum rhythmum. Græcè. οὐ μὴν ἐν τῇ γε δευτέρᾳ τὴν ὕπαρξιν ἔχουσα, ὥσπερ οὐδὲ ὁ ῥυθμὸς αὐτός. Hoc eſt. Non tamen in ſecunda conſiſtat, ſicuti neq; ipſe rhythmus.

Ibidem.

HErm. Tempus enim partis quæ præter cæteros prima motu deficitur minimum eſt. Græcè habetur. ὁ μὲν γὰρ τοῦ πρώτου πάντων παυσαμένου τῆς κινήσεως μορίου χρόνος, ἐλάχιστος ἔσται. Quòd eſt uertendnm. Tempus enim partis, quæ prima omnium moueri deſinit, minimum erit.

Ibidem.

HErm. Et item rhythmus in ſingulis commutatur. Græcè. καὶ οὕτως ὁ ῥυθμὸς. etc. Quod eſt. Atq; in hunc modum rhythmus, etc.

Pag. 213.

HErm. Iã verò, vbi vnà omnes partes moueri cœperint, motæq; æquo ſint tempore, ſi alteræ diſtentionis non idem omnes initium partes ordiantur. etc. Græ. tamen magis perſpicua eſt ſententia. τῆς δευτέρας διαστολῆς μὴ ἅμα πάντα τὰ μόρια τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ποιήσαιτο. Hoc eſt. Secundæ autem dilatationis non idem omnes initium partes ordiantur.

Pag. 214.

HErm. Non poteſt eſſe in vtroq; genere inæqualitas. Græcè. ἀνάγκη καθ᾽ ἑκάτερον τῶν γενῶν γενέσθαι τὴν ἀνωμαλίαν. Quod eſt. Neceſſariò in vtroq; genere ſit inæqualitas.

Ibidem.

HErm. Non ſit autem prioris finis diſtentionis in omnibus æqua. Græce. ἡ δὲ τελευτὴ τῆς προτέρας διαστολῆς, μὴ ἴση πᾶσι γένοιτο. Quæ ſonant. Finis autē prioris dilatationis non ſit omnibus æquus.

Secundo de differentiis pulſuum.

Pag. 232.

HErm. Siquidem quantitas vnius dimenſionis, non magnitudo, ſed longitudo eſt. Græcè habetur. τὸ γὰρ κατὰ μίαν διάστασιν ποσόν. etc. Quod nos ſanè maluim⁹ vertere. Etenim quantitas vnius extenſionis. etc.

Pag. 239.

HErm. Nam longum quidem pulſum, niſi aliqua coniūcta ſit profunditas & latitudo, non eſſe poſſe, nemo cauſam dicit. Clarius id Græcè habet. ὅτι μὲν οὖν ἄνευ τοῦ πῶς ἔχειν βάθους καὶ πλάτους οὐ δύναται μακρὸς εἶναι σφυγμὸς, οὐδεὶς ἀντιλέγει. Nempe. Quòd igitur abſq; aliqua tum altitudine, tum latitudine, pulſus longus nequeat conſiſtere, contradicit nemo.

Lib. III. de differentiis pulſuum.

Pag. 254.

HErm. Quam in ſecundo libro inuentorum. Græcè legitur ἐν τῷ τρίτῳ. Quod eſt, in tertio.

Ibidem.

HErm. Etenim non mutatas oportebat nominum ſignificationes. Græcè habetur. καὶ γὰρ ἔδει μετατιθέναι τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων. Hoc eſt. Etenim retractare oportebat ſignificata nominum.

Lib. II. de dignotione pulſuum.

Pag. 375.

HErm. Quinetiam caloris qualitatem, occurſus arteriæ motu excitatus apertius animaduertit. Græcè. καὶ μὲν δὴ καὶ τὴν τῆς θερμασίας ποιότητα, σαφέστερον ἡ διὰ τῆς κινήσεως προσβολὴ τῆς ἀρτηρίας γνωρίζει. Quod eſt. Quin etiam qualitatem caloris, impulſus ille, qui in motione arteriæ contingit, apertius indicat. γνωρίζειν ſiquidē non modò cognoſcere, ſed oſtendere, & indicare ſignificat. Vnde γνωρίσματα ſemper accipiūtur pro indiciis & notis. Adhæc, arteriæ occurſus nunq̄ animaduertit differentiam aliquam pulſus: ſed intercedente ipſo, tactus noſter ſingulas deprehendit.

Lib. II. de dignotione pulſuum.

Pag. 375.

HErm. Etenim ſi quo uidetur arterias maiores habere homo qui comparatur, hoc maiorem etiam habeat diſtentionem. Græcè legitur. εἰ μὲν γὰρ ὅσῳ, τοσούτῳ. Hoc eſt. Si enim quanto videtur arterias maiores habere, tanto maiorem etiam. etc.

Ibidem.

HErm. Aut ſit maior. Græcè. ἢ ἔλαττον εἴη. Quod eſt. Aut ſit minor.

Lib. III. de dignotione pulſuum.

Pag. 383.

HErm. Quæ quum ita ſint, optimam rationem dabim⁹ operam vt monſtremus dignoſcendarum ſingularum dimenſionum, ac de prima dicemus longitudine. Græcè habetur. Ὁπότ' οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα, πειρατέον ἐνδείξασθαι τὸν τρόπον τῆς ἀρίστης διαγνώσεως ἐν ἑκάστῃ διαστάσει. καὶ περὶ πρώτης τε λεγέσθω τῆς κατὰ τὸ μῆκος. Hoc ē. Quūquidem igitur hæc ita habēt, danda opera eſt, vt demonſtremus modum optimæ dignotionis in dimenſionibus ſingulis. Ac primo ſanè de illa dicamus, quæ verſatur circa longitudinem.

Lib. I. de cauſis pulſuum.

Pag. 418.

HErm. Cauſæ quæ pulſus variant, partim generationis eorum ſunt, partim tantùm alterationis. Græcè habetur. τῶν τοὺς σφυγμοὺς τρεπόντων αἰτίων, τὰ μὲν, τῆς γενέσεως αὐτῶν ἐστὶν αἴτια. τὰ δὲ τῆς ἀλλοιώσεως μόνον. Quæ ſic multo aptius vertuntur. Cauſarum quæ immutant pulſus, hæ quidem, generationis ipſorum ſunt cauſæ: hæ verò tantùm alterationis.

Pag. 419.

HErm. Et quæ his ſuccedunt externæ. Græcè. καὶ τὰ τούτων ἔτι τὰ προκατάρχοντα. Hoc eſt. Et præterea, quæ harum ſunt procatarcticæ, præincipientesúe.

Ibidem.

HErm. Ac quæ nunc commemorauimus, externæ appellantur. Græcè. ταυτὶ μὲν οὖν τὰ νῦν εἰρημένα, προκαταρκτικὰ λέγεται. Quod eſt. Hæ igitur, quas nunc recitauimus, procatarcticæ cauſæ appellantur.

Ibidem.

HErm. Quæ has etiam præcedũt, quæ quidem in humoribus ſunt, præcedentes. Græcè. τά δ' ἔτι τούτων ἔμπροσθεν, τὰ κατὰ τοὺς χυμοὺς, προηγούμενα. Quod eſt. Quas verò ante has, illæ nempe quæ circa humores verſantur, antecedentes: etc. Multo autem clarius aſſequeris Galeni ſententiam, ſi hanc orationem cum ſuperiori coniunxeris, in hunc modum. Hæ igitur quas nunc recitauimus, procatarcticæ cauſæ appellantur. Quas verò ante has, ſcilicet expoſuimus, antecedentes. &c. Nam putare ꝙ præcedentes uocatæ, procatarcticas vnq̃ præcedant, hominis planè fuerit in Galeni dogmatis minimè exercitati. Siquidem vt præcedentes cauſæ vocatas coniunctas gignunt, ſic ipſæ gignũtur à procatarcticis.

Ibidem.

HErm. Breuiter ſic habeto. Quæcunq; extra corpus poſitæ quicq̃ in corpore alterãt, externæ vocantur. Quæ has etiam antecedunt, præcedentes cauſæ corporum affectuum. Hi affectus vbi continentes moueant, euadunt

præcedentes illarum cauſæ. Græcè. Καθόλου γὰρ εἰπεῖν, ὅσα μὲν ἔξωθεν ὄντα τοῦ σώματος, ἀλλοιοῖ τι τῶν κατ' αὐτὸ, προκαταρκτικὰ λέγεται, προκατάρχοντα γέ δὴ τῶν ἐν τῷ σώματι διαθέσεων. αὗται δὲ, αἱ διαθέσεις, ὅταν τὰ συνεκτικὰ τρέπωσι, προηγούμεναι γίνονται αὐτῶν αἰτίαι. Quæ ſonant. In vniuerſum autem, quæcunque extra corpus poſitæ, aliquid in corpore immutant, procatarcticæ cauſæ, ſiue præincipientes uocãtur: utpote incipiẽtes prius quàm ipſæ diſpoſitiones corporum. Quæ quidem diſpoſitiones, ſi quando excitauerint continẽtes ipſarum antecedentes cauſæ redduntur.

Pag. 421.

HErm. Quum ex his cauſis pulſus proficiſcantur, omnes illorum variationes, cauſarum neceſſe eſt comites ſint alterationum. Græcè. κατὰ ταύτας δὲ τὰς αἰτίας, τῶν σφυγμῶν γινομένων, ἀνάγκη πάσας τὰς τροπὰς αὐτῶν, ἕπεσθαι τῶν αἰτίων ἀλλοιώσεσιν. Quæ clarius ĩterpres in hũc modum potuiſſet reddere. Quum autem ſecundum has cauſas fiant pulſus, neceſſum eſt vt omnes mutatiões ipſorum, conſequantur ad alterationes cauſarum.

Pag. 422.

HErm. Sed de his qui ambigunt, perinde ac Archigenes errant, qui in Magnum diſputat, de pulſus celeritate. Nam à robore non potius quàm ab imbecillitate proficiſcitur facultatis. Græcè. ἀλλ' οἱ περὶ τούτων ἀμφισβητοῦντες, ὁμοίως ἁμαρτάνουσι Ἀρχιγένει πρὸς Μάγνον διαφερομένῳ, περὶ τάχους σφυγμοῦ, ὡς οὐχ ὑπὸ ῥώμης μᾶλλον, ἢ ἀῤῥωστίας γίνεται τῆς δυνάμεως. Hoc eſt. Cæterùm qui de his dubitant, in eundem cum Archigene errorem incidunt, qui in Magnum diſputat de pulſus velocitate, quod ſcilicet nõ à robore potius, quàm à langore facultatis proficiſcatur. Sic autem eſſe vertendum, colliget Candidus lector, ex alia caſtigatione quam ſubdam.

Ibidem conſequenter.

HErm. Nam neutrum ſequitur neceſſariò, at tamẽ peculiaris celeritas robori facultatis eſt. Vbi legitur Græ-

ce. μᾶλλον μὴν ἐστὶν οἰκεῖον τάχος μὲν, ῥώμῃ τε δυνάμεως, καὶ πλήθει θερμασίας. &c. Quod eſt. Magis tamen eſt familiaris, celeritas quidem, robori facultatis, atque caloris copiæ. Itaque Galenus Archigenem impræſentiarum cauſatur, quòd contenderit pulſuum velocitatem, non magis à robore, quàm ab imbecillitate virium procedere: quum ipſa pulſus celeritas, facultati vegetæ, quàm imbecillæ, magis ſit familiaris atque genuina.

Pag. 4 2 9.

HErm. Celeres dicimus pulſus, itemq; tardos eſſe, non ægrotis modò, verùm etiam valentibus nonnullis. Quod naturaliter quidem iis confirmamus ſuppeditare. Clarius tamen percipitur ſententia Galeni ex Græco exemplari. Ταχεῖς γὰρ δὴ λέγομεν εἶναι τοὺς σφυγμοὺς, ὡσαύτως δὲ καὶ βραδεῖς, οὐ τοῖς νοσοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑγιαινόντων, ἐστὶν οἷς καὶ φύσει γε τοῦτο αὐτοῖς ὑπάρχειν φαμέν. Hoc eſt. Celeres itaque, ac ſimiliter tardos pulſus, non ægris modò, ſed inter ſanos etiam, naturaliter nonnullis ad eſſe dicimus.

Pag. 4 3 0.

HErmãnus. Semel quidem certè tardi, vel parui, ſi valida facultas ſit, vt multum ſit vſus remiſſus, nunquàm fiant. Græcè τελέως γὰρ βραδεῖς, ἢ μικροὶ, τῆς δυνάμεως ἐῤῥωμένης, οὐκ ἂν ποτε γένοιντο, κἂν τὰ τῆς χρείας ἱκανῶς ἐκλυθῇ. Quod eſt. Abſolutè enim tardi, vel parui, haud unquàm euaſerint pulſus, facultate uegeta exiſtente, vel ſi quæ ad uſum pertinent, admodum exoluta fuerint.

Pag. 4 3 4.

HErm. Paulo enim celerior pulſus eſt, ex mollitudine perfectus inſtrumentorum. Legendum tamen eſt iuxta Græcam veritatem, non perfectus, ſed profectus. Quippe ob in aduertentiam typographorum (quod veriſimile eſt) omnes latini codices eo in loco ſunt deprauati.

Lib. I I. de cauſis pulſuum.

Pag. 4 4 8.

HErm. Crebrior non nunc primum, ſed ſtatim à primo fiet. Græcè. πυκνότερος δ' ἂν, οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο. Quod eſt. Crebrior autẽ, non nunc primum, ſed ſtatim ab ipſo initio euaſerat.

Pag. 449.

HErm. Tum longioribus coguntur interuallis inæquales pulſus interpolare æquales. Quę oratio gignit quãdam ambiguitatem. Græcè legitur. διὰ μακροτέρων οὕτως ἀνάγκη χρόνων τοῖς ἴσοις σφυγμοῖς παρεμπίπτειν τοὺς ἀνίσους. Hoc eſt. Ac ſic neceſſe eſt, per longiora interualla inæquales pulſus intercidere æqualibus.

Pag. 451.

HEerm. Iam verò intercurrentes quos vocant pulſus, alia ratione ac intermittentes dignoſcuntur. Græcè legitur. ἡ δὲ τῶν παρεμπιπτόντων καλουμένων σφυγμῶν διάγνωσις, ἐναντία τῇ τῶν διαλειπόντων ἐστὶν. Hoc eſt. Vocatorum autem intercidentium pulſuum dignotio, contraria eſt illi, quæ debetur intermittentibus.

Pag. 460.

HErm. Quod paruis interuallis tum cõtentio vincatur. Græcè. ἐκ μικροῦ δηλονότι διαστήματος τηνικαῦτα κινουμένου τοῦ τόνου. Id quod equidem uerterem. Quòd videlicet tunc per exigua ĩterualla ipſa facultas moueatur.

Pag. 463.

HErmãnus, Accidit autem tale quippiam, dum diſtendũtur arteriæ, ut ſuperficiem earum motarũ clarius ſentiamus. etc. Græcè. τῆς ἄνω περιφερείας αὐτῆς μᾶλλον αἰσθανόμεθα κινουμένης. etc. Hoc eſt. Supernam ſuperficiem ipſius, dum mouetur, magis percipimus, etc.

Ibidem.

HErm. Et congrediatur minus multis ĩterpoſitis corporibus. Græcè. καὶ δι' ἐλαττόνων ὁμιλεῖ σωμάτων. Qđ breuius & elegantius ſic vertitur. Et tactui per paucio ra corpora occurrit.

Pag. 467.

HErm. Siquidem robur facultatis diximus eſſe tantum debere in altis pulſibus, vt maximam diſtētionem poſſit moliri, nec loca cingētia arterias capere eā valeāt. Græcè habet. εἰ γε δὴ τὴν ῥώμην τῆς δυνάμεως τηλικαύτην ἐλέγομεν εἶναι δεῖν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς σφυγμοῖς, ὡς δύνασθαι μὲν ἐργάσασθαι μεγίστην διαστολὴν, μὴ χωρῆσθαι δὲ ὑπὸ τῶν περιεχουσῶν τὰς ἀρτηρίας χωρῶν. Quæ ſonant. Si vtiq; facultatis robur in altis pulſibus tantum dicebamus eſſe debere, vt poſſet maximam quidem dilatationem moliri: minime aūt à locis arterias ambientibus coerceri.

Pag. 468.

HErm. Quid iam ſi hoc verùm eſt, num longus cōtinuo is pulſus eſt? Græcè, τί δ' οὖν, εἰ τοῦτ' ἔστιν ἀληθὲς, οὐχὶ καὶ βραχὺς εὐθέως ὁ τοιοῦτος γίνεται σφυγμὸς? Quæ ſic ſunt reddenda. Quid igitur? An ſi hoc verum eſt, nō continuò is pulſus etiam breuis exiſtit?

Pag. 470.

HErm. Longè hic maior eſt contractionis tempore diſtētionis tempus. Græcè. παρὰ πολὺ πλείων ἐνταυθ' ὁ τῆς συστολῆς ἐστὶ χρόνος τοῦ διαστολῆς. Hoc eſt. Multo enim hîc eſt maius cōtractionis tempus tēpore dilatationis.

Lib. III. Pag. 471.

HErm. Poſtq̄ de pulſuum alterationibus quæ ex primis & præcipuis cauſis proficiſcuntur, ſatis primo in libro diſputauimus, Græcè, τὰς μὲν ἀπὸ πρώτων τε καὶ κυριωτάτων αἰτίων ἀλλοιώσεις τῶν σφυγμῶν, ὁ πρόσθεν λόγος αὐτάρκως ἐξηγήσατω. Quod eſt. Alterationes quæ à primis & principaliſſimis cauſis proficiſcuntur, abundè præcedens ſermo expoſuit.

Pag. 472.

HErm. Viri mulieribus pulſum ferè habent longè tum maiorem. etc. Græcè habetur. Ἄνδρες μὲν οὖν γυναικῶν ὡς ἐπὶ παν μείζονα πολλῷ, καὶ σφοδρότερον ὡσαύτως πολλῷ, καὶ βραδύτερον ὀλίγῳ, καὶ ἀραιότεροι ἱκανῶς τὸν σφυγμὸν ἔχουσιν. Hoc eſt. Igitur Viri mulieribus in vniuer-

ſum pulſum habent longè tum maiorem, tum vehementio rem: paulo autem tardiorem: vt ſufficienter rariorem. &c.

Pag. 473.

HErmannus bis rurſus· τὸ ὡς ἐπίπαν vertit (fere) quum in vniuerſum potius vertendum fuiſſet.

Pag. 475.

HErm. Qui pulſum non diuturnum ſtatim etiam velocem arbitrantur eſſe. Græcè habetur. τὸν βραχύχρονον. Hoc eſt. Pulſum cuius motus breui abſoluitur tempore. Atqui nõ omnis pulſus qui non diuturnus exiſtit, eſt breuis temporis: quum is qui in mediocritate conſiſtit, nec ſit diuturnus, nec brachychronus. Pag. 485.

HErmannus. Tandem ad remiſsionem & paruitatem redeunt. Græcè. χρονίσαντες δὲ, πάλιν τρέπονται εἰς ἀμυδρότητα. Quod eſt. Vbi autem diuturni fuerint, vertuntur in remiſsionem.

Lib. IIII. Pag. 499.

HErm. Planum autem eſt hæc intelligi debere de lætitia quæ per ſe, & modicè pulſus mutat. Græ. δῆλον δὴ ὡς ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν ἴδιον λόγον ἀλλοιούσης τοὺς σφυγμοὺς, τῆς συμμέτρου ἡδονῆς εἴρηται ταῦτα. Hoc eſt. Liquet autem, de lætitia modica, & quæ propria ratione pulſus immutat, hæc dicta fuiſſe.

Ibidem conſequenter.

HErm. Nam ſi nimia quidem lætitia ſit, vt facultatem opprimat, pulſus ſæpe per accidens cõtrarii exiſtunt. At tunc, oppreſſæ facultatis fiunt pulſus. Græcè. πολλάκις γὰρ κατὰ συμβεβηκὼς καὶ οἱ ἐναντίοι γίνονται σφυγμοὶ, τῆς ἡδονῆς ἀμέτρου γινομένης, καὶ διὰ τοῦτο καταλυούσης τὴν δύναμιν. ἀλλὰ τότε γε οἱ ἐπὶ καταλύσεως δυνάμεως γίνονται σφυγμοί. Quod ē. Sæpenumero enim ex accidenti contrarii pulſus oriuntur, ſi ſit voluptas immoderata, ac proinde facultatem exoluat. Cæterùm tunc ſanè tales pulſus contingunt, quales ſolent viribus reſolutis accidere. &c. Plurimum autẽ differt reſolutio facultatis ab oppreſ

ſione. Opprimitur ſiquidem à maxima humorum colluuie: reſoluitur autem ab exhalatione benignorum humorū, maximeq; ſpirituum vitalium, qui euaneſcere ſolent, quum ob alias cauſas, tum etiam ob lætitiam & voluptatem inſignē. Vnde multos legimus repentino gaudio perfuſos, animam exhalaſſe. Pag. 507.

HErm. Quæ difficultate nutrimenti extinguūtur. Græcè. ἐνδεία δὲ αὐταὶ τροφῆς ἀποσβέννυνται. Quod eſt. Penuria enim ipſæ nutrimenti extinguuntur. &c. Non autem omnis difficultas nutrimenti, eiuſdem penuria exiſtit: quum alimentum vitioſum, difficultatem quidem importet, penuriam verò non item. Ibidem.

HErm. Quem marcorem Philippus vocat ex morbo ſenium: quem ferè habent ſeneſcentes, & interim iuuenes etiam. Græcè. καλεῖ δὲ τὸν τοιοῦτον μαρασμὸν ὁ φίλιππος ἐκ νόσου γῆρας. καὶ συμπίπτει μάλιστα μὲν τοῖς παρηβῶσι. ἐνίοτε καὶ τοῖς ἔτι ἀκμάζουσι. Hoc eſt. Philippꝰ hunc maraſmū vocat ex morbo ſenium. Atq; inuadit præcipuè quidem, iam ſeneſcentes. Interdum aūt, & conſiſtentes ætate. Pag. 511.

HErm. Iam verò, etiam magis inæquales eos meritò eſſe, ne hoc quidem eſt obſcurum. Græcè additur. διὰ τὴν γειτνίασιν. Quod eſt. Ob viciniam. Ibidem.

HErm. Longè enim frigidior, & vt ita dicam, letalior peripneumonia eſt morbus lethargicis. Græcè. ἐπὶ πλέον γὰρ ψυχρότερον, καὶ, ὡς ἂν εἴποι τις, νεκρωδέστερον τοῦ τῆς περιπνευμονίας ἐστὶ τὸ τοῦ ληθαργικοῦ νόσημα. Quæ ſonant. Longè enim frigidior, atq; (ut quis dixerit) pernicioſior, eſt morbus lethargicus peripneumonico.

Ibidem.

HErm. Si itē hoc teneas, lethargū ex ipſo potiꝰ cerebro, phrenitim p̄cipuè gigni ex tenui meninge, & ex ſepto trāſuerſo. Græ. hr̃. εἰδότι δὲ, ὅτι καὶ κατὰ μὲν αὐτὸν τὸν ἐγκέφαλον ὁ λήθαργος μᾶλλον ἔχει τὴν γένεσιν. ἡ φρενῖτις δὲ κατά τε τὴν λεπτὴν μάλιστα μήνιγγα, καὶ τὸ διάφραγμα.

Quod eſt. Si noris autem, ꝙ lethargus quidem gignitur potius in cerebro: phrenitis verò, præcipuè in eius tenui meninge, atq; etiam in diaphragmate. Lethargus itaq; non ex cerebro, ſed ex pituitoſo humore collecto in cerebro: vt phrenitis, non ex tenui meninge, ſed ex bile in illa aceruata, ſuam ducit originem.

Pag. 5 1 3.

HErm. Conniuent ferè oculis. Græcè. τὰ μὲν πολλὰ μύουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς. Quod eſt. Vt plurimum conniuent oculis.

Pag. 5 1 8.

HErm. Vteri ſuffocati pulſus. Græcè ὑστερικῆς πνίξεως. Hoc eſt, ſuffocationis inductæ ab vtero, pulſus. Vterus quippe minimè ſuffocatur, ſed vbi ex plenitudine vel inanitione conuellitur, reſpirationis organis plurimum faceſſit negotii, animalq; in maximam anxietatem perducit.

Lib. I. de præcognitione ex pulſibus.

Pag. 2 2 3.

HErm. Non eſſe venientium tantùm præſcientiam. Græcè legitur τῶν μελλόντων. Quod futurorum, quàm venientium, aptius interpretabimur.

Pag. 2 2 5.

HErm. Poſtea in corporibus quæ ægrotant tantum. Græcè legitur τῶν νοσούντων ἁπλῶς. Hoc eſt. Quæ ægrotant ſimpliciter.

Ibidem.

HErm. Nec aliter in ægrotantibus, ſiquidem ægrotant tantùm indicabit magnus pulſus morbi calidum affectum eſſe. Græcè. οὕτω δὲ κἂν τοῖς νοσοῦσι, τοῖς μὲν ἁπλῶς, ὁ μέγας σφυγμὸς ἐνδείξεται θερμὴν τῆς νόσου τὴν διάθεσιν. Quod eſt. Similiter etiam in ægrotantibus, ſi ægrotent quidem ſimpliciter (hoc eſt ſi morbo ſimplici ſint correpti) magnus pulſus indicabit calidam ipſius morbi diſpoſitionē.

Ibidem conſequenter.

HErm. Sin recens aliqua adſit alteratio. Græcè additur

illa particula ἔξωθεν. Hoc eſt aduenientes extrinſecus.

Pag. 538.

HErm. Non tamen vbi contracta præter proportionē profunditatis eſt. Græcè. οὐ μὴν ὅταν γε μειωθῇ παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ βάθους. Quod eſt. Non tamen vbi imminuta fuerit infra proportionem profunditatis.

Pag. 539.

HErm. At quum craſſior ſit, ſi quo homo euaſerit ſe ipſo craſſior, hoc ſit pulſus minor. Græcè habetur. εἰ μὲν ὅσον περ ἑαυτοῦ παχύτερος ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο, τοσούτῳ καὶ ὁ σφυγμὸς μικρότερος. Hoc eſt. Si quidem, quantum ſe ipſo homo craſſior ſit redditus, tanto etiam pulſus minor videatur.

Pag. 549.

HErm. Habes primas & ſimplicisſimas pulſuum mutationes in celeritatem & tarditatem: harum cauſas præcedentes & externas eadem inueniuntur ratione atq; illæ. etc. Græ. αὗται μὲν αἱ πρῶται τε καὶ ἁπλούσταται τροπαὶ τῶν σφυγμῶν, εἰς τάχος, καὶ βραδύτητα. καὶ τούτων αἰτίαι προηγούμεναί τε καὶ κατάρχουσαι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὑρισκόμεναι ταῖς, etc. Quæ ſic ſunt vertenda. Atq; hæ ſanè ſunt primæ & ſimplicisſimæ mutationes pulſuum in celeritatem & tarditatem: cauſæq; earum antecedentes & primitiuæ, ſimili methodo inuentæ ac illæ, etc.

Pag. 552.

HErm. Ac quo ſit vehementior. Græcè. καὶ ὅσῳ γε σφοδρότερος. hoc eſt. Et quanto vehementior fuerit. Ibidē paulo inferius (ubi legitur Quo ſit languidior) quanto ſit languidior, legendum eſt.

Ibidem.

HErm. Alterationes pulſuum, quædam in remisſionem & uehementiam, & ſolæ fiunt frequenter, & ab vna cauſa. Græ. habetur. αἱ δ' ἀλλοιώσεις τῶν σφυγμῶν, αἱ μὲν εἰς ἀμυδρότητα, καὶ σφοδρότητα, καὶ μόναι γίνονται πολλάκις, καὶ ὑφ' ἑνὸς αἰτίου. Quæ ſic nos uertimus. Alteratio

nes autem pulſuum, quæ quidem in remisſionem & vehementiam fiunt, illę certè & ſolæ frequenter fiunt, & ab vna cauſa. Lib. II. de præcognitione ex pulſibus.

Pag. 556.

HErm. Magna enim copia ex putreſcentibus humoribus aceruatur. Græcè habetur κατὰ τὰς σήψεις. Hoc eſt. In humorum putrefactionibus.

Ibidem. Paulo ante.

HErm. Fuliginoſorum excrementorum ingentem colligi numerum. Græcè legitur, πλῆθος. Quod rectius vertitur, multitudinem. Numerus quippe, non de continua, ſed dicitur de quantitate diſcreta.

Pag. 562.

HErm. Robur validorum, omnem excipit cauſam paruam. Græcè. τῶν δ' ἰσχυρῶν ἡ ῥώμη πρὸς ἅπαν ἀπομάχεται τὸ μικρὸν κακόν. Quod eſt. Validorum robur, reluctatur omni affectui exiguo. Pag. 564.

HErm. Eſt autem eorum pulſuum ingens frigiditas cauſa generandorum, quæ occupet vel corpus cordis, vel ſpiritum & ſanguinem, quem continēt eius ſinus: vel partem aliquam vicinam. Græcè legimus. τῶν δ' ὁμιλούντων. Hoc eſt, conſentientium particularum, vel aliquod cōmercium habentium. At multa conſentiunt mutuò, atque in vnum conſpirant, quæ minimè ſibi vicina exiſtunt. Quemadmodum cor & cerebrum, quæ neruorum & arteriarum ratione iunguntur tanta neceſſitudine, vt affectio vnius, alteri conſortii lege communicetur.

Pag. 565.

HErm. Siquidem generantur hi producta raritate: ac quum procurantur, reuertunt per raritatem ad priſtinum ſtatum. Græcè εἴ γε καὶ ἡ γένεσις αὐτῶν ἐπιτεινομένης τῆς ἀραιότητος καὶ ἡ λύσις, ἐπάνοδος εἰς τὴν ἀρχαῖα συμμετρίαν ἐστὶ δι' ἀραιότητος. Quod nos uertimus. Si quidem generatio ipſorum fit raritate producta: ſolutio autem eſt reditus quidam per raritatem ad commoderatio

nem priſtinam.

Pag. 573.

HErm. Quem primò equidem vnum ferire iterum putaui. Clarior tamen eſt in Græco hæc ſententia. ὃν δὴ καὶ μόνον ᾤμην τόγε κατ᾽ ἀρχὰς εἶναι πλήττοντα δὶς. Hoc eſt. Quem ſolum primò ſanè putaueram bis ferire.

Pag. 580.

HErm. Reciprocantur modò ex vltima pulſus abolitione: modò ex paruo pulſu & languido. Quorum quidē vocantur etiam reciproci vtriq;, ſed hoc intereſt inter hos, quod illi decurtati ſint reciproci, hi deficientes reciproci. Græcè legit. ἐπανέρχεται δὲ ποτὲ μὲν, εἰς ἀσφυξίαν ἐσχάτην ἡ κίνησις ἀφικνουμένη. ποτὲ δὲ, εἰς μικροσφυξίαν τε καὶ ἀμυδρότητα. καὶ τοίνυν καὶ καλοῦνται παλινδρομοῦντες μὲν ἀμφότεροι, διαφέρουσι δὲ τῷ, τοὺς μὲν, μειούρους εἶναι παλινδρομοῦντας. τούς δ᾽, ἐκλείποντας παλινδρομοῦντας. Quæ ſic nos vertimus. Reuertitur autem motus arteriæ, interdum quidem, ab vltima pulſus abolitione, ad quam peruenerat: interdū autem, à paruo pulſu & languido. Quorum ſanè, vtriq; pulſus recurrentes dicuntur: hoc tamen interiecto diſcrimine, quod illi quidem, deficientes recurrentes exiſtunt: hi autem, imminuti recurrentes, ſeu decurtati.

Lib. III. de præcognitione ex pulſibus.

Pag. 589.

HErm. Cordis calor, pulſus (vt diximus) uariat. Verū quia duorum generum eſt, aut à putribus genitus humoribus, cuius acris qualitas & fumoſa eſt: aut cum humiditatis defectu, à natura remotus ſola quantitate: ille prior conſtans & obfirmatus eſt. &c. Græcè legitur. ἡ γὰρ τοὶ θερμότης ἐν τῇ καρδίᾳ τρέπει μὲν ὡς εἴρηται τοὺς σφυγμούς. ἀλλ᾽ ἐπεὶ διττὴ κατ᾽ εἶδος ἐστίν, ἡ μὲν ἑτέρα, καὶ σηπεδόνος χυμῶν ἔγγονος, ἧς ἡ ποιότης δριμεῖα τε ἐστὶ, καὶ καπνώδης. ἡ δὲ ἑτέρα, μετ᾽ ὑγρότητος ἐνδείας, αὐτῷ μόνῳ τῷ ποσῷ τοῦ κατὰ φύσιν ἀποκεχωρισμένη. μόνιμος μὲν ἐστὶ, καὶ δύσλυτος ἡ πρότερον ῥηθεῖσα. Hoc eſt. Cordis calor, pulſus (quatenus dictū eſt) immutat. Cæterū quandoquidē du-

plex is, ſecundum ſpeciem, eſt, vnus quidem, ſoboles putre dinis humorum exiſtit, cuius nimirum qualitas, acris eſt, & fuliginoſa: alter aũt, cum benigna humiditate coniunctus, ſola quantitate à naturæ modo recedit. Eſt autem conſtans & ægrè ſolubilis, quem primo diximus loco.

Ibidem.

HErm. Verecundiæ etiam atq; iræ comitatur. Græcè. αἰδεῖ καὶ θυμῷ συνεπομένη. Quod mallem equidem vertere. Timorem atq; iracundiam concomitatur. Quandoquidem pudor, haud quidem tanti momenti eſt affectus, vt pulſum vſq; adeo immutare poſſit. αἰδῶς δὲ, quum pudorem, tum etiam metum ſignificat.

Pag. 592.

HErm. Nec ſi peſtilentem animam. Græcè. οὐδ᾽ ὅτι λοιμώδη τὴν ἀναπνοὴν. Hoc eſt. Nec quia peſtilentem reſpirationem. etc. Nam tametſi per tranſlationem interdum anima ſumatur pro ſpiritu, ac præſertim apud poetas, Medica tamen ars admodum ſeuera quum ſit, minimè obleꝭtatur metaphoris.

Pag. 599.

HErm. Iam os etiam attendunt. Græcè. συνεπισκοποῦνται δὲ δήπου καὶ τὰ κατὰ τὸ στόμα μόρια. etc. Hoc eſt. Contemplantur ſimul etiam partes ori adiacentes.

Pag. 602.

HErm. Qui putredini humorum comitatur, etiam par eſt perpetuò huius magnitudo, non tamen vt naturalium, neq; aliorum generum, uerum quum de natura parum deſciuit. etc. Græcè. τοῦ δ᾽ ἐπὶ σήψει χυμῶν, ἴσον μὲν ἀεὶ καὶ τούτου τὸ μέγεθος. οὐχ ὅσον δὲ τῶν κατὰ φύσιν, οὐδὲ τῶν ἄλλων γενῶν. ἀλλ᾽ ἐπειδὰν μὲν ὀλίγον ἐξεστήκει τοῦ κατὰ φύσιν. etc. Hoc eſt. Eius autem febris quæ humorum putredinem ſeqtur (ſcilicet proprium indicium erit) par ſemper magnitudo in pulſu, nõ tamen vt in iis quæ pro naturæ modo ſe habent, neq; vt in aliis generibus. Cæterũm vbi exiguum quid à naturæ modo receſſit, &c.

Pag. 603.

HErm. Tardi non perinde, ſed ſi vicinis ſibi frigidius ſit corpus cordis. Græcè βραδεῖς δ᾽ οὐχ ὁμοίως σαφῶς, ἀλλ᾽ ὅσον ἐπὶ πλέον ἐψύχθη τὸ σῶμα τῆς καρδίας τῶν ψαυόντων ἑαυτοῦ. &c. Hoc eſt. Tardi autem non vſq; adeò conſpicuè, ſed pro ratiõe exceſſus, quo vicinis partibus eſt cordis corpus frigidius.

Pag. 604.

HErm. Neq; ſcilicet alii ſenſui tribuunt album, nigrum, flauũ, rufum, pallidum, fuſcum, cæruleum, reliquaq́; colorum nomina, præter oculis obiecta. Græcè legimus. οὔτ᾽ οὖν ἐπ᾽ ἄλλην φέρουσιν αἴσθησιν τό τε λευκὸν καὶ μέλαν, καὶ ξανθὸν, καὶ πυῤῥὸν, ὠχρόν τε καὶ φαιὸν· καὶ κυανοῦν, ὅσα τ᾽ ἄλλα χρωμάτων ἐστὶν ὀνόματα, πλὴν τῶν ὁρατῶν. Quod eſt. Neq; igitur ad alium referunt ſenſum, album, nigrum, flauum, rufum, pallidum, fuſcum, cæruleum, & quæcunq; alia colorum nomina, præter q̃ ad viſibilium ſenſum.

Ibidem conſequenter.

HErm. Neq; etiam aliis auſterum, dulce, amarum, acerbum, aſtringẽs, ſalſum, ſalſuginoſum, præter q̃ quæ guſtantur. Græcè. οὔτ᾽ αὖ πάλιν ἐπ᾽ ἄλλα τὸν αὐστηρὸν καὶ γλυκὺ, καὶ πικρὸν, καὶ στριφνὸν, καὶ στύφον, ἁλικόν τε, καὶ ἁλμυρὸν, ὅτι μὴ τῶν γευστῶν. Quæ ſic ſunt vertenda. Neq; rurſus ad alios ſenſus, auſterum, dulce, amarum, aſtringens, acerbum, ſalſum, & ſalſuginoſum, præter quàm ad guſtum.

Ibidem.

HErm. Neq; iam vllis aliis calidum, frigidum, ſiccum, humidum, molle, durum, verùm his quæ tanguntur, omnes attribuunt. Græcè legitur. οὐ μὴν δ᾽ ἐπ᾽ ἄλλων τινῶν θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, καὶ μαλακὸν, καὶ σκληρὸν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν ἁπτῶν ἅπαντες. Quod eſt. Sed neq; in aliis ſenſibus collocant calidum, frigidum, ſiccum, humidũ, molle, & durum, præter quàm in tactilium ſenſu.

Pag. 605.

HErm. A propriis ad impropria. Græcè legitur. ἀπὸ τῶν οὐ κυρίων ἐπὶ κύρια. Hoc eſt. Ab ĩpropriis, ad propria.

Pag. 610.

HErm. At febris hectica, rariſsima à primo exiſtit. Græcè. σπανιώτατα μὲν οὖν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς συνίσταται πυρετὸς ἑκτικός. Quæ vertimus. Rariſsimè igitur ſtatim ab initio oritur hectica febris.

Pag. 611.

HErm. Si adiecerimus ſermoni quandam diſtentionem. Græcè habetur διορισμὸν τινά. Hoc eſt diſtinctionem quandam.

Pag. 614.

HErm. Cor ipſum ad intemperiem inducit victus, ſi diutius ſicco vtaris. Græcè. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ καρδίᾳ τὴν κατὰ ξηρότητα δυσκρασίαν ἀποτελεῖ, καὶ ἡ δίαιτα μὲν, εἰ πολυχρονίος ἐπὶ τὸ ξηρότερον ἀχθείη. Quod eſt. In ipſo autē corde ſiccam intemperiem producit etiam victus ratio ſiccior, ſi diu fuerit adminiſtrata.

Pag. 615.

HErm. Durorum pulſuum ante demōſtrauimus eſſe paruitatem, mollium magnitudinem. Græcè habetur. τοῖς μὲν οὖν σκληροῖς σφυγμοῖς ἐδείκνυτο πρόσθεν ἑπομένη ἡ μικρότης, ὥσπερ τοῖς μαλακοῖς τὸ μέγεθος. Nempe. Duris igitur pulſibus demonſtrauimus antea eſſe paruitatem comitem: quemadmodum mollibus magnitudinem.

Libro. IIII. De præcognitione ex pulſibus.

Pag. 619.

HErm. Genus igitur reſpirandi, omnes fluxiones idem habent: at non eadem omnibus ſuffocatio, ſed omnibus calidioribus comitatur potius. Græcè habetur. ἡ μὲν οὖν ἰδέα τῆς ἀναπνοῆς ὁμοία τοῖς ῥεύμασιν ἅπασιν ὑπάρχει. τὸ πνίγεσθαι δ', οὐχ ὁμοίως ἅπασιν, ἀλλὰ τοῖς θερμοῖς ἅπασι μᾶλλον ἕπεται. Quæ ſic ſunt vertenda. Igitur ſpecies reſpirationis, ſimilis omnibus fluxionibus adeſt. Suffocatio autē ipſa, non ſimiliter omnibus: ſed magis calidas omnes fluxiones ſequitur.

Ibidem.

HErmann. Alia præterea uarietas erit, quod interim affecta pars thoracis ſit, interim ſuccingens coſtas tunica. Codex Græcus vetuſtus habet. διαλλάξουσι δὲ κἀν τῇ, πότε μὲν, μῦν εἶναι τὸ πάσχον μέρος τοῦ θώρακος. πότε δὲ, τὸν ὑπεζωκότα τὰς πλευρὰς χιτῶνα. Quæ ſonant. Variabunt etiã vel hac ratione, quòd interdum quidem, pars affecta thoracis ſit muſculus: interdum autem, coſtas ſuccingens membrana.

Pag. 620.

HErm. Ac ſi ab ſolis excrementis citra febres intendatur. Græcè. εἰ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ περιττωμάτων διατείνοιτο χωρὶς πυρετῶν. Quod eſt. Si igitur à ſolis excrementis in ipſo genitis diſtendatur.

Pag. 624.

HErm. In ſtatu arteriæ ſunt moderati. Græcè. ἐν μὲν τῇ συστάσει τῆς ἀρτηρίας. Quod eſt. In conſiſtentia quidem arteriæ.

Pag. 625.

HErman. Qui ex multa bile feruente ob putredinem, hoc patiuntur. Græcè habetur. ὅσοι δ' ἐπὶ μελαίνῃ χολῇ ζεσάσῃ διὰ σηπεδόνα τοιοῦτόν τι πάσχουσι. Hoc eſt. Quicunque autem ob atram bilẽ efferueſcentem ratione putredinis, tale quid perpetiuntur.

Pag. 626.

HErm. Sin frigiditas morboſa cerebrum afficiat, quum illi cor conſentiat, tardiores, atque rariores æquo pulſus erunt. Græcè. ψύξεως δὲ νοσώδους ἐν ἐγκεφάλῳ γινομένης, ὅταν εἰς συμπάθειαν ἀφίκηται ἡ καρδία, μικρότεροι, καὶ βραδύτεροι, καὶ ἀραιότεροι τῶν κατὰ φύσιν, οἱ σφυγμοὶ γενήσονται. Quæ ſonant. Frigiditate autem morboſa in cerebro genita, ſi cor etiam conſortii lege afficiatur, minores, tardiores, atque rariores iis, qui pro modo naturæ habebant, gignentur pulſus.

HErm. Subtilis meninx, quæ cerebrum amplectitur. Græcè legitur. ἡ διεζωκυῖα τὸν ἐγκέφαλον. Hoc eſt. Quæ diſiungit cerebrum. Etenim liquet ex conſectionibus, per illam tenuem membranam, quæ miſta arteriis & venis totum cerebrum permeat, diſtingui planè dextram à ſiniſtra ipſius cerebri partem, atq; adeò ab vtraq; cerebellum, quam vocant parence phalida.

Pag. 629.

HErm. Vnum etiam reliquū eſt, de teſtibus vt dicamus. Nam hæ partes & ſi itra inguina ſint, ſtatim febres propter vaſorum vicinitatē accendunt. Græcus vetuſtiſſimus habet. καί τοι γε οὖν ἐκτὸς ὄντα βουβώνων, αὐτίκα πυρετοὺς ἐπιφέρει φλεγμήναντα. &c. Quod eſt. Quāuis enim extra inguina ſint, ſubitò febres accendunt vbi inflammati fuerint.

Ibidem.

HErm. Nam venientium ſumi præſagia ex præſentibus. Græcè legitur. ὅτι δὲ καὶ ἡ τῶν μελλόντων πρόγνωσις, ἐκ τῶν ἐνεστώτων γίνεται. Quod ſic rectius interpretabimur. Quòd autem futurorum etiam prenotio, ex præſentibus conciliatur.

Ibidem.

HErm. Hæc omnia ex affectibus præſagiuntur. Græcè habetur. ἐκ τῶν διαθέσεων. Ex diſpoſitionibus.

Pag. 630.

HErm. Morbus enim cognoſcitur ex loco affecto, eiusq; affectu. Græcè. καὶ τῆς ἐν αὐτῷ διαθέσεως. Hoc eſt. Et eius diſpoſitione.

Ibidem.

HErm. Quum morbum ſemel ſuperatura eſt natura. Græcè. ἐν ᾧπερ ἂν ἡ φύσις ἐπικρατήσῃ τελεώτατα τῆς νοσώδους διαθέσεως. Hoc eſt. Quo tempore natura ſuperauerit abſolutiſſimè morboſam diſpoſitionem.

Ibidem.

HErm. Propter quos cibum non ſentiant. Græcè. ἐφ'

αἷς ἀτροφοῦσι. Quod eſt. Ob quos ciborum vſu non promouentur.

Ibidem.

HErm. Iam verò, etiam animalis facultatis imbecillitates, cerebri ingenti intemperiei comitantur, eiuſdem quaſi ſuffocationes impletionibus eius ventriculorum, & obſtructionibus meatuũ qui in eos penetrant. Græcè habet. οὕτω δὲ καὶ τῆς ψυχικῆς δυνάμεως, αἱ μὲν ἀῤῥωστίαι, ταῖς ἐγκεφάλου μεγάλαις ἕπονται δυσκρασίαις. αἱ δ᾽ οἷον πνίξεις, ταῖς τε πληρώσεσι τῶν κοιλίων αὐτοῦ, καὶ ταῖς ἐμφράξεσι τῶν εἰς αὐτὰς ἐχόντων πόρων. Quæ ſic nos vertimus. Similiter autem, animalis facultatis imbecillitates, magnas cerebri intemperies ſequuntur. Quæ verò veluti ſuffocationes ſunt, ſuccedunt tum repletionibus ventriculorum ipſius, tũ obſtructionibus meatuum qui ad eos pertinent.

Pag. 633.

HErm. Alterius quàm vitalis. Græcè. ὥσπερ τῆς ἑτέρας ζωτικῆς. Quod eſt. Quemadmodum alterius vitalis.

Lib. I. De diebus decretoriis.

Pag. 646.

ANder. Cum bonis ſignis accidit, quæ à contemplatorio prius indicata eſt. Græcè. εὔσημον δὲ, τὴν προδηλωθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐπιδήλου. Quod equidem maluiſſem ſic vertere. Inſignem autem, quæ ab indice præoſtenſa fuerit. Fieri ſiquidem poteſt, vt criſis aliqua prius indicata iam fuerit ab indicatorio die, quæ tamen cum bonis ſignis non accidat. Criſis quippe, quæ ſeptima die in exitium deſinit, omnia ſecum habet ſigna exitialia, tametſi fuerit à quarto die præoſtenſa.

Pag. 651.

ANder. fœtida multa tum deiiciunt. Græcè. καὶ δυσώδη τὰ πολλὰ διαχωροῦσι. Hoc eſt. & fœtida vt plurimũ deiiciuntur.

Ibidem conſequenter.

ANder. Sudores rari quidem æquales toto manãtes cor

pore, & calidi: quales ſi quando oboriuntur, plurimũ affi-ciunt ægros. Græcè. ἱδρῶτες δὲ σπάνιοι μὲν οἱ ὁμαλοὶ, καὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος, καὶ θερμοὶ, κἂν εἰ γένοιντο δέ ποτε τοιοῦτοι, διακόπτονται τὰ πολλά. Quod eſt. Sudores autem, rari quidem ii, qui æquales, & per vniuerſum corpus, & calidi exiſtunt. Quòd ſi tales aliquando exoriantur, vt plurimum intercipiuntur.

Pag. 654.

ANder. Prope hos verò tertiuſdecimus. Græcè. καὶ ταύταις ἐγγὺς ιζ. Hoc eſt. Decimusſeptimus.

Pag. 671.

ANder. Hæc igitur quatuor genera, quorum partes etiã ſunt diuerſæ, dum naturæ motibus incidunt, ſubinde circuituum ordinem deſtruunt. Græcè habetur. ταῦτ' οὖν τὰ γένη τὰ τέσσαρα, καὶ πολυειδῆ κατὰ μέρος ὑπάρχοντα, ταῖς τῆς φύσεως κινήσεσιν ἐμποδὼν ἱστάμενα, διαφθείρει πολλάκις τὴν τάξιν τῶν περιόδων. Hoc eſt. Hæc igitur quatuor genera, quæ varias habent ſpecies particulares, ſi naturæ motus præpediant, ſæpenumero circuituum ordinem deſtruunt.

Ibidem.

ANdern. Septimo die neceſſariò futura eſt. Græcè additur κρίσις. Hoc eſt. criſis.

Pag. 674.

ANdern. Quippe quum ſecundus, exẽpli gratia, & quartus, vehementisſimam acceſsionem afferat, vel primus, tertius, & quintus, ad ſextum diem mors prædicetur. Græcus antiquus habet. εἰ γὰρ καὶ τῆς δευτέρας ἡμέρας, εἰ τύχοι, καὶ τῆς τετάρτης τὸν σφοδρότερον παροξυσμὸν ἐνεγκούσης, ἤπερ τῆς πρώτης τε καὶ τρίτης, καὶ πέμπτης, εἰς τὴν ἕκτην ἡμέραν ὁ θάνατος προδηλωθείη. Quæ ſic videntur eſſe vertenda. Si enim ſecunda dies (ſi ſic cõtingat) & quarta vehementiorem acceſsionem inducat, quàm prima, ter-

tia, & quinta, haud dubiè ad ſextam diem ipſa mors prænunciatur.

Pag. 677.

ANdern. Et iudicia. Græcè. καὶ σημεῖα. hoc eſt & indicia.

Ibidem.

ANdern. Decimus octauus autem, vigeſimiprimi. Græcè. ἡ δὲ ιη, μόνης τῆς κα. Nempe decimus octauus autem, ſolius vigeſimi primi.

Lib. V. Pag. 693.

ANdern. Hac ratione omnes acuti particulares fiunt. Poſtq̃ verò omnes coiuerint, diuturni. Græcè habetur. καὶ οὕτω γίνεται τὰ μὲν κατὰ μέρος ἅπαντ᾽ ὀξέα· τὸ σύμπαν δὲ, χρόνιον. Quæ iudicio meo ſic ſunt vertẽda. Atq; ita ſanè omnes ipſius morbi partes, acutæ redduntur: totus autem morbus, diuturnus. &c. Agit quippe de morbis imperfectè ſolutis, & quorum recidiuæ in diebus decretoriis tum incipiunt, tum iudicantur. Ad quarum ſanè ortus, ſolutionesq;, ſi reſpexerimus, vnaquæq; ipſarũ videbitur eſſe nobis morbus quidam acutus, quum tamen pars vnius morbi diuturni exiſtat.

Pag. 694.

ANdern. Igitur acceſſiones ipſæ ex acutisſimis morbis per quatuor in viginti auctæ finiuntur. Græcè. αὗται μὲν οὖν ἤδη διὰ τεσσάρων εἰς τὴν κ. ἐκ πολλαπλασιασμοῦ ἐκ προσθέσιος ἀφικνέονται. Hoc eſt. Ii igitur iam copulati per quaternarium, multiplicatiq; adiectionis ratiõe, perueniunt vſq; ad vigeſimum.

Pag. 711.

ANdern. Obſcuratur omnino, quum Solis lumen circa eam emergit. Græcè legitur. καὶ ἀφανὴς παντάπασιν, ἐπειδὰν ὑπ᾽ ἐκείνου περιλάμπηται. Quæ ſonant. Obſcuratur omnino, vbi ſub illo, hoc eſt, ſub Sole, illuſtratur.

Pag. 712.

ANder. Item comitialium circuitus cuſtodit, inde quòd Solis plus, vel minus participat. Græcè legitur. ἐξ ὧν ἡλίου πλέον ἢ ἔλαττον μεταλαμβάνει. Hoc eſt. Quatenus plus vel minus ex ipſo Sole participat.

Ibidem.

ANder. Capitis dolorem conciliat. Græcè. καρυβαρικοὺς ἀπεργάζεται. Quod eſt. Capitis grauitatem conciliat: vel grauedinoſos reddit.

Lib. I. De Criſibus. Pag. 731

LEonicenus. Statim in tempore acceſſionis hominē occidunt. Græcè. ἐν τῷ τῆς ἐπιδόσεως χρόνῳ. Hoc eſt, augmenti tempore.

Pag. 756.

LEonicenus. Quæ verò extra conturbatur, debet incipere concoqui, quare & longiori tempore, & virtute forti indiget ad coctionem. Græcè. τὸ δ' ἔξω ταραττόμενον, ἄρχεσθαι πέττεσθαι μέλλει. ὥστ' εὐλόγως κάκιστον τοῦτο. καὶ γὰρ καὶ χρόνου παμπόλλου δεῖται, καὶ δυνάμεως ἰσχυρᾶς εἰς τὴν πέψιν. Quod eſt. Quæ verò extra conturbatur, non dum incepit cōcoqui. Quare meritò hæc eſt deterrima. Etenim vt coquatur, prolixum tempus, roburq́; facultatis deſyderat.

Ibidem.

LEonicenus. Hæc venoſæ naturæ paſſionem ſignificat. Græcè. τὸ τοιοῦτον, τοῦ φλεβώδους γένους ὑπάρχει πάθος, οἷον ἀκριβὴς ἀπεψία, γαστρός. Quod eſt. Talis enim vrina, venoſi generis affectus exiſtit: ſicuti & exacta cruditas, ventris.

Ibidem.

LEonicenus. Quum verò etiam ſtatim mingitur in vas vrinarum. Græcè. ὅταν δὲ καὶ ταχέως διεξέρχηται, τοῦτο καλεῖται ὑπό τινων ὕδερος εἰς ἀμίδα, &c. Quæ ſonant. Quum autem etiam celeriter diffluit, vocatur affectus is à quibuſdam in matulam hyderos. &c. Agit nanq; impræſentiarum Galenus de diabete, ſeu de ſtillicidio vrinæ præter voluntatem effluentis. Qui affectus alteratricis & retentri-

cis facultatis, veluti extinctio eſt: vt ibidem idem Galenus teſtatur. Quare per talem fluorem, impropriè ſanè dicemus vrinam mingi, quum citra imperium voluntatis, atque inuito homine delabatur, id quod explicat τὸ ταχέως διεξέρχεσθαι.

Pag. 760.

LEonicenus. Color verò viridis fit in tranſitu ad nigrum, & quoddam veluti principium nigri. Græcè legitur. καί ἐστι οἷον προοίμιον τοῦ μέλανος. Quod ſonat. Eſtq; veluti quoddam principium nigri.

Pag. 771.

LEonicenus. Quòd ſi ab eo quod eſt nihil expuere, aut expuere, verùm liquida, & omnino cruda fiat tranſmutatio. Græcè. εἰ δὲ ἐκ τοῦ μηδ᾽ ὅλως πτύειν, εἰς τὸ πτύειν μὲν, ἀλλ᾽ ὑγρά τε καὶ τελέως ἄπεπτα μεταστα[ί]η. &c. Hoc eſt. Si verò ab eo quod eſt nihil prorſus expuere, ad expuere quidem, ſed liquida & omnino incocta fiat tranſmutatio, &c. Fieri tamen poteſt, vt is error non à Leoniceno, ſed à typographo ſit commiſſus.

Pag. 777.

LEonicenus. Si qua verò vniuerſa fiat permutatio, & multo magis adhuc eam quæ antecedit agitationem. Græcè habetur. καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι τὴν προηγουμένην αὐτῆς ταραχὴν. &c. Hoc eſt. Ac multo magis illam perturbationem, quæ permutationem ipſam præcedit: ſcilicet criſim appellare conſueui.

Pag. 786.

LEonicenus. Tertianam itaque febrem fieri cōtingit abſque rigore vehementi. Græcè. τὸν οὖν ἀκριβῆ τριταῖον, οὐκ ἐνδέχεται μὴ οὐ μετὰ ῥίγους σφοδροῦ γινέσθαι. Quod eſt. Igitur exquiſitam tertianam haud licet fieri abſque rigore vehementi. &c. Eſt enim Atticis familiare, vt pro vna, duabus negationibus ſæpe vtantur.

Pag. 799.

LEonicenus. Sed nihilominus hoc, ſi multa quiete ægrotanti adueniente. Græcè habetur. μηδεμίας ἀπυρεξίας

γινομένης περὶ τὸν κάμνοντα. Quod eſt. Nulla prorſus explicatione, ſiue abſolutione à febri, in ægrotante facta.

Lib. III. De criſibus. Pag. 814.

LEonicenus. Si verò tantùm febricitent, ſine alicuiusviſceris paſſione, aut inflammatione hepatis, vel renum, vel veſicæ, vel ſplenis, maximè vrinis oportet animũ adhibere. Græcè. πυρεττόντων δὲ μόνον, ἄνευ σπλάγχνου τινὸς διαθέσεως, ἢ τινος τῶν καθ᾽ ἧπαρ, ἢ νεφροὺς, ἢ κύστιν, ἢ σπλῆνα φλεγμαινόντων. &c. Quæ ſonant. Si verò tantùm febricitent, abſq; alicuius viſceris paſſione: aut ſi quæ etiam inflammatio adſit in aliquo eorum quæ ad hepar, vel renes, vel veſicam, vel ſplenem pertinent, vrinæ ſunt ſpectandæ. Quòd autem ita legendum ſit, indicant Galeni verba, quæ ſtatim ſubdit in hunc modum. Semper enim quum febris affuerit, vel ex ſola humorũ putredine accenſa, vel ex mẽbro inflãmationẽ patiente, cẽſeo præcipuè eſſe iſpiciũdas vrinas, atq; inde agnoſcendas coctiones. Pag. 818.

LEonicenus. Febris enim quæ propriè ſynochus nominatur, longus eſt ſtatus. Magis autẽ tota hæc febris ſtatus eſt. Græcè. τοῦ μὲν ἰδίως ὀνομαζομένου πυρετοῦ συνόχου, πολυχρόνιος ἡ ἀκμή. μᾶλλον δ᾽ ἀκμὴ πᾶς ἐστὶν ὁ τοιοῦτος πυρετός. Quod nos vertim⁹. Eius aũt febris quę propriè dicit̃ ſynochus, diuturn⁹ ſtatus eſt. Imò verò tota eiuſmodi febris, ſtatus quidam exiſtit. Pag. 827.

LEonic. Tres quidem hi ſunt modi perturbationis morborum. Græcè legitur. μεταβολῆς. Hoc eſt. pmutatiõis. Pag. 831.

LEoni. Tu itaq; ſuppones aliquã eſſe vitalẽ potentiã, ſtude ut agnoſcas eorũ ita in robore, ſicuti in imbecillitate diſpoſitionem. Græcè legit̃. αὐτῆς. Hoc eſt. ipſius: facultatis videlicet. Pag. 832.

MOriturus aũt ad declinationis tẽpus pertingere minimè põt: non tñ neceſſariò etiã non ad ſtatũ. Græcè habet. οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν τῆς ἀκμῆς. Hoc eſt. Sed nec neceſſariò etiã ad tempus vigoris. Sic aũt legendũ eſſe, indi-

cant verba Galeni ſequentia, quæ talia ſunt. Contingit enim ipſum in augmenti & principii etiam tempore mori.

Pag. 843.

LEonic. Si igit̃ præter rõnẽ aluus comprimit̃, uel vrinæ, iam prope criſi exiſtente, rigorẽ ſperare oportet. Si nõ, diſtinguendũ eſt. Græcè legit̃. εἰ δὲ τοῦτο, διορίζεσθαι. &c. Quod eſt. Qui ſi accidat, diſtinguendum. &c.

Ibidem.

LEeonic. Si enim multa. &c. Græcè. εἰ μὲν γὰρ πλείω. Hoc eſt. Si enim plura. Quæ lectio illuſtrat̃ à ſuperiori, vbi Galenus ait. Conſyderare oportet nunqd alui excremẽta plura q̃ priora, uel pauciora añ criſim exierint. Cui orationi ſubdit. Si enim plura.

Pag. 846.

LEonic. Si verò ad abſceſſus cõuertant̃, cõia quidẽ omnia indicia ſunt, ubi de ægri ſalute non deſperatur, ꝙ neq; morbus ſoluat̃, neq; urina multa & multã habens ſubſiſtentiã, ſed cruda & tenuis appereat: propria uerò morbi nõ futuri valde diuturni ſunt, ſubita difficultas anhelitus ſuperueniens, moxq́; quieſcens, quã grauitas capitis, ac dolor ſubſequitur, & grauis ſomnus, ac ſurditas, his in glãdulosis carnibus poſt aures, neceſſum eſt abſceſſus fieri. Græcè legitur. εἰ δὲ εἰς ἀπόστημα τρέποιτο, κοινὰ μὲν ἅπαντα γνωρίσματα, σωτηρίως τοῦ κάμνοντος ἔχοντος, τὸ μήτε λύεσθαι τὸ νόσημα, μήτε οὖρον πολὺ, καὶ πολὺν ὑπόστασιν ἔχον, ἀλλ᾽ ὠμὸν, καὶ λεπτὸν φαίνεσθαι. Τὰ δ᾽ ἴδια, τῶν μὲν μὴ λίαν κεχρονικότων, εἰ δυσπνούστερος ὁ κάμνων ἐξέφνης γινόμενος, ἀποπαύσοιτο μὲν ἐν τάχει τῆς δύσπνοιας, διαδέξαιτο δ᾽ ἂν αὐτὸν ὀδύνη, καὶ βάρος τῆς κεφαλῆς, καὶ κῶμα, καὶ κώφωσις. εἰς τοὺς ὑπὸ τοῖς ὠσὶν ἀδένας ἀνάγκη τούτῳ γενέσθαι τὴν ὑπόστασιν. Quæ nos ſic vertimus. Si verò morbi ad abſceſſus conuerti videantur, communia quidem omnia indicia ſunt, vbi ægri ſalus nõ eſt deplorata, quòd nec morbus ſoluatur, nec vrina multa, & multã hñs ſubſiſtẽtiã, ſed cruda & tenuis appareat. Propria verò nõ admodũ diuturnorũ morboꝝ, ſi æger in difficiliorẽ reſpirationẽ repẽte incidẽs, breui quidem

liberetur à tali reſpirandi difficultate,ſed excipiat ipſum ſtatim dolor atque capitis grauitas:præterea ĩexpugnabilis dormiendi neceſsitas,ſurditasq;.Huic autem,in glãdulosis poſt aures partibus,neceſſum eſt abſceſſum oriri.

Ibidem.

LEonic. vel inflammatio. Græcè legitur, ἡ φλόγωσις. Quod nos, vitandæ amphibologiæ ſtudio, vertimus. vel incendium.Siquidem hæc vox inflãmatio eſt vulgo medicorũ recepta,pro tumore quodam rubeo, renitenteq; & calido,vtpote orto à ſanguine:φλόγωσις autem, ſiue efferueſcentia caloris, aliquando poteſt accidere,citra talem affluxum ſanguinis.

Lib.De præcognitione. Pag. 860.

LEonardus Iacchinus. Ego enim poſt hac ſedulo cauebo,tum ipſis cedens, tum inſcitiam patefaciens, Græcus vetuſtus habet.καταφωρόν τ᾽ τὴν ἀμαθίαν αὐτῶν οὐκ ἐργασάμενος. Quod nos vertimus.Tum inſcitiã eorum diſſimulans.Cui lectioni ſubſcribit ſequens ſententia, quæ eſt talis.Hæc quum facere decreuiſſem,inſcitiam eorum & prauitatem redarguere deſtiti. Habetur quippe in codice Græco ἐλέγχειν, quod non tam detegere, vt vertit interpres, quàm redarguere ſignificat.

Lib .De præſagiis ex inſomniis.

Pag. 889.

IOannes Ficardus.Phegmatis humidi plenus eſt. Græcè habetur. φλέγμα ψυχρὸν. Quod eſt. pituitæ frigidæ.

SECTIONE QVARTA.

Lib. III. De ſymptomatum cauſis.

Pag. 152.

COpus.At quoniam complures ſunt inteſtinorum circumuolutiones,neceſſe eſt,vt alimenta per ſingulas, ex ſuperioribus ad inferiora deferantur. Deinde,quod grauitatis præſidio fieri non poteſt,nempe vt propellantur ea quæ per inteſtinorum circũuolutiones fixa continentur,id

potentiæ haud difficile eſt. Quippe habent inteſtina inſitam vim, qua expellant ea quæ ſibi moleſta ſunt. Cui verſioni ſuffragatur etiam & Linacri tranſlatio. Græca tamen dictio ſic habet. ἐπειδὴ πάμπολλαι τῶν ἐντέρων ἕλικές εἰσιν, ἀνάγκη δή που καθ᾽ ἑκάστην αὐτῶν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὰ ταπεινότερα φέρεσθαι τὰ σιτία. τοὐντεῦθεν δὲ τῷ βάρει μὲν, οὐκ ἔθ᾽ οἷόν τε μένειν, τῇ δὲ τῶν ἐντέρων αὐτῶν ἐνεργείᾳ προωθεῖται τὰ σφηνούμενα κατὰ τὰς ἕλικας αὐτῶν, ἐχόντων δύναμιν ἔμφυτον ἀποκριτικὴν τῶν ἀνιώντων αὐτά. Quæ ita vertenda cenſeo. Quum autem complura ſint inteſtinorum volumina, per quæ à ſuperioribus ad inferiora deferri alimenta eſt neceſſe, cibi ſanè ipſi, ob grauitatem diu immora ri non poſſunt. Quòd ſi eorum quippiam hæreat in ſpiris ip ſis impactum, id ab actione inteſtinorum (quibus ineſt facultas quædam, expellendi infeſtantia) propellitur. Itaque ſenſus Galeni eſt, excrementa alui, quę ex cibis reliqua ſunt, tum ſuo pondere delabi, tum facultate expultrice ab inteſti nis exterminari.

Lib. de morborum temporibus.

Pag. 322.

ANdernacus. Etenim inflammationis affectus, calidior quàm prius euadit, cum tumore maiori, item dolore ſimul & tenſione. Græcè. θερμότερον γοῦν ἑαυτῷ σὺν ὄγκῳ μείζονι μετ᾽ ὀδύνης τε ἅμα καὶ τάσεως γίνεται τὸ φλεγμαῖνον. Quod eſt. Calidior itaq; ſe ipſa euadit cum tumore ma iori, doloreq́; & tenſione, pars phlegmone obſeſſa.

Pag. 334.

ANdernacus. De complexis poſtea diſſeram. Græcè. περὶ δὲ τῶν ἐπιμικτῶν, ἑξῆς ἐρῶ. Quod eſt. De miſtis autem, deinceps dicam.

Libro de totius morbi temporibus.

Pag. 339.

ANdernacus. Vnum quidem & princeps generationi eorum attribuitur. Græcè legitur. καὶ πρῶτον. Hoc eſt. & primum. Agit enim illic Galenus de ipſius morbi tem-

poribus. Inter quæ vnum & primum ordine, non dignitate, tribuit ipſi generationi. At quum princeps aliquid dicimus, de ipſo excellentiam quandam, prærogatiuamq́; enunciamus. Pag. 346.

ANdernacus. Poſt quod rurſus augmenti tempus eſt, non æquè manifeſtum ita in omnib⁹: neq; illud quod à vigore ſequitur tempus omnino ſenſile. Græcè. ἀφ' οὗ πάλιν ὁ τῆς αὐξήσεως, οὐχ ὁμοίως ἐπὶ πάντων αἰσθητὸς οὐδὲ οὗτος. οἷς ὁ τῆς ἀκμῆς ἕπεται πάντως αἰσθητός. Quod eſt. Poſt quod rurſus augmēti tempus eſt, ne ipſum quidem ſimiliter ſenſibile in omnibus. Poſt hæc vigoris ſequitur tempus, idq́; oīno ſenſibile. Pag. 348.

ANdern. vel amarum vehementer. Græcè. ἢ πυῤῥὸν ἰσχυρῶς. Hoc eſt. Aut fuluum vehementer. Diſputat nanq́; illic de ſputi coloribus.

Lib. I. de locis affectis. Pag. 373.

COpus. Itaq; quot modis ꝯtingat vrinæ meatū ſtipari. Græcè habeī. κατὰ πόσους δὴ τρόπους ἐγχωρεῖ στεγνωθῆναι τὸν πόρον τοῦ τραχήλου τῆς κύστεως. Hoc eſt. Itaq; quot modis ꝯtingat obſtrui meatū colli veſicæ. Pag. 380.

COpus. Eſſentia quidem non dum læditur. Græcè. οὐδέπω μὲν ἡ οὐσία βέβλαπται. Quod eſt. Subſtantia aūt non dum eſt læſa. Aliud quippe dictu eſt nō lædi, atq; aliud non eſſe læſam. Siquidē quod nondū eſt læſum, fieri pōt ut iā lædatur. Pag. 381.

COpus. Quòd ſi ante q̄ vlcus īduxerit, egredi deſinat, affectus ipſe nondū dyſenteria diceī. Græcè habeī. εἰ μὲν οὖν πρὶν ἑλκῶσαι, παύσηται διεξιὸν. &c. Hoc eſt. Si verò prius q̄ exulceret, ꝓfluere deſinat. &c. Pag. 388.

COpus. Igitur ſi in ventriculo cibi non ſuapte natura in fumum tranſmutantur, efficientem cauſam calidam: ſi verò ſaporem acidum referunt, eam frigidā eſſe neceſſe eſt. Græcè legitur. εἰ μὲν οὖν κνισσοῦται τὰ σιτία κατὰ τὴν γαστέρα, μὴ διὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν, ἀναγκαῖον ἐστὶ τὴν ταῦτ' ἐργαζομένην αἰτίαν εἶναι θερμὴν, εἰ δὲ ὀξύνεται, ψυχρὰν. Quod

eſt. Si igiť in vẽtriculo cibi in fumũ nidoroſum vertanť, idq́ꝫ nõ ex ſua ipſoꝝ natura, efficientẽ cauſam calidã: ſi verò aceſcant, frigidã eſſe neceſſe eſt. Ibidem.

COpus. Quippe vbi igneo calore ventriculus infeſtatur, panem aut chondrũ ſine humore deiici videbis, per q̃ exigua in ipſis facta tranſmutatione. Græcè legitur. τῆς κοιλίας μὲν γὰρ αὐτῆς δυσκράτου γεγενημένης κατὰ θερμότητα πυρώδη χωρὶς χυμοῦ, τὸν ἄρτον καὶ τὸν χόνδρον ὄψῃ διαχωρούμενα, βραχυτάτης εἰς αὐτὰ μεταβολῆς γεγενημένης. Quæ ſic vertimus. Etenim ubi igneo calore citra humoris affluxum, ventriculus infeſtatur, videbiſ tum panẽ, tum chondrum deiici, per q̃ exigua in ipſis facta tranſmutatione. Cui lectioni ſubſcribit ſequẽs in Galeno ſententia, quã etiam interpres pũertit. Ait enim ibidem.

COpus. Quòd ſi humor quoqꝫ deiiciať, qui cibũ corrumpere poſſit, videnť cibi ĩ huiuſmodi humore ſubmerſi. Græcè habetur. εἰ δὲ χυμὸς τις εἴη μοχθηρὸς, ὁ φθείρων τὴν τροφὴν, &c. Quod nos ita vertẽdum duximus. Quòd ſi humor quoqꝫ in ventre prauus conſtiterit, qui nimirum cibos corrumpat. &c. Pag. 398.

COpus. Quocirca coniecturã feci, neruorũ qui primi à ſeptima vertebra procedunt, partem quãpiam ob ictũ fuiſſe inflãmatã. Græcè legimꝰ. ἐτεκμηράμην ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ κατὰ τὸν ἕβδομον σπόνδυλον νεύρου διεκπτώσει, μόριόν τι ἐπὶ τῇ πληγῇ φλεγμῆναι. &c. Quod ita vertendũ eſt. Coniecturã feci, nerui poſt ſeptimã vertebrã excidẽtis, ſtatim in primo exortu, partem aliquam, ob ictum, fuiſſe inflammatam.

pag. 399.

COpus. Ergo neruorũ qui à ceruice prodeũt, vltimi exigua pars, ad minores pũenit digitos. Græcè τοῦ τελευταίου ἡ ταπεινὴ μοῖρα. Hoc eſt. vltimi humilior pars.

Ibidem.

COpus. Illi prȩcipuè ſpinȩ parti, q̃ in affecta pͥticula prĩcipatũ obtinebat. Græcè ὁ τὴν ἀρχὴν εἶχε τοῦ πάσχοντος μορίου. Quod eſt. Quæ prĩcipiũ affectæ partis ĩ ſe cõtinebat.

Pag. 404.

C Opus. Verùm animalibus inſtrumentis omnibus naturale quoq; munus debetur. Græcè. ἡ φυσικὴ διοίκησις ὑπάρχει. Hoc eſt. Naturalis quoq; diſpenſatio adeſt.

Lib. II. Pag. 405.

C Opus. Quippe vt dolor triſtis ſenſus eſt, ita voluptas blandus eſt ſenſus. Græcè. ὁ γάρ τοι πόνος, αἴσθησις ἐστιν ἀνιαρὰ, καθάπερ ἡ ἡδονὴ προσηνὴς αἴσθησις. Hoc eſt. Dolor enim eſt triſtis ſenſus, quemadmodum ipſa voluptas, blandus. Ibidem.

C Opus. Quòd ſi rem accuratius inſpexeris, haudquaquam doloris ſpecies dicendus eſt ſtupor. Græcè. οὐδὲ διαφορά τις ἐν πόνοις ὁ ναρκώδης ἐστίν. Quod eſt. Ne differentia quidem inter dolores eſt, ſtupidus dolor.

Pag. 408.

C Opus. Morbus verò lateralis membranæ coſtas ſuccingentis eſt morbus. Quæ vbi coſtis quidem vicina eſt, neceſſariò comprimitur. At media ipſius pars, cõprimi non poteſt. Græcè. ὃς ἐν οἷς μὲν ὁμιλεῖ τοῖς ὀστοῖς, ἐξ ἀνάγκης θλίβεται. Τὸ μεταξὺ δὲ, πᾶν ἄθλιπτον τ' ἔστιν αὐτοῦ. &c. Hoc eſt. Quæ ubi coſtis quidem adhæret, neceſſariò comprimitur. Quod verò ex ea inter coſtas eſt ſitum, incõpreſſum remanet.

Pag. 410.

C Opus. Alius, qui ob tenſionem fit, non ſoli affectæ parti proprius, vt qui vicinas partes interdum afficiat. Græcè legitur. ἕτερος δὲ, ὁ κατὰ τὴν τάσιν, οὐκ ἔτ' ἴδιος μόνου τοῦ πάσχοντος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ διὰ τὰ πλησιάζοντα γινόμενος. &c. Quæ ſic vertimus. Alius verò qui fit ob tẽſionem, non amplius ſoli affectæ parti proprius, ſed ob vicinas partes etiam interdum accidens.

Pag. 411.

C Opus. Neq; enim vt à tenui corpore, breui temporis ſpatio exire poterat, ſed à profundo quodam. Græcè. ἀλλ' ὡς ἐκ βάθους τινός, hoc eſt. Sed ueluti ex profundo

do quodam. Pag. 4 2 2.

C Opus. Quemadmodum in bene valentibus, qui libera vtuntur reſpiratione. Græcè. Καθάπερ ἐν ταῖς ἀβιάστοις ἀναπνοαῖς. Hoc eſt. Quemadmodum in reſpirationibus haud violenter factis.

Pag. 4 2 5.

C Opus. Ipſa enim oẽs pelli ſubiacentes partes, ſpiſſitudine ſuperat. Græ. ὅτι πυκνώτερον τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ τὸ δέρμα ἐστίν. Hoc eſt. Quòd nimirum cutis omnes ſibi ſubiectas partes ſpisſitudine ſuperet.

Pag. 4 3 2.

C Opus. Quinetiam calidam ſentiunt reſpirationem. Græce legitur τῆς ἐκπνοῆς. hoc eſt. expirationem.

Pag. 4 3 6.

C Opus. Verùm enimuero, ꝙ principium ſenſus & motionis ab impetu prodeuntis, ſedem ĩ cerebro habeat, &c. Græcè. ὅτι μὲν οὖν ἀληθέστατον ἐστι, τὸ κατάρχον αἰσθήσεως τε καὶ κινήσεως, τῆς καθ' ὁρμὴν, ἐν ἐγκεφάλῳ καθιδρῦσθαι, &c. Hoc eſt. Quòd igitur quàm uerisſimum eſt, nempe ducem ſenſus & motus ab imperio prodeũtis, in cerebro collocari, &c. Differt ſiquidem plurimum ipſius motionis & ſenſus dux, ab earum operationum principio. Quippe omnium functionum animalium principium eſt cerebrum: at dux eſt ipſa facultas; quæ in illo gignitur, & ab ipſo emanat, hoc eſt animalis ſpiritus.

Lib. I I I. Pag. 4 5 5.

C Opus. Præterea quàmuis iam dictæ temperies ſint cõtrariæ. Græcè legitur. δυσκρασίαις. Hoc eſt. intemperies.

Pag. 4 5 8.

C Opus. Si verò ſimul cũ vniuerſo corpore facies quoque conuulſa videatur, non ſolum eam partem quæ ex ſpina procedit, verùm etiam cerebrum ipſum curamus. Græcè legitur. οὐ μόνον τὴν ἔκφυσιν τοῦ νωτιαίου. Hoc eſt. non modò ſpinalis medullæ exortum.

Pag. 4 6 2.

COpus. Igitur quemadmodum phreniticis febris, vnũ quoddam accidens diſpoſitionum cerebri cenſetur, ſic è conuerſo in ardentium febrium demẽtia, multis elatis ad ipſum vaporibus. Græcè habetur. Καθάπερ οὖν ὁ τῶν φρενιτικῶν πυρετὸς ἕν τι τῶν συμπτωμάτων τῆς ἐγκεφάλου διαθέσεως ἐστὶν, οὕτω τῶν διακαῶν πυρετῶν ἡ παραφροσύνη, πολλῶν ἀτμῶν θερμῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτὸν. Quod eſt. Quemadmodum igitur phreniticorum febris, vnum quoddam eſt cerebri diſpoſitionum ſymptoma, ſic delirium, ardentium febrium ſymptoma exiſtit, ad cerebrũ elatis multis vaporibus calidis.

Pag. 465.

COpus. Fitq́; interdum vt rufo colore homines affatim in melancholicam temperiem decidãt. Græcè legitur. οἱ ἐξέρυθροι τὴν χρόαν ἄνθρωποι. Hoc eſt. admodum rubicundi.

Ibidem.

COpus. Quippe in his venis ſanguinẽ contineri conſtat, vel hoc argumento, ꝙ alimentum corpori non diſtribuitur, ſed in ventriculo manet incoctũ, quum ipſum meatus antea ſuſciperent, magnã ipſius partẽ in imum ventrem excernerent, tum ꝙ poſtero die vomitu reiiciantur, vtpote non digeſtis per corpus cibis. Græcè habetur. δηλοῖ γὰρ, ὅτι μὲν ἔτσι ἐμφράξις περὶ ταύτας τὰς φλέβας, τὸ μὴ καταδέχεσθαι τὸ σῶμα τὴν τροφὴν, ἀλλ᾽ ἐν τῇ γαστρὶ διαμένειν ἀκατέργαστον, πρότερον τῶν πόρων τούτων ἀναλαμβανόντων, τὰ δὲ πολλὰ ἀποκρινάντων εἰς τὴν κάτω κοιλίαν, καὶ τὸ, τῇ δευτεραίᾳ ἐμεῖν αὐτοὺς, οὐκ ὑπαγέντων εἰς τὸ σῶμα τῶν σιτίων. Hoc eſt. Obſtructas autem eſſe eas venas, hinc conſtat, quòd alimentum corpori minimè diſtribuatur, ſed in ventriculo inconfectum remaneat, quum ipſum hi pori antea ſuſciperent, magnamq́ue eius partem in imum ventrem excernerent: quodq́ue poſtero die cibi vomitu reiiciantur, vtpote non digeſti per corpus.

Pag. 474.

COpus. Tamen ſola ſpiratio, quæ muſculorum pectus mouentiũ munus eſt, ſeruatur. Græ. τῶν κινούντων τὸν θώρακα. Hoc eſt. Mouentium thoracem. Etenim pectus (quod Græci uocant στῆθος) thoracis pars anterior exiſtit.

Pag. 477.

COpus quemadmodum in ore ſtomachi accidit. Græce. ὥσπερ ἐπὶ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας. Qđ eſt. Quẽ admodum in ore vẽtriculi. Nam ſtomachum ſemper accipi aut pro gula, aut pro ipſius ore ventriculi, apud omnes tum Græcos, tum Latios, ſi tamẽ excipias barbaros, eſt in confeſſo.

Pag. 479.

COpus. Quemadmodum & reliquarum quoq; partium interdum aliquæ. Græcę tantùm legitur. ὥσπερ γε καὶ μόριον ἕν τι. Hoc eſt. Quemadmodum pars aliqua ipſarum.

Lib. IIII.

Pag. 483.

COpus. Quum enim nullo in oculo malo apparẽte, cernendi ſenſus deperditus eſt, demiſſus à cerebro neruus cauſam, vt vel inflammationem, vel duritiem, in ſe continet, aut ex humorum defluxu, aut aliter quomodo libet foramen ipſius obturatur. Atq; huiuſcemodi affectus oculo, vt inſtrumentali parti accidere neceſſe eſt. Græcè. ὅτ᾽ ἂν μὲν οὖν μηδενὸς φαινομένου κακοῦ περὶ τὸν ὀφθαλμὸν, ἀπολέσθαι τὴν ὀπτικὴν αἴσθησιν συμβῆ, τὸ καθῆκον ἐξ ἐγκεφάλου νεῦρον εἰς αὐτὸν, ἔχει τὴν αἰτίαν, ἤτοι φλεγμαῖνον, ἢ σκιῤῥούμενον, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν βλαπτόμενον, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως ἐμφραττομένου πόρου τοῦ καθ᾽ αὐτό. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ὀργανικῷ μορίῳ συμβαίνειν ἀναγκαῖον αὐτῷ. Quæ ad verbũ ſic vertim⁹. Quũ igitur nullo malo apparẽte in oculo, perire cernẽdi ſenſum ↄtigerit, neruus à cerebro in ipſum deſcendẽs, eſt cauſa, idq; vel iflammatus, vel ſcirrho affect⁹, aut utcunq; aliter ex humoꝝ affluxu læ-

ſus, aut quouis alio modo obſtructo ipſius meatu. Quæ ſane omnia, ceu parti organicæ neceſſum eſt illi accidere.

Pag. 491.

COpus. Quorum alii quidem communes ſunt per cerebri neruorumq; conſenſum. Græcè διὰ τὴν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὰ νεῦρα κοινωνίαν. Hoc eſt. Ob commercium quod habet cum cerebro & neruis.

Pag. 493.

COpus. Proinde & tertiæ, & quartæ coniugationis nerui. Græcè. καὶ διὰ τοῦτο τά τε κατὰ τὴν δευτέραν, καὶ τὴν πρώτην συζυγίαν. Hoc eſt. Proinde ſecundæ & primæ coniugationis nerui. Arbitror tamen legendum, Secundæ & quartæ: id quod colligo ex ſuperiori ſententia, ubi Gale. ait. Sanè affecto in vtraq; parte, tam dextra, quàm ſiniſtra, cerebro, in eo videlicet ſpatio, vnde tertia neruorum coniugatio prodit, omnes vicinæ partes ſimul affici conſueuerunt. Hæc Galenus. Atqui regiones eæ, à quibus oriuntur ſecunda & quarta neruorum copula, proximæ ſunt origini tertiæ coniugationis. Ibidem.

COpus. Id autem per neruos non à tertia coniugatione, ſed à ceruicis vertebris procedentes, efficitur. Nam hi, per totam penè faciem ſparguntur, exigua ipſius parte excepta, quæ à quinta coniugatione prodeuntes neruos ſuſcipit, in ſuprema videlicet lati muſculi parte. Græcè legimus. οὐκ ἔτ' ἐπὶ τούτου παρὰ τῆς τρίτης συζυγίας τῶν νεύρων ἡκόντων, ἀλλ' ἐκ τῶν κατὰ τὸν τράχηλον σπονδύλων, εἰς ἅπαν ὀλίγου δεῖν, ὅ τι μὴ κατὰ μέρος τι μικρὸν αὐτοῦ τῶν παρὰ τῆς πέμπτης συζυγίας ἐμφυομένων νεύρων, ἔνθα τὸ πλάτυσμα τὴν ὑψηλοτάτην ἔχει χώραν. Quæ ſic nos vertimus. Cæterùm latus ille muſculus non recipit neruos à tertia coniugatione: ſed nerui à ceruicis vertebris procedentes, in illum ferè totum diſſeminantur, exigua ipſius parte, ſublimiorìq; excepta, in quam deferuntur nerui à quinta coniugatione. Etc. Sic autem eſſe vertenda hæc, colliges ex libro. xvi. de vſu Partium, pagina. 893.

Pag. 498.

COpus. Sed in lumbis totus neruus ex ſuperiori excidit vertebra. Vbi ſi trãſuerſa eueniat vertebrarũ luxatio, eadem ſecum trahens & ſpinam & neruum, illæſum ſeruat ipſius ſecundum naturam ortum. Græcè legimus. ἐπὶ δὲ τῆς ὀσφύος ὅλον τὸ νεῦρον ἐκπίπτει κατὰ τὸν ὑψηλότερον σπόνδυλον. ὥστε ἐνταῦθα μὲν, ἡ εἰς τὰ πλάγια ἔοπη τῶν σπονδύλων, ἑαυτῇ συναπάγουσα τόν τε νωτιαῖον αὐτὸν, καὶ τὸ νεῦρον, ἄθλιπτον ἐργάζεται τὴν κατὰ φύσιν ἔκπτωσιν αὐτοῦ. Quod ſic clarius interpretabimur. In lumbis autem totus neruus ex ſuperiori excidit vertebra. Quare in eis ſanè, tranſuerſa ſpondylorum luxatio, vnà ſecum abducens & ſpinalem medullam & neruum, illæſum ſeruat ipſius ſecundum naturam ortum.

Pag. 502.

COpus. Nam in iis magna ex parte totus thorax dilatari conſueuit. Græcè. ἐπὶ πλεῖστον γὰρ αὐτοί τὸν θώρακα διαστέλλουσιν ὅλον. Quod eſt. Nam ii plurimum diſtendunt vniuerſum thoracem.

Pag. 510.

COpus. Quin etiam uitiari vocem haud obſcurè contingit, quum vel acutior, vel maior redditur, ob id quod fauces à ſuis muſculis nequeant diſtendi, Græcè. βλάπτεσθαι δ᾽ ἔτι συμβαίνει τὴν φωνὴν εἰς ὀξύτητά τε καὶ μέγεθος. οὐκ ἀφανῶς, κἀπειδὰν οἱ τῆς φάρυγγος μῦες ἀδυνατῶσιν συντείνειν αὐτήν. Hoc eſt. Contingit quoq; haud obſcurè lædi vocem in acumen & magnitudinem, vbi etiam fauces à ſuis muſculis contendi non poſſunt.

Pag. 514.

COpus. Quòd ſi per inſpirationem cuipiam narium pinnæ manifeſtè contrahi videantur, id verò efficax proſtrati roboris indicium eſt. Græcè. ἤ τις ἔις, καὶ κατὰ τὰς εἰσπνοὰς ἐναργῶς ἔχει προδιαστελλόμενα τὰ πτερύγια, σημεῖον καὶ τοῦτο μέγα δυνάμεως ἀῤῥωστούσης. Hoc eſt. Quæ nares, per inſpirationes habent pinnas admodum

dilatatas: id quod etiam magnum imbecillæ facultatis eſt ſignum.

Ibidem.

COpus. Ob ſpiritalium verò inſtrumentorum anguſtiam, totus quidem thorax magna ex parte & celeriter, & frequenter dilatatus. Sed qui ſic laborant, exufflare oīno non conſueuerunt. Græcè. ἐπὶ δὲ ταῖς στενοχωρίαις τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ὅλος μὲν ὁ θώραξ ἐπὶ πλεῖστον διαστέλλεται ταχέως καὶ πυκνῶς. τὴν δὲ ἐκπνοὴν χωρὶς ἐκφυσήσεως οἱ κάμνοντες οὕτως ἴσχουσιν. Quæ ſonāt Ob ſpiritalium verò inſtrumentorum anguſtiam, totus quidem thorax plurimum dilatatur, celeriterq́; & frequenter. Expirationem tamen, qui ſic laborant, abſq; efflatu perficiunt.

Pag. 515.

COpus. Ac licet continenter ſpirare cogatur, non tamē exufflare ſolet, id enim aucti caloris proprium eſt. Græcè. καὶ διὰ τοῦτο συνεχῶς ἀναπνεῖν ἀναγκάζεσθαι χωρὶς ἐκφυσήσεως. ἴδιον γὰρ τοῦτο θερμασίας πολλῆς. Hoc eſt. Ac proinde continenter ſpirare cogetur, abſq; efflatione aliqua: id quod aucti caloris eſt proprium.

Lib. V. Pag. 529.

COpus. Iam ex iocinoris quoq; affectu mori accidit, ſed alia ratione, inedia ſcilicet. Græcè legitur. διὰ γὰρ ἀτροφίαν. Hoc eſt. ob atrophiam: quo affectu detenti, edunt quidem, ſed ciborum vſu non promouentur.

Ibidem.

COpus. Verùm hæ conſentiente corde eueniunt. Græcè. ἀλλὰ καὶ αὗται γίνονται δηλονότι συμπασχούσης τῆς καρδίας. Quod eſt. Sed & ipſæ etiam fiunt corde lege conſortii affecto.

Pag. 540.

COpus. Reſpirationis tempore. Græcè. κατὰ τὴν ἐκπνοήν. Hoc eſt, expirationis tempore.

Pag. 544.

COpus. Ita rurſus intendi præcordia. Græcè. καθάπερ γε πάλιν ἀνασπᾶσθαι μὲν ὑποχόνδριον. Hoc eſt. Quemadmodum rurſus reuelli quidem præcordia.

Ibidem.

COpus. Non incipiente videlicet affectu, ſed quum paratus iam fuerit. Græ. ἤδη κατασκευασμένου τοῦ πάθους. Quod eſt. Iam conſtituto affectu. Pag. 548.

COpus. Nam ad propriam eius rationem pertinet, & appetentiam prohibere, & natantes cibos corrumpere, quemadmodum id haudquaq̃ fieri ſolet, quum cibi in ventriculi fundo firmantur. Græcè. ἐπεί τοι κατὰ τὸν ἴδιον λόγον ἀνορεξίας τε καὶ διαφθορᾶς τῶν ἐπιπολαζόντων ἐργάζεται σιτίων. ὡς τά γ᾽ ἐν τῷ πυθμένι τῆς κοιλίας στηρίζεσθαι πεφυκότα, καὶ μάλιστα ὅτ᾽ ἂν ᾖ δυσδιάφθαρτα, τοιούτων οὐδὲν πάσχει. Quæ ad verbum ſonant. Quandoquidẽ propria quidem ratione faſtidit cibos, eosq; natantes corrumpit. Nam qui cibi in fundo ventriculi confirmantur, ac potiſsimum ſi corrumpantur ægrè, nihil talium patiuntur.

Pag. 549.

COpus. Totum enim ventrem purgat, vireſq; reparat. Græce. καὶ ῥώννυσι πρὸς τὰς οἰκείας ἐνεργείας. Hoc eſt. Atq; ad proprias actiones corroborat. Pag. 553.

COpus. Atq; in pulmonis inflammatiõe eryſipelatis participe, ardentes febres excitantur: quemadmodum vbi in vniuerſo quoq; corpore bilioſi humores ad immoderatum feruorem perueniunt. Græcè. ὥσπερ γε καὶ καθ᾽ ὅλον τὸ σῶμα, διὰ σηπεδόνα χυμῶν χολωδῶν εἰς ἄμετρον ζέσιν ἀφικομένων. Hoc eſt. Quemadmodum etiam per vniuerſum corpus, ob putredinem bilioſorum humorum immodicè efferueſcentium. Pag. 568.

COpus. At fellis folliculus, vtpote cui nullum ſuccurrit ab animali facultate præſidium, etc. Græcè. ὡς ἂν οὐδὲν εἰς τὴν ἀπόκρισιν βοηθουμένην ὑπὸ δυνάμεως ψυχικῆς. Hoc eſt. Ceu Qui nihil iuuetur ad excretionem à facultate animali. **Lib. V I. Pag. 570.**

COpus. Neque aliarum partium ulla afficietur, in his qui aqua frigida uitioſa epota, mox aqua inter cutem corripiuntur. Græcè legitur. ἐπὶ τῶν ἀθρόως καὶ ἀκαίρως ψυχρὸν ὕδωρ μοχθηρὸν πιότων. Hoc eſt. In iis qui confertim, intempeſtiueq; aquam frigidam ſimul atque uitioſam bibunt.

Pag. 577.

COpus. Verùm quum primùm eos vidiſſem, curationem à medicamentis, quæ vrinam ciere poſſent, tentaui, quam poſtea experientia comprobauit. Græcè. ἀλλὰ τήν γε θεραπείαν ὁπότε πρῶτον εἶδον, ἤλπισα διὰ τῶν οὐρητικῶν φαρμάκων ἔσεσθαι. καὶ οὕτως ἀπέβη. Hoc eſt. Cæterùm curationē, vbi primùm eos uidi, per diuretica medicamenta ſperaui futuram. Atq; ita ſucceſsit.

Pag. 584.

COpus. Paucis omnino interuallis vtraq; excernuntur. Græcè. ἀλλὰ ἐκκρεῖ κατ᾽ ὀλίγον ἀμφότερα. Quod eſt. Sed paulatim vtraq; effluunt.

Pag. 589.

COpus. Quæ mulieribus ad pariendum à natura data eſt. Græcè legimus. τὸ πρὸς τὴν κύησιν. Hoc eſt. Ad conceptionem.

Pag. 590.

COpus. Itaq; pereunte ob vteri affectum ſpiratione, quoniam vniuerſum corpus refrigeratur, id enim manifeſtè videtur, fieri poteſt, ut nulla prodeat ab ore ſpiratio, q̄uis ea quæ ī arteriis fit, nequaq̄ intercipiatur. Græcè. ἐγχωρεῖ τοίνυν ἐπὶ τῆς ὑστερικῆς ἀπνοίας, ἐπειδὴ κατέψυκται τὸ πᾶν σῶμα (φαίνεται γὰρ ἐναργῶς τοῦτο) τὴν μὲν διὰ τοῦ στόματος ἀναπνοὴν μηδ᾽ ὅλως γίγνεσθαι, τὴν δὲ διὰ τῶν ἀρτηριῶν γίγνεσθαι. Quod ſic ad uerbū reddidimus. Fieri aūt poteſt, ut pereūte ob uteri affectum ſpiratione, q̄nquidem tunc totum corpus perfrigeratur (id quod euidenter apparet) minimè quidem fiat per os reſpiratio, tranſpiratio autem, quæ fit per arterias, ſeruetur.

Pag. 593.

COpus. Ac ſanorum modo educatus. Græcè. διῃτημένω τε κατα πάντα τρόπον ὑγιεινῶς. Hoc eſt. Salubriq; ſecundum omnia vſus uictus ratione.

Pag. 594.

COpus. Aut præ marcore fœdum, moleſtum q; reddit odorem. Græcè. ἢ σηπεδόνος ἀνιαρᾶς ἀπόζει τὸ σῶμα. Quod eſt. Aut putredinis grauem odorem referens.

Pag. 597.

COpus. Eam eſſe cenſetur vaſorum ad ipſum peruenientium & plenitudo & ſuſpenſio. Græcè legitur. τῶν πρὸς αὐτὰς καθηκόντων ἀγγείων ἡ πλήρωσις, ἅμα τοῖς ἀρτήμασιν αὐτῶν. Hoc eſt. Vaſorum ad ipſum peruenientinm, appendicumq; eorum, plenitudo. Sic nanq; legēdum eſſe, indicat dictio ſequens: quæ eſt talis. Itaq; multiplicatus ſanguis in venis, eas extendit, atq; uicinas ipſis appendices, Nam vbi interpres conuertit vincula, codex Græcus habet ἀρτήματα.

Ibidem.

COpus. Igitur ſi æqualiter vndiq; trahantur, recta erit, & ſine inclinatione ipſorum tranſmutatio. Si uero inæqualiter, ad partē vehementius trahētē intēdunt. Græ. ἐὰν μὲν οὖν ἰσορρόπως ἕλκονται πανταχόθεν, ἀπαρέγκλιτος αὐτῶν ἡ μετάστασις γίγνεται. ἐὰν δὲ ἑτερορρόπως, πρὸς τὸ μᾶλλον ἕλκον ἐκτείνονται. Quæ ſonant. Si igitur æqualiter vndiq; trahatur vterus (apud Græcos enim αἱ μῆτραι in plurali ſignificant vterum) recta erit ipſius tranſmutatio. Si uerò inæqualiter, ad partem vehementius trahentem, intenditur.

Pag. 599.

COpus. Nonnullis panus in extrema ilium parte excitatur, veluti uiris quoq; eodem in loco nonnūquam oriri ſolet. Qui vbi ſuppuratus aliquando fuerit, ſecari debet. Atque hanc partem ſiue membrum ſuppuratum diſſectumq; vidimus, interdum ignorantibus medicis inexper-

tis quid inciderent. inter dũ verò intelligentibus quoq;. Atq; omnia membra ita ſuppurata facilè curantur. Græ. legim⁹. ἐνίαις δὲ καὶ φυματώδης ὄγκος ἐγείρεται, κατὰ τὸ πέρας τοῦ κενεῶνος, οἷοι καὶ τοῖς ἀνδράσι γίγνονται κατὰ τὸ χωρίον τοῦτο. Καί τινι διεπύησεν, καὶ τομῆς ἐδεήθη. Κατὰ τοῦτο γοῦν τὸ μέρος, καὶ κῶλον οἴδαμεν ἐκπυήσαντά τε καὶ τμηθέντα, ἐνίοτε μὲν ἀγνοούντων ὃ τέμνουσιν τῶν ἀπειροτέρων ἰατρῶν, ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ γιγνωσκόντων. Καὶ πάντ᾽ ἰάθη τὰ οὕτω ἐκπυήσαντα κῶλα ῥαδίως. Quæ ſic nos vertimus. Non nullis autem panus in extrema ilium parte excitatur, quales uiris quoq; eadem in parte nonnunq̃ oriri ſolent. Cuidã verò fuit ſuppuratus, ac proinde ſectione fuit opus. Iuxta hanc ipſam partem vidimus colon inteſtinum & ſuppuratum, & ſectum, interdum ignorãtibus medicis inexpertis, quid inciderent: interdum verò intelligentibus quoq;. Quoties autem ſic ſuppuratum fuit colon, facilè curationem recepit. etc. Miror autem Copum, alioqui Virum citra controuerſiam Doctiſſimum, hoc in loco perueruertiſſe Galeni ſententiã, cuius nimirum ſimilem, libro tertio de locis affectis. Pag. 371. q̃ rectiſſimè in hunc modum tranſtulerat. Iam ortum ſupra inguina panum, ac ſuppuratum, quum medicus incideret, ſtercus ſubſecutum, in colo abſceſſum eſſe declarauit. Pag. 606.

COpus. Quippe eodem tempore omnes totius animalis arteriæ, inter ſeſe ſimiliter producuntur. Græcè. διαστέλλονται. Hoc eſt. Dilatantur.

Lib. I. de differentiis febrium.

Pag. 611.

LEonic. Ac nihilo minus in corde ipſo, ut quæ ad idem confluat cum omnibus ipſis. Græcè. ὡς ἂν σύρρους ὑπάρχουσα πάσαις αὐταῖς. Quod eſt. Ceu confluxile & conſpirabile cum uniuerſis arteriis.

Pag. 613.

LEoni. Ex quarum numero febris eſt una, quoniam in corde quædam præter naturam caliditas generatur.

Græcæ legitur. ἐπειδὰν ἐν τῇ καρδίᾳ. Hoc eſt. Vbi in corde. &c.

Pag. 6 1 4.

LEonic. Ira autem eſt, ueluti quidam feruor ac vehemẽs motus potentiæ iraſcibilis in ipſo cordis corpore ſita. Græce legitur. κατιδρυμένης: hoc eſt. collocatæ: ſic ut participium hoc referat non iracundiam, ſed iraſcibilem facultatem, quæ in corde ſuam ſedem ſortitur.

Pag. 6 1 5.

LEonic. Quoniam autem conſtringi terminum exteriorem, aut obſtrui penitiorum partium meatus contigerit. Græce legitur. ἐπεὶ δ᾽ ἂν δὲ. Sed legendum eſt. ἐπειδὰν δὲ. Hoc eſt. Vbi uero. &c.

Pag. 6 1 6.

LEonic. In obſtructionibus quidem foraminum. Græce legitur τῶν πόρων. Hoc eſt. meatuum.

Ibidem.

LEonic. Quoniam non bene continentur. Græce. μηκέτι κρατούμενοι. Quod eſt. Quum neq; amplius uincantur.

Ibidem.

LEonic. Propterea autem, quicunq; cibi glutinoſi ſunt ac craſſi, ſunt magis morbis obnoxii. Græce διὰ τοῦτο καὶ ὅσα γλίσχρα, καὶ παχύχυμα τῶν ἐδεσμάτων, νοσωδέστερα. Hoc eſt. Iccirco q̃cunq; ex cibis lenti & craſſi ſunt ſucci, ii magis morbifici exiſtunt. &c. Humana ſiquidem corpora dicuntur obnoxia morbis: cibi autem, vel morbifici, vel ſalubres.

Pag. 6 1 7.

LEonicenus. Ex quibus omnibus ſimul cor affici eſt neceſſarium. Græce. οἷς ἅπασι συνδιατίθεσθαι τὴν καρδίαν, ἀναγκαῖον ἐστί. Hoc eſt. Cum quibus omnibus ſimul cor affici eſt neceſſarium.

Pag. 6 3 0.

LEonic. Sicuti in his qui non tempore frigidam bibunt. Græce ἀκαίρως. Hoc eſt. intempeſtiue.

Pag. 633.

LEonic. & quidem ſæpius commouent, dormitantium more. Græcè legitur. καὶ μέν τοι καὶ μύουσι ὡς τὰ πολλά. Hoc eſt. ac ſanè ſæpius conniuent.

Pag. 635.

LEonicenus. Omnibus ſiquidem hecticis febribus hoc in ſeparabile adeſt indicium, allato cibo quidem, febrem accēdi. Græcè legitur. ἀνάπτεσται μὲν τὴν τερμασίαν. Hoc eſt. Caliditatem quidem accendi.

Pag. 636.

LEonicenus. In omnibus ſiquidem febribus aliis huiuſce modi introitus etiam præter cibum aſſumptum, fiunt incompreſſi. Græcè legitur, εἰσβολαὶ ἄθλιπτοι. Hoc eſt inconcuſſi inſultus.

Pag. 637.

LEonicenus. Si enim aquam frigidiſſimam miſcueris. Græcè legitur. καταχέῃς. Hoc eſt. infuderis.

Lib. II. de differentiis feb.

Pag. 644.

LEonicenus. At in tertianis quidem, cauſam à qua prouenit, rei quodammodo pungentis, ac ferientis ſenſum repræſentat: in quartanis autem, refrigerantis. Græcè. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν τοῖς τριταίοις οἷον νύττοντος τε καὶ τιτρώσκοντος, τὴν αἴσθησιν ἐνδείκνυται τοῦ ποιοῦντος αἰτίου. τὸ γε ἐν τοῖς τεταρταίοις, οἷον ψύχοντος. Hoc eſt. Sed qui in tertianis accidit rigor, ceu rei cuiuſdam pungentis atque ferientis, ſenſum cauſæ repræſentat: qui ĩ quartanis autem, tanquàm refrigerantis.

Ibidem.

LEonicenus. Atque in pluribus circuitibus continentur. Græcè additur ταῖς κατὰ μέρος. Hoc eſt: in pluribus particularibus circuitibus.

Pag. 646.

LEonic. Ac ſecundæ acceſſionis feſtinat inuaſio. Græcè. καὶ τοῦ δευτέρου παροξυσμοῦ πρωιαίτερον ἡ εἰσβολή.

hoc eſt multo magis feſtinat inſultus: ſiue anticipat.

Pag. 647.

LEonicenus. Quicquid optimum fieri contigerit. Græcè. ὅσον ἂν ἐγχωρῇ γενέσθαι χρηστόν. Hoc eſt. Quicquid potuerit corrigi.

Pag. 657.

LEonicenus. Sic & hemitritæus, dimidiam eius partem habet tertianam. Græcè habetur ἑαυτοῦ. Hoc eſt, ſui ipſius.

Pag. 661.

LEonic. Eſtq́; tardi ac difficilis motus, frigida ac lenta exiſtens materia. Græcè legitur. ἀργοῦ καὶ δυσκινήτου, καὶ ψυχροῦ, καὶ βραδυπόρου τὴν φύσιν ὑπάρχοντος. Quod eſt. Quum nimirum is humor piger, ægrè mobilis, frigidus, ac naturaliter tardè permeans exiſtat.

Pag. 663.

LEonic. Nam ex his quæ de bilioſa & pituitoſa febre ſimul commiſtis conſcripſimus, licet & hæc ad atræ bilis humorem transferentem, eius cum vtraq; illarum cōplexionem ac confuſiouem pariter coniecturari. Græcè legimus. κἀπὶ τὸν μελαγχολικόν. Hoc eſt ad melancholicam febrem.

Pag. 665.

LEonicenus. Externa autem corrumpere, quod eſt putreſcere. Græcè. ὅπερ ἐστὶ σήπειν. Hoc eſt. Quod eſt putrefacere.

Ibidem.

LEonic. Calor autem extrinſecus, ſanguinem opprimit. Græcè. ἔξωθεν δὲ θερμότης ἐπιγίγνεται τῷ αἵματι. Hoc eſt incaleſcit autem externo calore ſanguis.

Pag. 666.

LEonic. Quod ex his humoribus, qui carbunculi appellātur, contingit. Græcè. ὥσπερ κἀπὶ τῶν καλουμένων ἀνθράκων, &c. Nempe. Quemadmodum in uocatis carbonibus.

Pag. 668.

LEonicenus. Inflatur. Græcè ἐκφυσᾶται. Hoc eſt, efflatur.

Pag. 669.

LEonic. Ita & in interioribus quæcunq; non videntur eandem proportionis ſimilitudinem ſeruare, fieri concipiendum. Græcè. οὕτω χρὴ νοῆσαι κατὰ τῶν ἐντὸς, ὅσα μὴ φαίνεται, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν σωζομένην ἔχοντα. Hoc eſt. Sic oportet imaginari etiam in interioribus, quæcunq;, quum non ſint obiecta viſui, eandem tamen analogiam perpetuò ſeruant. Ibidem.

LEonic. Et meatus qui materiam inutilem excernunt. Græcè legimus. ἐξοχετεύοντες. Hoc eſt. deducentes. Siquidem non meatus, ſed facultas ipſa expultrix excernit. Pag. 673.

LEonic. Quia videlicet humor, quem proprius calor non obtinet, nihil habet reliquũ. Græcè. ὅτι τε τὸ μὴ κρατούμενον ὑγρὸν ὑπὸ τῆς οἰκείας θερμότητος, ὑπόλειπον ἔχει. &c. Hoc eſt. Et quia humori qui à proprio calore non vincitur, nihil amplius ſupereſt, niſi. &c.

Pag. 677.

LEonic. Neq; etiam omnibus æqualiter accendi aut diſſolui contingit. Græcè legitur. προσήκει. Hoc eſt oportet. Pag. 678.

LEonic. Vt febris accendatur. Græcè. καὶ πυρετὸν ἐξάπτειν. Hoc eſt. Ac febris accendatur.

Pag. 679.

LEonic. Sed id ſolum quod ita eſt extenuatum, & in ſubtilioris vaporis naturam tranſierit. Græcè. ὡς εἰς ἀτμοῦ λεπτοῦ μεταστῆναι φύσιν. Hoc eſt. Vt in tenuis vaporis naturam tranſierit. Pag. 680.

LEonic. Quidam feruentium humorum difflatus. Græcè additur. οὖσα. Hoc eſt. Exiſtens.

Pag. 681.

LEonic. Quod qui putreſcere incipit humor, in aliquo membro conſiſtit. Græcè legitur. ἕτερον ὑπάρχειν. Hoc eſt. Alter, ſiue diuerſus, exiſtit.

Libro de arte medicinali.

Pag. 706.

LEonic. Et inſalubrium. Græce`. καὶ νοσωδῶν. Hoc eſt. & morbidorum. Pag. 709.

LEonic. In uno autem tempore, quod ita eſt neutrum, conſiſtere nequit. Græce` additur. ἀκριβῶς μὲν. Hoc eſt. Accurate` quidem nequit conſiſtere.

Pag. 713.

LEonicenus. In hae enim neceſſe eſt, ut poſteriores, prioreſ'ue partes. Græce` legitur. τὰ τε ὄπισθεν, καὶ τὰ ἔμπροσθεν. Hoc eſt. Poſteriores prioresq; partes.

Pag. 715.

LEonic. Mediiq; ſunt inter eos qui omnino ſunt criſpi, & ſimplices. Græce` corrupte` legitur καὶ ἁπλῶν, pro ἁπαλῶν. Hoc eſt. lenes. Pag. 716.

LEonic. Capilli quoq; in his ſtatim in lucem editis, habēt in capite ortum. Græcè habetur. ταχέως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φύονται. Hoc eſt. Celeriter generantur.

Pag. 718.

LEonic. Implentur uerò, atq; aggrauantur eorum capita à calidis. At ſi humectentur, tunc multo magis excremētorum habent multitudinem. Græcè. εἰ δὲ καὶ ὑγραίνοιντο, πολὺ δή που μᾶλλον ἡνίκα καὶ πλῆθος ἴσχουσι περιττωμάτων. Hoc eſt. Quod ſi humectentur etiam, tūc multo magis, præcipuè dum excrementorum copia redundant. 3

Pag. 720.

LEonic. Paruitas verò oculorum, adiuncta quidem concinnitate, ac virtutum operatione. Græcè. καὶ τῇ τῶν ἐνεργειῶν ἀρετῇ. Hoc eſt. Et operationum uirtute.

Pag. 723.

LEonic. Ad actiones autem prompti ſunt, & iracūdi, et īpudentes. Græcè legitur: καὶ ταχεῖς. Hoc eſt. celeres: non impudentes: quod interpres uertit. Pag. 725.

LEonic. Sed de inſitis vnicuiq;, ac naturalibus nos expoſuiſſe. Legendum tamen eſt: ſunt à nobis expoſita. Alioqui non rectè fluit oratio, ſi illinc eam deducas, vbi Galenus ait. Quod quæcunq;. &c.

Pag. 735.

LEonicenus. Dictum verò eſt in tertio de cauſis accidentium, q̄ cuiuſq; potentiæ virtus & vitium, temperatura principalis exiſtit. Græcè habetur. εἴρηται δ' ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τῶν ἐν τοῖς συμπτώμασιν αἰτίων, ὡς τῆς ἑκάστης δυνάμεως ἀρετῆ τε καὶ κακία, ἡ προηγουμένη κρᾶσις ἐστίν. Quæ iudicio meo ſic ſunt vertenda. Dictum autem eſt in tertio de ſymptomatum cauſis, quod ipſius potentiæ virtus & uitium, à temperiæ præcedente oritur.

Pag. 736.

LEonic. Ad imum ventriculi locum, quem Græci pyloron vocant. Græcè. εἰς τὸν πυλωρόν. Hoc eſt. Ad imum orificium ventriculi, qui ianitor appellatur.

Pag. 746.

LEonic. Horum autem ſingulorum, quæ dicta ſunt, qualitas in ipſa corporis conſtitutione eſt eligenda. Græcè habetur. ἐπὶ τῆς ἀρίστης κατασκευῆς. Hoc eſt. in optima conſtitutione.

Ibidem.

LEonic. Alteram verò eam quæ ad optimam transferũt. Græcè. ἕτερα δὲ τῶν ἐπὶ τὴν ἀρίστην ἀγόντων. Hoc eſt. Alteram verò, earum quæ ad optimam ducunt.

Pag. 751.

LEonicenus. Alias quidem eſſe ſalubres cauſas eius temperaturæ. Græcè legimus. δυσκρασίας. Hoc eſt intemperantiæ.

Pag. 754.

LEonic. Atq; ad illas impellemus, quæ nullum habent principatum. Græcè. ἐρεθίσομεν δὲ τὰς, εἰς μὴ κυριώτατα. Hoc eſt. Irritabimus autem illos, qui ad partes minimè principes, ſcilicet ducunt.

Pag. 757.

LEonic. Intentio tamen, quoad fieri poteſt, curationem adhibere, ad contrarium euerſionis adducendo. Græcè habetur. ὅσα μὲν οὖν ἐν πνεύμονί τε καὶ θώρακι περιέχεται,

χεται. μετὰ βηχῶν μὲν ἡ κένωσις, ὑπὸ δὲ φαρμάκων λεπτυντικῶν. Quod eſt. Quæcunq; igitur in pulmone, atq; thorace ambiuntur, cum tuſsi ſanè expurgantur, ſed à medicaminibus extenuantibus. Ibidem.

LEonic. aut per vrinam, aut per ventriculum. Græcè. ἢ γαστρός. Hoc eſt. aut per aluum. Nam ventriculus, ſiue ἡ κοιλία, ventrem ſuperiorem ſignificat: quemadmodũ ἡ γαστὴρ, inferiorem. Pag. 760.

LEonic. Prius à parte repellendum. Mox diſpergendum. Græcè. ἀπωθεῖσθαι τοῦ μέρους πρότερον, ἢ διαφορεῖν ἐπιχειρεῖν. Hoc eſt. Prius debes repellere à parte, quàm aggrediaris diſcutere. Pag. 764.

LEonic. Hæc igitur omnia ſanare poſsibile eſt. Græcè legitur. σχεδὸν δυνατὸν ἐστιν. Hoc eſt. Propemodum eſt poſsibile. Pag. 765.

LEonic. Quare & duplex ſanandi modus. Alter quidem ad oppoſitam partem ei à qua facta eſt permutatio, intendendo, atq; impellendo. Alter verò, id quod cõtinet, firmius, ſolidiusq; reddendo. Græcè. ὥστε καὶ ἡ ἴασις τῷ μὲν, ἐξ ἀντιτασέως τε καὶ τῆς εἰς τὸ ναντίον, ἢ παρήλλαξεν, ὤσεως. τῷ δὲ, ἐκ τοῦ στενὸν ἐργάσασθαι τὸ περιέχον. Hoc eſt. Quare & curatio ipſa, in illa quidem (hoc eſt, in luxatione) fiet, ad oppoſitam partẽ ei, ad quam facta fuit permutatio, ĩpellẽtibus uobis. In altera verò (hoc eſt in enterocele) id quod continet, firmius ſolidiusq; reddentibus.

Libro quomodo ſimulantes morbum ſint coarguendi. Pag. 771.

FIcardus. Quando ex indigeſtione. Græcè. ἐξ ἀπεψιῶν. Hoc eſt. ex cruditatibus.

SECTIONE QVINTA.

Lib. II. De medendi methodo. Pag. 45.

LInacer. Nyctilopa dicunt. Græcè legitur. νυκτάλωπα: Hoc eſt, nyctalopa. Dicitur aũt nyctalops, qui noctu cœcus eſt, quum clarè interdiu cernat. Plin. lib. 8. Cap. 50. huius voculæ meminit dicens. Reſtituit veſpertinam aciem

his quos nyctalopas vocant. Pag. 67.

LInacer. Quippe ipſam ſequentis ſiue agendi inſinuationem. Græcè: τὴν γὰρ οἷον ἔμφασιν τῆς ἀκολουθίας. Hoc eſt. ipſam veluti conſequutionis imaginem.

Lib. III. Pag. 115.

LInacer. Sin ſiccior debito particula tãto fuerit, quãto corporis temperamentũ iuſto eſt humidius. Græcè habetur. εἰ δὲ πλέον εἴη τὸ μόριον τοῦ μετρίου ξηρότερον, ἢ ὅσω τοῦ σώματος ἡ κρᾶσις ὑγροτέρα. Hoc eſt. At ſi particula fuerit ſiccior iuſto, q̃ corporis temperamentum ſit iuſto humidius.

Lib. IIII. Pag. 144.

LInacer. Exiguorum ſtatus mutatio. Græcè. μεταποροποιήσεως. Hoc eſt. tranſmutationis meatuum.

Lib. V. Pag. 171.

LInacer. Præſertimq́; per anguſtas, vel principes particulas. Græcè. καὶ μάλιστα διὰ στενοχωρίας τινάς. Hoc eſt. & præcipuè per anguſtias quaſdam.

Lib. VIII. Pag. 285.

LInacer. Itaq; ſi iam pñs febris eſt. &c. Græcè. εἰ μὲν οὖν ἤδη γεγονότες εἶεν οἱ πυρετοί. Hoc eſt. Si igit̃ genitæ iã febres fuerint. Pag. 317.

LInacer. Alterã quæ ex ipſorũ quę indicant, dignitatib[9] cenſeat. Græcè. ἕτερον μὲν αὐτοῖς τοῖς τῶν ἐνδεικνυμένων ἀξιώμασι μετρούμενον. Hoc eſt. Alterã, quæ ex indicantiũ dignitatibus ſpectat. Huic verſioni noſtræ ſubſcribit q̃d habet lib. XI. Pag. 394. Perpenſis ſcilicet indicantiũ ſcoporũ tum magnitudine, tũ dignitate. Pag. 394.

LInacer. Perpenſis ſcilicet eoꝶ quæ indicẽt. Græcè addit σκοπῶν. Hoc eſt, ſcopoꝶ. Lib. XII. Pag. 433.

LInacer. Quod ad dolores ex ſenſus torpore ſedandos, nullo minus eſt celebre. Græcè. οὐδενὸς ἧττον ἔνδοξον ὀδύνας πραΰνειν ναρκώσαν τὴν αἴσθησιν. Hoc eſt. Quod ad dolores ſedandos ſtupefaciẽdo ſenſum, nullo minus eſt celebre.

Pag. 442.

LInacer. Nam ſi imbecillũ illi caput eſt, & q̃d facile calẽ-

tibus vinis impleat, &c. Græcè legitur. ὑπὸ τῶν θερμμῶν οἴνων. Hoc eſt, & calidis vinis. At multa frigida vina facile incaleſcere pñt, ſi videlic et igni admoueantur.

Lib. XIII. Pag. 490.

LInacer. Imò poſtea q̃ vniuerſum corpus vacuaueris, ac neceſſariũ eſt, eorũ quæ in inflãmata parte continentur, aliquid educas. Græcè. ἀλλ᾽ ἐπειδὰν ὅλον τὸ σῶμα κενώσῃς, καὶ χρεία σοι γίνηται κενῶσαι τι, καὶ ἐκμοχλεῦσαι τῶν κατὰ τὸ φλεγμαῖνον. Hoc eſt. Sed poſtea q̃ vniuerſum corpus vacuaueris, utileq́; fuerit, eorũ quæ in inflammata parte continent̃, aliquid etiam educere.

Ibidem.

LInacer. Generandis aũt adhuc vitiis. Græcè. γινομένων δ᾽ ἔτι τῶν παθῶν. Hoc eſt. Vbi verò affectus etiãnum in gñatione conſtant.

Lib. XIIII. Pag. 529.

LInacer. His verò etiã picari cõmodũ eſt: idq́; tertio aut quarto quoq; die. Grecè. δι᾽ ἡμερῶν ἤ τοι τριῶν, ἢ τεττάρων. Quod eſt. Curriculo triũ, aut quatuor dierũ. Cũ qua lectione in vnũ conſpirat ſentẽtia illa, quæ paulo poſt habet in hunc modũ. Ergo neq; aſſiduè id ægrotanti corpori admonere cõueniet: nec quũ cõueniet, ſæpe illinire: verùm in hyeme bis: in æſtate ſemel id feciſſe, eſt ſatis. Vnde liquet, ex ſententia Galeni, minimè quidẽ tertio, aut quarto quoq; die illos ægros picandos eſſe: ſed ſemel quidẽ æſtate: bis aũt hyeme: ſic tñ vt ſingulæ vices triduum, aut quatriduũ occupẽt.

Pag. 531.

LInacer. Mẽbranulã mollẽ firmãq́; cuti gũmi illitæ circũ uoluens. Græcè addit. χάρτου. Hoc eſt ex charta mẽbranulã.

Lib. I. De arte curatiua ad Glauconem.

Pag. 7.

LEonicenus. & oculorum motus manifeſtus. In excuſis exemplaribus Græcis legitur δήλη. Vetuſtisſimus antẽ manuſcriptus habet δηλοῖ. Vt ſit ſenſus. Oculorũ etiam motus indicat. &c. Nam quî fieri poteſt, ut manifeſtus ſit in eis oculorum motus, quumvix posſint (quod poſtea ſubditur) palpebras ipſas attollere? pag. 14.

LEonic. Nam quæ velociter fiunt, ac celeriter ad ſtatum veniunt, &c. Græce legtiur. τὰ μὲν γὰρ ὀξέα. Hoc eſt, morbos acutos. Pag. 17.

LEonic. Non igitur notę, minimeq́; exquiſitæ febres diuturnæ ſunt, vt quotidianæ, & quartanæ. Græcè. οὐκ οὖν οὐδὲ χρόνιοι ὁμοίως τεταρταίῳ, καὶ ἀμφημερινῷ, οἱ οὐκ ἀκριβεῖς. Hoc eſt. Non igitur quemadmodum exquiſitæ quotidianæ & quartanæ, ſic etiam non exquiſitæ ſunt lōgę.

Pag. 29.

LEonic. Atq; ideò vehemētes euacuationes, quæ ex matricibus fiunt, cucurbitulæ mamillis appoſitæ ſtatim ſedant. Græcè. αἱ παρὰ τοὺς τιτθοὺς προσβαλλόμεναι. Hoc eſt. Iuxta mā̄mas applicitæ. Debent itaq;, dum ſic reuellere eſt animus, non ipſis mamillis, ſed radici earum, cucurbitulæ ipſæ applicari, ſi qua fides medicorũ decretis ſit adhibēda.

Pag. 37.

LEonic. An calidæ ſint, an vrentes. Græcè. καὶ διακαεῖς. Hoc eſt. Atq; vrentes.

Ibidem.

LEonic. Ac ſubmerſæ quodāmodo. Græcè. οἷον σμυχόμεναι. Quod eſt. Veluti fumigantes.

Pag. 38.

LEonic. Sed ante criſis perturbationem. Græcè. ἀλλ᾽ ἐν τῇ πρὸ τῆς κρίσεως ταραχῇ. Hoc eſt. Sed in ipſa ante criſim perturbatione. Ibidem.

LEonic. Nam ſi quod in eo membrum agitatur. Græcè. εἰ γὰρ καὶ πάλλοιτό τι τῶν ἐν αὐτῷ μορίων. Hoc eſt. Etenim ſi quæ in ipſa facie pars palpitet.

Lib. II. Pag. 42.

LEonic. Nam ex duabus ſpeciebus, quæ quidem nuper dictæ ſunt, altera &c. Græcè legit. τῶν γὰρ ἄλλων δυοῖν εἰδῶν, τὸ μὲν ἤδη προειρημένον. Hoc eſt. Aliarum verò ſpecierum duarum, hæc quidem, cuius nuper mentionē fecimus.

Ibidem.

LEonic. Sed minus calida & acri, q̄ ſit prior. Græcè. ἢ ἡ

πρόσθεν. Hoc eſt. Quàm illæ ſpecies priores.

Pag. 46.

LEonic. Sufficit aũt in huiuſcemodi affectibus, vehementiam doloris mitigare, cũ aliquo ex his, quod ex vino dulci, & oleo roſaceo, & pauca cera, quæ in vtroq; ſit liquata, conficitur. Græcè legimus. ὅσα διὰ γλυκέος, τε καὶ ῥοδίνου, καὶ κηροῦ βραχέος, ἐν ἀμφοῖν τετηκότος, συγκεῖται. Hoc eſt. Quæ ex paſſo, & oleo roſaceo, & pauca cera, quæ in vtroq; liquata ſit, conſtant.

Pag. 48.

LEonicenus. Herpetes aũt, quantum ad totius corporis euacuationẽ attinet, vt eryſipelata curare oportet. Quantum verò ad ipſius particulæ patientis locũ. &c. Græcè. τὰ δὲ περὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ πεπονθότος μέρους. Hoc eſt. Quantum uerò ad eam, quæ patienti debetur particulæ.

Pag. 51.

LEonic. Aut mamillis cucurbitas appoſueris. Græcè. ἢ παρὰ τοὺς τιτθούς. Quod eſt. Aut iuxta mamillas.

Ibidem.

LEonic. Et cucurbitulas coxis applicueris. Græcè legit. μηροῖς. Quod equidem mallem vertere inguinibus, aut fœminibus.

Pag. 52.

LEonic. A coniunctis euacuatio facienda eſt. Græcè. ἀπὸ τῶν ὁμοζύγων. Hoc eſt. à coniugatis.

Pag. 54.

LEonic. Iam verò, & qualitates quædã extraneæ. Græcè. ἄτοποι. Hoc eſt. inſolentes.

Pag. 71.

LEonic. Igiť emplaſtica oĩnò medicamẽta, quale eſt Macharionis, & Epigoni, & quod Iſis cognominať, vbi ad emmotorũ vſum deducunť, cerati indigẽt admiſtione. Nempe hæc ad ſinus vtilia ſunt. Græcè legitur. ὅσα τοίνυν ἐμπλαστικὰ φάρμακα τελέως ὄντα, καθάπερ τό τε τοῦ Μαχαιρίωνος, καὶ τὸ τοῦ Ἐπιγόνου, καὶ τὸ προσαγορευόμενον Ἶσις, εἰς τὴν τῶν ἐμμότων χρῆσιν ἀγόμενα, κηρωτῆς μιγνυμένης δεῖται, ταῦτα γὰρ

ἐπιτήδια τοῖς κόλποις ἐστὶ. Hoc eſt. Quæcũq; igitur exquiſitè emplaſtica medicamenta quũ ſint, quale exiſtit quod ad Macharionẽ, Epigonemq́; referi, quodq́; Iſis cognominat, vbi deducunt ad emmotorum vſum, cerati miſcella indigẽt, ea enim ad ſinus utilia ſunt. Pag. 78.

LEonic. Quæ à natura purgationẽ non habent. Græcè. ὅσαι μηκέτι καθαίρονται, τὴν κατὰ φύσιν κάθαρσιν. Hoc eſt. Quæ naturali ſua purgatione priuant. Pag. 80.

LEonic. Paſsiones inſequũtur. Græcè. συμπάθειαι ἕπονται. Hoc eſt. Per conſenſum afficiuntur continuæ partes. Ibidem.

LEonic. Quũ propè loca mortalia fit iſignis aduſtio. Græcè legit. ὅταν ἐγγὺς καιρίων μορίων. Sed legẽdũ eſt κυρίων. Hoc eſt. propè pricipales particulas. Pag. 82.

LEonic. Hæc quidẽ ad te miſſa, qui longè peregrinaturus eras, mediocriter ſe hẽre viſa ſunt. Grecè. ταῦτα μὲν οὖν εἰς ἀποδημίαν σοι μακρὰν στελλομένῳ, νομίζω συμμέτρως ἔχειν. Hoc eſt. Atq; hæc quidem arbitror tibi eſſe abundè, qui ad longam profectionem accingeris.

Lib. de curandi ratione per venæ ſectionem. Pag. 90.

THeodoricus Gerardus. Quoniã aũt calida ſimul, humidaq́; oĩa, facillimè putreſcere apparẽt. Grecè. τάχιστα. Hoc eſt, celerrimè. Pag. 98.

THeod. Neq; enim vbi tanta crudorũ humorum copia accumulata eſt, vt ſecandã venam præcipiat, ratio redarguitur. Nam iſtis viriũ robur non adeſt. Eſtq́; hoc iudiciũ eos haud poſſe ſanguinis miſsionẽ pferre, quũ vnà cũ colore corporis totius, qui tũ viſitur, ſanguinẽ abundantem indicante, pulſus adeſt inæqualis, aut in vehementia & magnitudine p inæqualitatẽ eius, obſcurus & paruus exuperãt. Grecè legimus. οὐδὲ γὰρ ὁπότε πλῆθος ὠμῶν χυμῶν ἤθροισται τοιοῦτο, ὡς κελεύεσθαι φλεβοτομεῖν, ὁ λόγος ἐλέγχεται. ῥώμη γὰρ τούτοις δυνάμεως οὐ πάρεστι, καὶ αὐτό γε τοῦτ᾽ ἐστὶ γνώρισμα τοῦ μὴ δύνασθαι φλεβοτομίαν ἐνεγκεῖν αὐτούς, ὅταν ἅμα τῷ χρώματι τοῦ παντὸς

σώματος ἐκπεπτοκότι τοῦ δηλοῦντος αἷμα πλεονάζειν, ὁ σφυγμὸς ἀνώμαλος ἢ κατὰ σφοδρότητα καὶ μέγεθος, ἐπικρατούντων κατὰ τὴν ἀνωμαλίαν αὐτοῦ, τῶν ἀμυδρῶν, τε καὶ μικρῶν. &c. Cæterùm vbi legit̃ κελδύεσθαι, legendũ eſt, καλύεσθαι. Vt ſic totam illam orationẽ (quæ veluti reſpõſio quædã ad obiectiones tacitas eſt) cõuertamus. Neq; verò vbi tanta crudorum humorũ copia accumulata eſt, vt ſecandã venã prohibeat, ſermo hic redarguit̃. Nam iſtis viriũ robur non adeſt. Eſtq; indiciũ eos haud poſſe ſanguinis miſsionem perferre, q̃ præter colorem totius corporis, degenerantẽ in ipſis ab eo, qui ſolet ſanguinis copiã oſtendere, etiam eoꝝ pulſus inæqualis in vehementia & magnitudine exiſtit, præpollentib⁹ ſecundum ipſam inæqualitatẽ imbecillis ſimul & paruis. &c. Hanc uerſionẽ confirmant quæ Galenus paulo poſt ſubdit in hunc modũ. Habebis eoꝝ indicium, tũ colorem plumbeũ, aut ex pallido albũ, omniaq; potius q̃ rubrũ. Pag. 99.

Theod. Geminã me vacuationis viã proponere noſtis. Per vacuationẽ quidẽ, &c. Græcè legit̃. διὰ φλεβοτομίας μὲν. Hoc eſt. Per uenæ quidem ſectiones.

Pag. 105.

Theod. Nec verearis multum detrahere, ſi rubrior, flauiorq; multo fluat: aut pro puro aut rubro, liuidus. Græcè habetur. καὶ μὴ ὀκνεῖν συχνὸν ἀφαιρήσειν, ἔστ' ἂν ἐρυθρότερον τε καὶ ξανθότερον πολὺ ῥυῇ. ἢ ἀντὶ καθαροῦ, τε καὶ ἐρυθροῦ, πελιδνὸν. Hoc eſt. Nec verendum eſt multũ detrahere, donec rubicundior, longeq; flauior effluat: aut pro puro & rubro liuidus. &c. Siquidem conſtituit ſignum Hippocrates (vt idem Galenus teſtat̃) q̃ aliquid ſanguinis è phlegmone in venam ſectã aſſumptum ſit, permutationẽ ipſius.

Pag. 107.

Theod. Sic affecto liene, haud æquè adiuuerit circa medium digitũ ſiniſtræ manus inciſa vena. Græcè. οὕτω τοίνυν καὶ σπληνὸς πάσχοντος ἡ τῆς κατὰ τὸν παρὰ μέσον δάκτυλον φλεβὸς διαίρεσις ὤνησεν ἐξ ἀριστερᾶς χειρός. Quod eſt. Similiter etiam laborante ſplene, ſectio venæ quæ iuxta

annularem digitum eſt in ſiniſtra manu, contulerit. Huic le-ctioni ſubſcribit quod habetur pag. 106. in hunc modum. Quemadmodum putant, qui lienem curari aiunt, à venę ad ſecundum paruum digitum ſitæ, ſectione.

Pag. 109.

THeod. Niſi prius expurgat⁹ foret. Græcè. ἀνὶ τοῦ πρϱ κενωθῆναι. Hoc eſt. Niſi prius vacuatus fuiſſet. Siquidē non agit illic Galenus de euacuatione quæ fit per medicamē ta, quam rectè aliquis purgationē vocauerit: ſed de illa quæ perficitur per uenæ ſectionem, & quæ minimè purgatio di-cenda eſt. Pag. 111.

THeod. Datur aūt & hoc tempore medicamentū quod propriè amarum appellatur, centū habens drachmas mixtis aliorū medicaminum cuiuſq; ſex. Græcè legitur. ὃ τὰς ἑ ἔχει ∠ τῆς ἀλόης μιγνυμένας ταῖς τῶν ἄλλων φαρμάκων ἐξ ἑκάστου. Hoc eſt. In quo ad centū aloes drachmas, cuiuſq; aliorum medicaminū drachmæ ſenæ miſceni. &c. Eſt enim Andromachi compoſitio, cuius Galenus meminit octauo de compoſitione medicamentorum ſecundum loca.

Pag. 112.

THeod. Quam ob rem podagricos ex cubito purgato. Græcè. χρὴ κενοῦν. Hoc eſt, vacuare oportet.

Cap. De reuulſione. Pag. 119.

THeod. Vberibus admota. Græcè. παρὰ τοὺς τιτθοὺς. Hoc eſt. Iuxta mammas.

Lib. de venæ ſectione aduerſus Eraſiſtratum.

Pag. 126.

IOſephus Tectander. Vt interim noxas reticeā, quæ ex inediis neceſſariò euenire ſolent. Grece. ταῖς μακραῖς ἀσιτίαις.. Hoc eſt. ex longis inediis. Ibidem.

IOſephus. Acerbiora, maligniora'q; effecta. Græcè. δριμύτερα γενόμενα. Hoc eſt. Acriora effecta.

Lib. de venæ ſect. contra Eraſiſtratæos.

Pag. 145.

IOſephus. Ego verò, quanquam antea ſermonem cum

medicis inſtituere opus habebam, quo ea conſyderarem, quæ illi pro non admittendo venæ ſectionis vſu, dicturi fuiſſent. &c. Græcè. ἔμπροσθεν μὲν οὖν ἐδεδίειν εἰς λόγους ἰέναι τοῖς ἰατροῖς, εἰκάζων ἃ μέλλουσι ἐρεῖν εἰς τὸ μὴ χρῆσθαι τῇ φλεβοτομίᾳ. Hoc eſt. Primo igitur veritus fueram cum medicis ſermonem conferre, coniectans quæ dicturi eſſent, de non admittenda venæ ſectione.

Lib. de maraſmo.

NIcolaus lauachius. Hinc liquido apertum eſt, q̃ ſi corporis totius ſit affectus tabes, affici animal ſine principis membri paſſione nequeat. Græcè habetur. οὐκ ἄνευ τῆς ἀρχῆς τοῦ ζώου παθόντος γίνεται. Quod nos vertimus. Minimè quidem fit, niſi ſit etiam principium animãtis affectum. Pro quo principio intelligendum ſanè eſt cor: vtpote quod vnum præcipuè in maraſmo afficiatur.

Eodem lib. iuxta finem.

NIc. Lauach. Cæteris autem ex viſceribus vtplurimum ab affecto loco in ventrem redundans bilioſus ſuccus hecticas ciere febres poteſt. Græcè. ὡς τὰ πολλὰ μὲν οὖν κατὰ τὰ λοιπὰ σπλάγχνα μετὰ χολώδους χυμοῦ συνίστασθαι πέφυκεν ὁ ἑκτικὸς πυρετὸς, ἀναποθέντος εἰς τὴν γαστέρα τοῦ πάσχοντος τόπου. Hoc eſt. Vt plurimum aũt, ſecundum reliqua viſcera gignitur hectica febris, infuſo bilioſo humore in vẽtrem viſceris male affecti.

Sectione ſexta, libro primo, de compoſitione pharmacorum ſecundũ gñа. Pag. 25.

ANdernacus. Docti pariter eſtis primæ curationis conſilium à morboſis diſpoſitionibus ſuggeri. Græcè. ἐμάθετε δὲ καὶ ὅτι πρῶτος σκοπὸς τῆς θεραπείας ἐκ τῶν νοσωδῶν διορίζεται διαθέσεων. Hoc eſt. Didiciſtis aũt primum curationis ſcopum à morbificis proficiſci diſpoſitionibus.

Pag. 35.

ANdern. Non adhuc extremũ frigus admoliemur. Græcè. οὐδὲν ἔτι δεόμεθα τῆς ἐπικτήτου ψύξεως. Hoc eſt. Non amplius egemus aduentitia frigiditate.

Libro II. Pag. 79.

ANdern. Hæc ſanè ſed & prius oſtẽdimus, in tertio Therapeutices cõmentario, diximus, ꝙ præſciẽtes ea ex demonſtratione cõuenienti ad reliqua deducã. Græcè legitur. ταῦτ᾽ οὖν εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ πρόσθεν, εἴρηται δὲ κἀν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, ὥστε προεπισταμένους δι᾽ αὐτὰ μετ᾽ ἀποδείξεως τῆς προσηκούσης, ἐπὶ τὰ λοιπὰ προάξω, &c. Hoc eſt. Hæc igitur dicta nobis iã antea ſunt: expoſitaq́; etiã in tertio lib. de medẽdi methodo. Quare præſciẽtes ipſa cũ decẽti demõſtratione, ad reliqua promouebo, &c. Cæterũ diminutè legit in impreſſis codicibus ὡς, ἀντὶ τοῦ ὥστε: id quod fefellit interpretẽ. Lib. III. Pag. 143.

ANdern. Huius generis eſt lixiuia quæ ſtacte dicit. Atq; hãc ipſam quæ ex materia ſubtili vſta eſt, cedrinũ oleũ virtute ſupat. Græcè. ἐκ τούτου δὲ γένους ἐστὶ τῷ κεδρίνῳ καὶ ἡ στακτὴ καλουμένη κονία. καὶ ταύτης αὐτῆς, ἥτις ἂν ἐξ ὕλης λεπτομεροῦς γένηται καυθείσης, ὑπερβάλλει τῇ δυνάμει τὸ κέδρινον ἔλαιον. Hoc eſt. Eiuſdẽ cũ cedrino eſt gñis lixiuia ſtillatitia vocata. Atq; ĩter ſpẽs lixiuiæ, illa eſt potẽtior oleo cedrino, quę ex materia tenuiorum partium combuſta, confecta fuerit.

Pag. 153.

ANdern. Iam aliis multis pharmacis potentiã pauculis annis retinere cõtingit: attamen euphorbiũ alio nullo ſanè minus poſt thapſiã. Sed clarius in Græco exẽplari. συμβαίνει μὲν οὖν καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν φαρμάκων ὀλίγοις ἔτεσιν ἐξίτηλον ἴσχειν τὴν δύναμιν, οὐδενὸς δ᾽ ἧττον τὸ εὐφόρβιον μετά γε θαψίαν. Cæterùm aliis etiã cõpluribus pharmacis accidit, ut pauculis annis, eoꝝ vis euaneſcat: id qđ poſt Thapſiã, nullo minus euphorbio cõtingit. Pag. 172

ANdern. Tale igiť cõſecutus, & hãc ipſam cõmemoratã vnctionẽ audacter puncturis imponito: ubi oras hiare metus eſt. Cuius contrarium habent prorſus codices Græci. ἐφ᾽ ὧν εὐλαβῇ μῦσαι τὸ στόμιον. Hoc eſt. In quibus veritus fueris ne cõniueant atq; occludanť oſcula. Siquidẽ ut hiare Græcis eſt χαίνειν, ſic μῦσαι claudi & orificia obſtrui: id quod

in punctis neruis eſt ſummũ malum: ac proinde Galenus, vt omni ratione aperiantur, ducit eſſe magnũ operæpretium.

Pag. 180. Vbi agit de ſumptuoſis pharmacis.

ANdern. Vbi enim quiſpiã pharmacorũ medicorumq́; ſtudioſus nõ plura q̃ngentis myriadibus hēret nullo ſimpliciori dignabať uti: multo magis vel diues aliquis uel monarcha odoratũ ſimul & q̃d multa conſtet pecunia uolet habere pharmacũ. Illa tñ ſententia prior clarius ex dictione Græca pcipiť. ὅπου γάρ τις οὐ πλέιους ἔχων πεντακοσίων μυριάδων ἀνὴρ φιλοφάρμακός τε καὶ φιλίατρος, οὐδενὶ τῶν εὐτελῶν ἠξίου χρῆσθαι. &c. Quæ ſonant. Quandoquidem enim quidam pharmacorum & medicinæ ſtudioſus, tametſi non haberet plures quinquaginta myriadibus, dedignabatur tamẽ vti medicamentis vulgaribus: multo certè magis. &c.

Libro. IIII. Pag. 197.

ANdern. Non tamen cum refrigeranti oleo liquare ipſum oportet: Græcè legiť. οὐ μὴν οὐδὲ διὰ τοῦ τυχόντος ἐλαίου τήκειν αὐτὴν προσήκει, &c. Quæ ſunt vertenda. Non tamen obuio quouis oleo ipſum liquare oportet. Quã lectionem confirmat ſequens ſententia: quæ talis eſt: ſed ſi quidẽ rubor aut calor aliquis in circũpoſitis vlceri partibus præpollere videatur, ex quopiam aſtringentium ſimul & refrigerantium: cuiuſmodi myrtinum atq; melinum eſt.

Libro ſexto. Pag. 329.

ANdern. Quòd auxiliorum quædam ratio ſola inuenit, quædam experientia, quæ & ipſa rationem requirit: nonnulla vtriuſq; opem poſtulant, ſubinde nobis eſt declaratum. Græcè habetur. ὅτι τῶν βοηθημάτων, ἔνια μὲν ὁ λόγος εὑρίσκει μόνος, ἔνια δὲ ἡ πεῖρα, καὶ αὕτη τοῦ λόγου μὴ χρῄζουσα, &c. Hoc eſt. Quòd auxiliorum quædam à rõne ſola inueniãtur: quædam ab experientia ſola, nec deſyderante rationẽ. &c. Multa ſiquidem ſola experientia citra rõnis opem inuenit.

Libro. VII. Pag. 380.

ANdern. Porrò ex iis quæ à glutinatione ἐκκολλα nominantur, nullum auferendum eſt prius, q̃ ſua ſpon-

te abſcedant. Atqui ſi laueris permittenda ſunt. Græcè legimus. ἀλλὰ κἂν λούηταί τις, ἐᾶν ἐπικεῖσθαι. Hoc eſt. Imò verò etiam ſi quiſpiam lauet, ſinenda ſunt vt adhæreant. Monet itaq; tenacia medicamenta, quæ applicamus corporibus, ne in balneis quidē eſſe amouenda, donec vltro ipſa decidant.

Libro primo, de compoſitione pharmacorum ſecundum partes. Pag. 433.

IAnus Cornarius. Aliis verò herbis quæ iuxta humiliores regiones proueniunt, reliqui totius corporis pili ſimilem generationem habent. Græcè legitur. ταῖς δ' ἄλλαις πόαις, ὅσαι κατὰ τ' αὐώτερα χωρία φύονται. Hoc eſt. Reliquis autem herbis quæ in marcidis exuccisq; proueniunt regionibus, &c. Nempe, alii totius corporis pili ſimilem generationem ſortiuntur. Comparauerat ſiquidem primò ipſos capitis pilos tritico aut hordeo creſcenti in aruo aliquo præpingui & fœcundo. Nuncverò lanuginem reliqui corporis, ſimilem iis herbis habere generationem ait, quæ in aridis locis, ſterilibusq; proueniunt. Confirmat hanc lectionem noſtram Galenus libro. XI. de vſu partiū humani corporis, ubi agit de pilis ciliorum. Cæterùm codices qui excuſi habentur, non αὐώτερα, ſed mutata υ. in ν, ἀνώτερα, hoc eſt, ſuperiores, habent: quāquam interpres nō ſuperiores, ſed inferiores vertit. Pag. 483. De aceto.

COrnarius. vtpote quod ſubſtantia ſua modicè calidum eſt, plurimum verò frigidum, & partium tenuiū. Græcè habet, ὡς ἂν ἔχοντι μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν ὀλίγον θερμὸν, ἔχοντι δὲ τὸ πλεῖστον αὐτῆς ψυχρὸν λεπτομερές. Quæ mallem ſic reddere ad verbum. Vtpote quod ſubſtantia quidē ſua obtineat pauxillū calidi: plurimū aūt frigidi atq; tenuiū partiū.

Libro ſecundo. Pag. 526.

COrnar. Quæ Archigenes cōſequenter ſcripſit, in q̄bus eſt etiam Galeni cēſura. Græcè. ἐν οἷς καὶ Γαληνοῦ διορισμός. Hoc eſt. In quibus etiam habetur Galeni diſtinctio.

Pag. 535.

COrnarius. Itaq; balnea temperata, & vnctiones, & po

tus dilutus eis exhibēda ſunt: omnisq́; diæta liquidior & bo ni ſucci conſtituēda. Græcè habet. καὶ ἡ σύμπασα δίαιτα ὑγροτέρα τε καὶ εὔχυμος παραλαμβάνεσθαι. Hoc eſt. Omnisq́; victus rō humidior, & boni ſucci eligenda. Atqui non oīs victus ratio liquida, eſt humida: quū plurima ſint cōſiſtentia fluida, quæ maximam tū exiccandi vim poſſident: vt exempli gratia, tum mel, tum acetum. Pag. 555.

Cornarius. Poſt exacerbationem verò pharmacis hemicranicis eſt vtendum: ſi quidem multa caliditas percipiatur, his quę refrigerans quippiā habent: citra verò hanc, his quæ multū excalfaciant: vbi Græcè legit, τοῖς ἱκανῶς θερμαίνουσιν. Hoc eſt, iis quæ ſufficienter calfaciant.

Libro tertio. Pag. 56.

COrnar. At verò cōſimilis dolor eſt ex ſeroſis & ſanioſis humoribus in corpore auriū gn̄atis, ei q ex mordaciū humorū illapſu forinſecus facto ꝯtingit. Gręcè tū nō habet, in corpore auriū gn̄atis: ſed ſimplr: in corpe genitis. Vt ſenſus ſit, conſimilē fieri dolorē humoribus ex toto corpore in aures illapſis, ei qui ex mordaciū humorū inſultu forinſecus facto cōtingit. Lib. V. Pag. 703.

COrnarius. Si verò liuidi per oēm ſuam ſubſtantiā facti appareāt dentes, nihil mirū eſt, ipſos inflāmationi aliqd ſimile pati. Græcè legimus. εἰ δὲ πελιδνοὶ δι᾽ ὅλης ἑαυτῶν τῆς οὐσίας οἱ ὀδόντες φαίνονταί ποτε γινόμενοι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἐστι πάσχειν αὐτούς τι καὶ τῇ φλεγμονῇ παραπλήσιον. Quæ ſonant. Quū aūt liuidi aliqn̄ tota ſubſtātia videant dētes, nō eſt ꝙ miremur, ſi perpeti etiā poſſint aliqd inflāmationi ſimile.

Lib. VI. Pag. 741.

COrnarius. Quando verò ueluti induratū quiddā de inflāmatione relinquit, penitus nō conuenit, aſtringens ad diſcuſſoriū miſcere, niſi prius totū corpus ſit euacuatū. Contrariū Græci codices dictant. ὅταν δὲ οἷον σκιρρῶδές τι λείπηται τῆς φλεγμονῆς, οὐδ᾽ ὅλως χρὴ μεμίχθαι τῷ διαφοροῦντι τὸ στύφον, ἐὰν κεκενωμένον εἴη τὸ σύμπαν σῶμα. Quod eſt. Quum verò ex inflāmatione quippiā ueluti induratū relictū fuerit,

penitus nihil aſtringẽs miſcendũ diſcutientibus eſt:ſi vniuerſum corpus ſit euacuatũ. Galenus itaq; præcipit, ut poſt totius euacuationẽ corporis, ſi phlegmone in ſcirrhũ degñauerit, ſolis digerẽtibus, diſcuſſoriisq; vtamur: q̃nquidem tunc verendũ non eſt, ne humores concitemus ad partes: nimirũ corpore ab omni redũdantia libero & immuni exiſtẽte, ob præcedentem euacuationem.

Libro de Theriaca ad Piſonẽ. Pag. 1045.

ANdern. Quoniã non ſolùm hoc noĩe cæteris oĩbꝰ præcellunt, ꝙ imperiũ à Diis ſint adepti, ſed etiã ꝙ vniuerſa bona, vniuerſis libẽter impartiant, ſicuti & Dii ipſi tantũ ex æquo gaudii cõcipiunt, quãtus eorũ numerus extiterit, qui ab ipſis reddunẽ incolumes. Hæc tñ poſterior ſententia videẽ eſſe longè diuerſa in Græcis codicibus, qui ſic hñt. ὥσπερ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ, ἐν τῷ ἴσῳ καὶ τοσούτῳ τὴν εὐφροσύνην ἔχοντες, ἐν ὅσῳ περ καὶ οἱ ἀπ᾽ αὐτῶν διασωζόμενοι. Quod eſt. Nõ ſecus q̃ Dii ipſi, tantũ ex æquo gaudii cõcipientes, quantum illi qui ab ipſis ſeruanẽ. Pag. 1049.

ANdern. Nos verò quũ hæc videamus, ſciamusq; id qđ poſſit rõne vniuſcuiuſq; medicaminũ naturæ virtutis proprietatẽ verè agnoſcere. Græcè legimus. ἡμεῖς δὲ ταῦτ᾽ ὁρῶντες, καὶ τῷ λόγῳ τῆς ἑκάστου φύσεως τῶν φαρμάκων τὸ οἰκεῖον τῆς δύναμεως φιλαλήθως ὁμολογεῖν τὸ δυνατὸν εἰδότες. &c. Quẽ locum difficilẽ ego ſanè ſic verterẽ. Nos verò, quũ hæc cernamus, aſſequamurq; ratione id quod verè poſſit exprimere proprietatẽ facultatis naturę cuiuſq; pharmaci, &c.

Pag. 1067.

ANdern. Ad hũc enim peculiariter verba potius habeo, quoniã manifeſtiores etiã in corpore ꝯuerſiones, mutationesq; nõ indicat. Græce legiẽ. ἐπεὶ καὶ φανερωτέρας ἐν τῷ σώματι τροπάς τε καὶ μεταβολὰς εἶχ᾽ ἐνδύνασθαι. Hoc eſt. Quoniã manifeſtiores in corpore cõuerſiones, mutatiões q; indicare potuiſſet. Pag. 1074.

ANdern. Porrò erunt aĩalia colore ſufflaua, corpore robuſta. Græcè habeẽ. καὶ εὐήνικτα σφόδρα. Hoc eſt, exi-

mia quadam agilitate mobiles: viperæ ſcilicet.

Libro ſecundo, de antidotis. Pag. 1171.

ANdern. Hac Nicomedes rex vtebaẽ, ſi qñ eos qui eum vocauerant, in ſuſpicione haberet. Græcè legit. εἴ ποτε ὑπόπτους εἶχε τοὺς κεκληκότας. Quæ ſonant: Si qñ eorum qui inuitaſſent ipſum habebat ſibi fidem ſuſpectã. Siquidem τὸ καλεῖν, tum vocare, tũ inuitare, ad conuiuiumq́; hortari ſignificat.

FINIS.

Errata Candide lector, ſic corrigito.

Folio. 6. facie. 2. linea. 29. lege πυρεταίνουσι. fol. 7. fac. 2. lin. 17. lege σύμπαν. fol. 9. fac. 1. lin. 5. lege καλεπώτερον. ibidem lin. 6. lege φλεβὶ. ibidem linea. 27. lege ταῦτα ; interroganter. fol. 10. fac. 1. lin. 8. lege τρίτου. facie. 2. lin. 16. lege συμπέφυκεν. fol. 11. fac. 1. lin. 20. lege auulſus fuerit. ibidẽ lin. 25. lege τὰς διπλόας. fac. 2. lin. 29. lege συναναγράφειν. fol. 13. fac. 1. lin. 14. lege σαφῆς. fol. 14. fac. 1. vltima lin. lege τῶν κάτω. fac. 2. lin. 31. lege νδῦρα. fol. 15. fac. 1. lin. 4. lege ὥσπερ. lin. 13. lege τράχηλον. lin. 20. lege ἄνωθεν. fac. 2. lin. 18. lege εἴρηται νῦν. fol. 19. fac. 2. lin. 2. lege κἄπειτα. lin. 12. lege γαστέρα. lin. 25 lege φλεγμαῖνον. fol. 24. fac. 2. lin. 10. lege nunq̃ magnã. fol. 25. lin. 5. lege ἀναπνδυστικῶν. lin. 14. lege ἀλλ᾽ ὡς ἐκ σημείων. fac. 2. lin. 24. lege οὕτως; fol. 29. fac. 1. lin. penultima leg. ἀραιότερον. fo. 30. fac. 1. lin. 8. lege ἀποσβέννυνται. lin. 26. lege νεκροδέστερον. fol. 31. fac. 1. lin. 18. lege βραδυτῆτα. fol. 32. fac. 2. lin. 7. lege αἰδοῖ. fol. 37. fac. 1. vltima linea lege ἀπυρεξίας. fol. 38. fac. 1. lin. 27. lege. ἐν τάχει. fac. 2. lin. 24. leg. phlegmatis. Reliqua facilè inſtaurare per te ipſum poteris. Sed ex iis ipſis quæ annotata hîc ſunt, plurima in quibuſdã chartis correximus.

SERIES CHARTARVM.

a b c d e f g. Omnes quaterniones.

Venetiis apud Hieronymum Scotum.

1548

BIBLIOTECA